EROICA

REVISTĂ DE CULTURĂ ISTORICĂ ȘI DE CINSTIRE A EROILOR NEAMULUI

135 de ani de la proclamarea Independenței de Stat a României

Anul XV • Nr. 1-2 (37-38)
2012

100 de ani de la înființarea Liceului Militar „Nicolae Filipescu” de la Mănăstirea Dealu

ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ CULTUL EROILOR ROMÂNIA

„NEAMUL DEVINE ETERN PRIN CULTUL EROILOR”

NICOLAE IORGA

Revistă distinsă de către ***Uniunea Ziariştilor Profesionişti din România*** *cu*
DIPLOMA / PREMIUL DE EXECELENȚĂ
pentru ***„respectul dovedit față de istorie şi profesionalism în abordarea teoretică”***

CONSILIUL DE COORDONARE EDITORIALĂ

Col. NICOLAE ANTONIE, gl. bg. (r) PAVEL BABEU, gl. bg. (r) STAN BĂDICA, dr. OVIDIU CÂRSTINA, dr. GEORGE COANDĂ, col. DAN GÎJU, col. (r) IULICĂ MATEI, Î.P.S. dr. NIFON MIHĂIȚĂ, dr. MIHAI MIRON, col. (r) EMIL-CORNEL PETRESCU, prof. MIHAI STAN, col. (r) GHEORGHE ŞERBAN, gl. bg. (r), CONSTANTIN TĂNASE, prof. ION VÂRÂCEANU

REDACȚIA:

Fondator / Coordonator principal: ***gl. bg. (r) CONSTANTIN TĂNASE***
Fondator / Redactor-şef: ***dr. GEORGE COANDĂ***
Redactor-şef adjunct: ***prof. CONSTANTIN VOICU***
Fondator / Secretar de redacție: ***col. (r) EMIL-CORNEL PETRESCU***

Seniori editori: ***dr. MARIAN CURCULESCU***
col. (r) IULICĂ MATEI
dr. VICTOR PETRESCU
prof. MIHAI GABRIEL POPESCU

Consiliul ştiințific: ***Academician MIHAI CIMPOI***
Academician FLORIN CONSTANTINIU
Academician RĂZVAN THEODORESCU
prof. univ. dr. ION CALAFETEANU
Universitatea „Valahia” Târgovişte
col. (r) dr. ALEXANDRU MANAFU-TÂRGOVIŞTE
Analist politico-militar
dr. GABRIELA NIȚULESCU / fondator
Cercetător ştiințific

Redactori asociați: ***prof. LUCIAN GRIGORESCU***
prof. MARIOARA PAVEL
pr. dr. MARIAN ROBERT PUIESCU

Foto-reporter: **plt.-adj. şef *ADRIAN ROBU***

Coperta 1: ***Nicolae Grigorescu: Asaltul redutei Grivița, la Plevna, 1877***

Sediul redacției: ***Târgovişte, str. Justiției (Cercul Militar), nr.5; telefon 0245.611559***
Redacția tehnică: ***Târgovişte, str. Nicolae Radian, bl. KB2/3,Editura Bibliotheca, tel. 0245.212241, e-mail biblioth@gmail.com, www.bibliotheca.ro***

Revista poate fi citită şi on-line la adresa www.bibliotheca.ro/reviste/eroica

EROICA

REVISTĂ DE CULTURĂ ISTORICĂ ŞI DE CINSTIRE A EROILOR NEAMULUI

Anul XV
Nr. 1-2
(37-38)
2012

Editor:
ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ
„CULTUL EROILOR – REGINA MARIA”
FILIALA „MIHAI VITEAZUL” DÂMBOVIȚA

Apare și sub egida *SOCIETĂȚII SCRIITORILOR TÂRGOVIȘTENI, SOCIETĂȚII DE ȘTIINȚE ISTORICE DIN ROMÂNIA, UNIUNII ZIARIȘTILOR PROFESIONIȘTI DIN ROMÂNIA,*
cu sprijinul Garnizoanei Târgoviște și SC NINBOG SRL

Acest număr se distribuie gratuit

SUMAR

- **Întru pomenirea eroilor şi martirilor neamului românesc** – *ÎPS NIFON MIHĂIȚĂ / 2*
- **„Eroica” în an aniversar** – *CONSTANTIN TĂNASE / 3*
- **Veteranii de război – simboluri ale demnității eroismului românesc** – *STAN BĂDICA / 4*
- **A ne regândi sincer istoria** – *GEORGE COANDĂ / 5*
- **Cucerirea Independenței de Stat a României (Excerpte)** – *MIHAI STAN / 6*
- **Un istoric pentru eternitate (In memoriam)** – *FLORIN CONSTANTINIU / 8*

Studii • Cercetări • Opinii • Mărturisiri

- **Spiritul mănăstirean – punte de legătură între trecut şi viitor** – *ALEXANDRU MANAFU-TÂRGOVIŞTE / 12*
- **Liceul de la Mănăstirea Dealu – şcoală generatoare de elite** – MARIN GR. NĂSTASE / 19
- **Neatârnarea României – operă a întregii națiuni** – IULICĂ MATEI / 22
- **Marele absent de la Plevna şi „Ostaşul român”** – *DAN GÎJU / 25*
- **Participarea pictorilor români la Războiul de Independență** – *VICTOR PETRESCU / 28*
- **Demers didactic** **Peneş Curcanul a existat** – *MARIOARA PAVEL / 30*
- **Locuitorii Basarabiei, între dragostea de țară şi problema unității sufleteşti (1918-1920)** – *MARIAN CURCULESCU / 31*
- **Efigie de erou** **În ofensivă pentru eliberarea pământului sfânt al Basarabiei** – *EMIL-CORNEL PETRESCU / 34*
- **Unirea lui Mihai Viteazul în conştiința europeană** – *ION VÂRÂCEANU / 35*
- **Onor la Eroi** – *CONSTANTIN VOICU / 39*
- **Omagiu liric** **Eroilor vetrei străbune** – COSTEL TĂNASE / 41
- **Cărțile istoriei, memoriei, eroismului** **• O istorie inedită despre drapelul național al românilor** – *CONSTANTIN VOICU / 42*
  • Toate drumurile armatei române duc... la Târgoviște – *GEORGE TOMA VESELIU / 44*
- **Info-cronică** **Garnizoana Târgoviște a celebrat ziua istorică de 9 mai** – *CRONICAR / 47*

Întru pomenirea eroilor și martirilor neamului românesc

(Mesaj transmis cu prilejul Zilei Forțelor Terestre, 23 aprilie 2012)

Înaltpreasfinția Sa dr. NIFON MIHĂIȚĂ
Arhiepiscop și Mitropolit al Târgoviștei

An de an, ziua de 23 aprilie, atunci când întreaga Biserică Creştină cinsteşte pe Sf. Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință şi strălucit exemplu de sfințenie şi eroism, este şi pentru Armata Română un moment festiv şi aniversar, deoarece se celebrează Ziua Forțelor Terestre. Această zi are pentru militarii români din Forțele Terestre o semnificație deosebită, inclusiv pentru Garnizoana noastră din Târgovişte, deoarece Sf. Mare Mucenic Gheorghe este ocrotitorul spiritual al Armatei, aşa cum până în trecut erau numite, în mod generic, forțele terestre.

Pentru domnitorii români cărora stăpânirea otomană nu le era pe plac, ziua de Sf. Gheorghe, era aceea în care spătarii şi căpitanii de oşti adunau oastea cea mică, formată din lefegii şi militarii cu simbrie. De asemenea, în timpul celui de-al doilea Război Mondial, efigia Sfântului Gheorghe ucigând balaurul era pictată, mai întâi, pe blindajul turelelor tancurilor, servind şi ca însemn de identificare pentru trupele aliate, în timpul marilor încleştări ce au dus Armata Română până la Stalingrad, iar, în a doua parte a războiului, icoana acestui sfânt a apărut şi pe scuturile pieselor de artilerie, dar numai după ce unitatea respectivă primea botezul luptei. De altfel, Sfântul Gheorghe, ocrotitorul spiritual pentru mulți români, a fost din totdeauna îndrăgit de militarii români, el aducând aminte de destinul multor fii ai acestui pământ, luați de la lucru gliei şi trimişi pe câmpul de luptă, care prin veacuri s-au identificat cu Sf. Mare Mucenic Gheorghe, agricultorul devenit oştean şi, mai apoi, sfânt.

Istoria neamului românesc mărturiseşte despre nenumărați fii ai acestor plaiuri, eroi şi martiri, care, dorind să-şi apere credința şi familia, pământul şi țara, şi-au dăruit viața, ca ofrandă sinceră şi vie, pentru aceste nobile idealuri şi pentru apărarea aproapelui.

Această zi de sărbătoare reprezintă şi un moment în care omagiem memoria acelor nenumărați fii ai neamului nostru, care şi-au dăruit viața, pe câmpurile de bătălie, în prizonierat, în lagăre de muncă, ori în închisori, pentru ca națiunea noastră să dăinuie cu mândrie, iar valorile în care românii au crezut şi care le-au călăuzit destinele, să ajungă până la noi, ca o comoară de mare preț, pe care trebuie să le apărăm şi mai mult în contextual valorilor Uniunii Europene multinaționale din care facem parte.

Din totdeauna, Biserica a fost alături de Armata țării, alături de ostaşii săi, alături de fiii săi, care, cu prețul jertfei supreme, au apărat pământul strămoşilor.

Se cuvine, aşadar, în aceste momente, să ne rugăm pentru aceştia, cinstindu-le pomenirea. Se ştie că, de-a lungul timpului, Armata Română a servit interesele naționale, prin asigurarea unui climat de stabilitate şi de ordine, susținând principiile democrației, ale libertății şi demnității umane. Alături de Biserică, şi Armata este o instituție fundamentală a națiunii române, o instituție care contribuie la promovarea valorilor fundamentale ale națiunii noastre, împărtăşind siguranța şi încrederea.

„Eroica” în an aniversar

General de brigadă (r) CONSTANTIN TĂNASE
Prim-vicepreședinte al Asociației Naționale „Cultul Eroilor” și președinte al Filialei „Mihai Viteazul” Dâmbovița

Anul 1998 a adus în peisajul presei românești primul număr al revistei de cultură istorică şi de cinstire a eroilor neamului „Eroica”, publicație a Filialei „Mihai Viteazul” Dâmbovița a Asociației Naționale „Cultul Eroilor – Regina Maria”.

Trebuie amintit că la începutul anului 1998 un grup de membri marcanți ai filialei au propus şi Consiliul director a aprobat în unanimitate de voturi apariția acestei reviste care s-a dorit, şi a reuşit în timp, să fie o cronică patriotică a vitejiei şi dăruirii de sine a dâmbovițenilor, a românilor, pe altarul independenței, libertății şi demnității neamului român.

Iată că, după 15 ani regăsim, şi astăzi, numele celor care, fondatori fiind, au trudit neobosit şi cu motivație pentru apariția ritmică a revistei ajunsă astăzi la numărul 37-38. Să-i amintim pe prof. dr. George Coandă, redactor-şef, col. (r) Emil-Cornel Petrescu, secretar de redacție, dr. Gabriela Nițulescu, consilier ştiințific, cât şi pe cel ce semnează aceste rânduri, cât şi pe cele ale celor care, cu constanță, încă de la începuturi, au fost alături de noi: gl.bg. (r) dr. Nicolae Năbârjoiu, prof. dr. Victor Petrescu, prof. dr. Marian Curculescu, col. (r) Iulică Matei, prof. Marioara Pavel, prof. Georgeta Toma, prof. Constantin Voicu, actualmente redactor-şef adjunct, prof. Mihai Stan, consilier editorial, col. (r) Gheorghe Şerban, fost comandant al Garnizoanei Târgovişte, regretatul prof. Mihai Gabriel Popescu. Lor, de-a lungul anilor, li s-au mai adăugat şi alți colaboratori. Tuturor acestora le mulțumesc din tot sufletul pentru extraordinara lor pasiune şi dăruire. În primul număr se sublinia: ***„Asociația Județeană Cultul Eroilor Dâmbovița şi revista sa nu urmăresc niciun fel de profit. Menirea noastră este aceea de a cinsti EROII patriei eterne, jertfa lor, în numele dăinuiri sale în măreție şi demnitate”.***

Ca atare, de la primul număr şi până în prezent, Eroica a fost accesată cu interes în județ, în țară, dar şi peste hotare. Acest lucru nu ar fi fost posibil fără ajutorul necuprețit al unor sponsori care au acordat sumele necesare de fiecare dată când a fost nevoie, persoane fizice, societăți comerciale, Consiliul Județean Dâmbovița, Consiliul Local al municipiul Târgovişte, consilii orăşenesc şi comunale, Trustul ARTPRESS. Acum, în an aniversar, noi, membrii Consiliului Director județean al Filialei „Mihai Viteazul” îi încredințăm de recunoştința noastră, pentru că, altfel, nu am fi putut dăinui până astăzi.

Şi mai trebuie să recunoaştem ceva: încă de la înființarea revistei, Arhiepiscopia Târgoviştei a fost alături permanent cu binecuvântarea sa la apariția fiecărui număr al revistei. Şi am aminti aici pe ÎPS dr. Nifon Mihăiță, Arhiepiscop şi Mitropolit al Târgovişte, preot vicar arhiepiscopal Ion Stan, preot dr. Marian Robert Puiescu, consilier arhiepiscopal şi purtător de cuvânt.

De la numărul 1 şi până la numărule 37-38 o contribuție deosebită la imaginea revistei a adus-o plt. adj. şef Marian Robu, fotoreporterul revistei, care nu s-a ostenit în a se deplasa pentru a surprinde o serie din acțiunile filialei şi inaugurări de noi monumente.

În calitatea mea de prim-vicepreşedinte al Asociației Naționale „Cultul Eroilor – Regina Maria” şi de preşedinte al filialei sale dâmbovițene doresc acum, în acest an aniversar, să mulțumesc încă o dată colectivului redacțional, membrilor dâmbovițeni ai filialei, tuturor celor care ne-au încurajat şi ne-au susținut ca SĂ FIM.

Şi mărturisesc cu sinceritate, m-am gândit că este cel mai bun moment să aduc aceste mulțumiri în numărul închinat zilei Înălțării Domnului, Zi Națională a Eroilor.

LA MULȚI ANI „EROICA”!

Veteranii de război – simboluri ale demnității eroismului românesc

(Alocuțiune rostită cu prilejul Zilei Veteranilor de Război, la 27 aprilie 2012)

General de brigadă (r) STAN BĂDICA
Președintele Filialei „Mircea cel Bătrân" Dâmbovița a Asociației Naționale a Veteranilor de Război

Pentru a cincia oară aniversăm azi, cu „seniorii oştirii române" care, în urmă cu 71 de ani, la porunca țării, a regelui Mihai I şi la ordinul Conducătorului statului, mareşalul Ion Antonescu, au pornit la luptă pentru eliberarea de sub ocupația sovietic bolşevică a străvechilor ținuturi româneşti Basarabia, Bucovina de Nord, ținutul Herta şi apoi Ardealul.

Peste 800.000 de eroi ai țării, din rândul acestora făcând parte şi dâmbovițeni, aveau să nu se mai întoarcă acasă la cei dragi din lungul drum de peste 6000 de km, până la Stalingrad (în est) şi până la porțile Vienei şi Pragăi (în vest), drum străbătut prin lupte aprige, crâncene de glorioasa Armată Română în cea mai mare conflagrație a tuturor timpurilor.

Reamintesc că printr-o înțeleaptă hotărâre s-a legiferat ca Ziua Înălțării Domnului nostru Iisus Hristos să fie şi Ziua Eroilor. Şi tot printr-o Hotărâre de Guvern, nr. 1222 din 10 octombrie 2007 şi a Legii 303 din 13 noiembrie 2007, s-a instituit pentru prima dată în țara noastră Ziua Veteranilor de Război la 29 aprilie.

De ce această zi? Pentru că la 29 aprilie 1902, deci cu 110 ani în urmă, prin Înalt Decret Regal, semnat de regele Carol I, a fost instituită calitatea de „veteran de război" a ostaşilor intrați sub arme în ziua de 29 aprilie 1877 pentru dobândirea independenței Patriei:

La adoptarea acestui act normativ, s-a avut în vedere Convenția de la Geneva din 1870, a statelor europene, potrivit căruia ostaşii chemați de patrie la luptă să devină după un sfert de veac veterani.

Ca urmare a demersurilor întreprinse de asociațiile şi societățile de veterani, constituite în județele țării, au fost obținute o serie de drepturi şi facilități. Au venit însă războaiele: cel Balcanic din 1913, Primul Război Mondial (1916-1919), al Doilea Război Mondial (1939-1945) în care ostaşii români au intrat din nou în bătăliile pentru interesele supreme ale țării. Abia la 4 iunie 1945 s-a semnat Decretul-Lege pentru acordarea calității de „veteran" foştilor luptători din războaiele naționale şi mondiale. În acest Decret se stabileau condițiile istorice dure prin care a trecut România şi care au adus multe suferințe şi discriminări, mai ales pentru cei care au luptat pe Frontul de Est (1941-1944).

Marea masă a veteranilor s-au înrolat într-un alt front, cel al reconstrucției țării, după război aducând o contribuție însemnat la tot ce s-a înfăptuit în această țară, realizări, pe care, din păcate, unii le blamează sau le contestă, deşi au fost obținute cu mari eforturi şi suferințe, ele fiind zestrea materială a României, pe care foştii luptători au lăsat-o copiilor şi nepoților lor moştenire, alături de cea morală, în care primează crezul nostru suprem de la înaintaşi, slujirea fără preget, necondiționat, până la sacrificiul vieții, a Patria şi Neamului nostru.

După evenimentele din decembrie 1989 s-a produs un act revoluționar şi în viața veteranilor. A fost desființat Comitetul Foştilor Luptători Antifascişti şi Veterani de Război Împotriva Fascismului, o structură anacronică, pentru că nu recunoştea veteranii care luptase împotriva URSS.

Dacă la începutul anului 1990 Filiala județului Dâmbovița, nou înființată, cuprindea peste 16000 de veterani de război, acum, în 2012 mai sunt în viață 757, iar peste 15350 au trecut în neființă.

Şi la această aniversare să ne plecăm cu pioşenie frunțile în semn de omagiu adus veteranilor de război – simboluri ale demnității şi eroismului românesc.

A ne regândi sincer istoria

Doctor GEORGE COANDĂ
Membru al Academiei Americano-Române de Arte și Științe din SUA
Professor Honorificus al Universității „Valahia" din Târgoviște

Am citit, da, cu sufletul la gură, şi cu maxim interes o carte eveniment: „Fereşte-mă, Doamne, de prieteni" (tălmăcire inspirat aleasă a titlului original: „With Frends like These").

Autorul, un istoric pertinent, încă tânăr, adept pragmatic al celebrului adagiu „sine era et studio", cetățean al Statelor Unite ale Americii, dar mărturisind un frumos patriotism românesc, mai evident decât al unor intelectuali români bântuiți de o declarată stare de antiromânism, pe numele său Larry L. Wats, ne pune în față o oglindă şi, totodată, un mod cinstit de a ne reciti istoria modernă, dar cu deosebire pe cea recentă (socialistă). Iar paradigmele sale irefutabile sunt documentele. Majoritatea de curând declasificate după o lungă vreme de strictă secretizare.

Spuneam că ne pune în față o oglindă în care descoperim, cu surprindere, chiar în premieră, alte imagini/adevăruri istorice şi, în primul rând, ***atitudinea fermă, în contexte geopolitice dramatice, de Golgotă, a unor lideri comunişti (indiferent de profilul lor psihologic) de apărare şi prezervare a hărții României cât a mai rămas după al Doilea Război Mondial şi a ființei noastre naționale; trădările nu ale „comunismului naționalist", ci ale patriei însăşi, „eroi" fiind unii intelectuali şi politicieni cu firmă, aşa cum se întâmplă şi astăzi; dezinformarea antiromânească la microfon, pe mâna KGB/GRV a celebrei „Europe libere", Bucureştiul în postură de importantă capitală politico-diplomatică cu anvergură mondială, după 1958 şi până aproape de finele secolului XX.***

Şi, după lectură simți irepresibil nevoia de a regândi dialectic, şi fără oportuniste parti-pris-uri istoria socialistă a României. Dar – şi acesta este înțelesul fundamental al op-ului lui Larray L. Wats – iei seama că, şi este un fenomen „clasic la români, ne descoperim, uneori, propriile noastre valori autentice, cât şi istoria recentă, după ce ni le descoperă faimosul şi democraticul Occident. Da, este o boală veche, o expresie a propriei noastre laşități şi a oportunismului păgubos al unei aşa-zise „societăți civice" (intelectualiste), care apare şi dispare într-un hocus-pocus absurd.

Tank you, Larry Wats!

A venit timpul, aşadar, să ne regândim întreaga istorie a neamului românesc, de la strămoşii pelasgo-traco-geto-daci până în zilele noastre. Şi, cu deosebire, reabordând hermeneutic câteva momente fundamentale: originea neamului şi a limbii sale; formarea statalităților în geospațiul românesc; complexul proces de formare a statutului național unitar român; schimbările de regimuri politice. Dar să privim lucid şi caracteristicile psihologiei poporului român. Şi, atât momentele fundamentale amintite, cât şi caracterul psihologic, necesarmente cer acum să fie tratate desfoliate de anvelope opacizatoare a patriotardelor porniri encomiaste şi idealizatoare, ceea ce nu va fi să însemne anularea mândriei de apartenență la poporul român şi a sentimentului iubirii de patrie. ***Căci, nu suntem ce suntem – după viziunea istorică oficială academizantă –, ci suntem ceea ce adevărurile „secretizate" ne spun că suntem.*** *A se lua seama: toate popoarele acestei lumi poartă în codul lor genetic etnopsihoistoric caracteristicile subiectiviste ale ființei umane, implicit şi poporul român, care, fiind născut şi ducându-şi traiul neîntrerupt în „Grădina Maicii Domnului" este ocrotit de Dumnezeu. Deci, cu atât mai mult trebuie să fim sinceri cu noi înşine, cu adevărurile istorice ale propriei noastre istorii. Pentru a fi împăcați cu noi înşine. Şi cu viitorul.*

Excerpte

Cucerirea Independenței de Stat a României

Prof. MIHAI STAN
Președintele Societății Scriitorilor Târgovișteni

În „Întoarcerea în Paradis", câteva dintre personajele romanului sunt surprinse evocator ca actori în Războiul de Independență.

„În primele trei zile – mai degrabă trei nopți, fiindcă ziua stăteau ascunşi în lanuri, crânguri sau păduri de teamă ca mâna lungă a boierului Mănciulescu să nu-i ajungă – cei patru se lăsaseră conduşi de Grigore Neață ot Putineiu, cum lui însuşi îi plăcea să i se zică, deşi firea lui cârcotaşă nu prea le cădea la suflet. Mai cu drept ar fi fost să-i conducă Dinel al lui Potcoavă, dar Grigore avea ascendentul drumurilor sale anuale în Balta Brăilei, de unde aducea el peşte schimbat pe porumb pe care îl dădea prin sate pe mai mult porumb. Era ăsta un fel de negustor, d'aia-i şi ziceu ei, la supărare, Iţic.

Se ascundeau, fiindcă ei, cei cinci flăcăi, «împrumutaseră» caii cu care se îndreptau spre Plevna de la Mănciulescu şi cu ăsta nu era de glumă, ocna îi mânca dacă-i prindea cu jandarmii lui. În ziua a cincea se alăturaseră unui eşalon de roşiori, căpitanul Merchez nu-i descususe cine ştie ce bucuros că-şi mărea efectivele. În drumul lor se întâlneau cu alți şi alți oşteni mulți fără arme, pe care sperau să le primească de la domnii colonei.

– Băi Iţic, ai tras mă vreodată cu flinta?

– Da măi Potcoavă, mi-a dat să trag fi-su lu' Mănciulescu, eram gonaci la iepuri, ca să mă lovesc de recul, ce ştii tu ce e aia, băi ţigane?"

Ca de obicei, pentru documentare (un fel de Caiete-Paradis), autorul a recurs la enciclopedia semnată de Costin Scorpan.

Sesiunea extraordinară a adunării deputaților. La interpelarea lui Nicolae Fleva, ministrul de Externe M. Kogălniceanu a răspuns, în numele guvernului român, printr-un discurs memorabil („Suntem independenți, suntem națiune de sine stătătoare [...], suntem o națiune liberă şi independentă"). Cu unanimitatea voturilor (se abțin N. Ionescu şi N.R. Locusteanu): „Camera ia act că războiul între România şi Turcia, că ruperea legăturilor noastre cu Poarta şi independența absolută a României au primit consacrarea lor oficială".

Moțiunea adunării deputaților. Camera adoptă, cu 58 de voturi pentru, 29 contra şi 5 abțineri, o moțiune prin care se cere ruperea legăturilor de dependență față de Imperiul Otoman, declararea stării de război cu Imperiul Otoman, apărarea integrității statului român. Se mai decide (la 11/23 mai) ca tributul datorat Turciei să fie pus la dispoziția Ministerului de Război (914.000 de lei).

Mobilizare generală. Domnitorul Carol I şi guvernul român au hotărât mobilizarea generală (la 31 mart./12apr. 1877). Decretul s-a publicat la 6/18 apr. 1877. Mobilizarea s-a terminat, în linii mari, la 15/27 apr. 1877. Se aflau atunci sub arme aproximativ 100.000 de oameni, dintre care 58.700 formau „armata de operațiuni". Mare parte a trupelor au ocupat poziții de-a lungul Dunării.

Armata română la Nicopole. La 14/26 iul., Carol I ordonă unei părți din Divizia a IV-a trecerea Dunării pentru a ocupa Nicopole. La 17/29 iul., primele trupe române (Regimentul 5 de linie, Reg. 14 dorobanți, Reg. 3 şi 8 călăraşi, sub comanda col. Roznovanu) au trecut Dunărea, pe vase, de la Turnu-Măgurele la Nicopole. Trupele ruse s-au îndreptat spre Plevna.

Armata rusă trece Dunărea. Armata rusă s-a concentrat la Dunăre, între Giurgiu şi Zimnicea La 14/26-15/27 iun., ruşii au trecut fluviul, cu sprijinul artileriei, infanteriei şi vaselor româneşti. La 16 iun., au trecut împăratul Alexandru al II-lea şi marele duce Nicolae. Ruşii înaintau pe trei

direcții: Nicopole, Târnovo-Şipca-Stara Zagora, Biala-Rusciuc Centrul armatei (gen. Gurko) a ocupat Târnovo (25 iun.) şi a trecut Balcanii, ajungând până la Kazanlâk. Turcii şi-au revenit însă, Suleiman-Paşa obținând o victorie la Eski-Zagra (18 iul.); aşa că trupele ruse s-au reîntors la Târnovo. Aripa dreaptă (gen. Krudener) nu a acordat atenție Plevnei şi a cucerit Nicopole. Osman-Paşa a înțeles însă importanța Plevnei, şi-a concentrat aici trupele şi inteligența şi a făcut din Plevna cea mai strategică poziție.

Ruşii cer ajutorul armatei române. La 13/25 iul., împăratul Alexandru transmitea, prin gen. Ghica, rugămintea ca armata română să treacă Dunărea şi să preia Nicopole, pentru a elibera trupele ruse de acolo. Schimbarea situației pe front a făcut ca trufia rusească să fie lăsată, deocamdată, deoparte. Marele duce Nicolae, comandantul frontului din Balcani, a trimis la 19/31 iul. o telegramă principelui Carol I: „Turcii, concentrând cele mai mari trupe la Plevna, ne nimicesc. Rog să faci fuziune, demonstrațiune şi, dacă e posibil, să treci Dunărea precum doreşti Tu să o faci...” S-au mai primit în continuare noi apeluri ale ruşilor (scrisori presante ale marelui duce din 3/15 aug., din 6/15 aug.; alte două scrisori, din 10/22 aug.). Nu exista încă o convenție formală militară româno-rusă.

Începerea războiului la Dunăre. Până la sosirea trupelor ruse, linia Dunării a fost apărată de armata română. La 21 apr./3 mai, turcii au început bombardarea Brăilei apoi, la 26 apr./8 mai, au bombardat Calafatul, Bechetul, Islazul, Corabia, Giurgiu, Oltenița, Călăraşi. Bande înarmate turceşti au atacat țărmul românesc. Drept răspuns, artileria românească a bombardat, la 26 apr./8 mai 1877, Vidinul. La Dunăre s-a instaurat starea de război între România şi Turcia (deşi încă nedeclarată oficial).

Notă: În drum spre Plevna, cei cinci, de curând deveniți oşteni conduşi de Grigore Neață şi Dinel Potcoavă, se întâlnesc cu banda înarmată a lui Raşid Iftioglu. Pagini cu întâmplări aventuroase pentru cristalizarea portretului personajelor.

Capitularea lui Osman-Paşa la Plevna. După cucerirea redutelor de la Opanez, armata turcă a fost împresurată din toate părțile; nu mai putea nici înainta, nici să se retragă. Cu disperare, turcii au încercat, prin luptă, să spargă încercuirea, dar fără rezultat, întrucât s-au trezit între două focuri. La amiaza zilei de 28 nov./10 dec. 1877, Osman-Paşa s-a predat col. Mihail Cristodulo Cerchez. Au fost luați prizonieri 45000 de turci, dintre care 2128 de ofițeri.

Cucerirea Smârdanului. O dată cu luarea Plevnei, soarta războiului era aproape hotărâtă. Armata română a continuat însă acțiunile în nord-vestul Peninsulei Balcanice, în timp ce ruşii treceau Munții Balcani, spre Sofia, Adrianopol, ajungând aproape de Constantinopol. Trupele române, după un atac fulgerător, au mai ocupat localitatea Smârdan (punct care apăra Vidinul), cu cele două redute: Smârdan şi Hinova.

Încercuirea Vidinului. La 15/27 ian. 1878, armata română a început bombardarea masivă a Vidinului. Vidinul a fost încercuit, dar toată acțiunea s-a întrerupt o dată cu semnarea armistițiului general. Luptele au încetat peste tot la 19 ian. 1878. Trupele române intrau în Vidin la 12 februarie, după o convenție încheiată între gen. Mânu şi Izet-Paşa. La 13 febr., garnizoana din Belgradjic cedează localitatea colonelului român Cantili.

Solemnitatea proclamării independenței. Marți, 10/22 mai 1877. *„Sărbătoarea națională de astăzi se celebrează de astă dată cu deosebire, ca fiind ziua proclamării independenței”* (Carol I). Un Te-Deum la mitropolie, apoi discursuri de felicitare. Recepție în Sala tronului. Au rostit discursuri solemne: primul-ministru Ion C. Brătianu, Mitropolitul Moldovei şi Sucevii, Iosif Naniescu, vicepreşedintele Senatului, Dim. Brătianu, preşedintele Camerei, C.A. Rosetti, preşedintele Curții de Casație, Al. Crețescu ş.a.

Puterile față de proclamarea independenței. Proclamarea independenței era din nou expresia politicii româneşti de a pune Europa în fața faptului împlinit. Marile puteri au reacționat diferit, conform cu interesele lor. Rusia, oarecum voalat, într-o notă a lui Nelidov, îşi exprima nemulțumirea; dar accepta faptul împlinit, neavând ce mai face. Turcia a acuzat România de rebeliune. Italia şi-a manifestat simpatia. Prusia, Anglia, Austro-Ungaria au anunțat că se vor pronunța la terminarea războiului.

De dezvoltat: Dintre cei cinci voinici plecați din Ciha rămân în viață Grigore şi Potcoavă. Întâlnire într-un spital de campanie la Giurgiu. Cei doi se întâlnesc cu Regina, sunt decorați cu Steaua României în grad de cavaler – Grigore, şi cu Marea Cruce – Potcoavă.

Prima decorație românească. La 10/22 mai 1877, Senatul a votat o lege prin care s-a instituit prima decorație românească, Ordinul *Steaua României* (cu 5 clase: Cavaler, Ofițer, Comandor, Mare-ofițer, Mare-cruce). Insignele ordinului se compuneau dintr-o stea cu opt raze, peste care se afla coroana regală; pe stea, o cruce smălțuită în albastru, cu inscripția *In fide salus*; panglică roşie cu margini albastre.

In memoriam Florin Constantiniu

Un istoric pentru eternitate

A încetat să mai bată inima generoasă a celui care a fost marele istoric FLORIN CONSTANTINIU, o adevărată *conştiinţă naţională* a poporului român. A încetat să mai bată după o îndelungată şi grea suferinţă. Şi, astfel, a plecat prea repede dintre noi, refugiindu-se în eternitate, academicianul FLORIN CONSTANTINIU, membru, de altfel, şi al consiliului ştiinţific al revistei „Eroica". Ne-a onorat această prezenţă şi ne va onora şi de acum înainte, pentru că, în chenarul negru al aducerii-aminte, îl vom păstra în consiliu, onorându-ne atât cât revista aceasta va fi să fie în peisajul presei ştiinţifice româneşti. Îi vom fi mereu dator cu reverenţa recunoştinţei.

Acum, înălţat în panteonul valorilor româneşti, FLORIN CONSTANTINIU ne va priveghea soarta istorică alături de Dimitrie Cantemir, Nicolae Bălcescu, Mihail Kogălniceanu, A.D. Xenopol, Nicolae Iorga, Constantin C. Giurăscu. Şi nu numai.

Fie-i pacea eternităţii o aură de lumină din Lumina lui Dumnezeu!

Întru aducere aminte publicăm acum un fragment ilustrativ din ultimul subcapitolul din celebra-i *„O istorie sinceră a poporului român",* în care cu acribie a aplicat străvechiul principiu *sine ira et studio*.

A fost în decembrie '89 o revoluţie?

...O comisie parlamentară precum şi numeroşi ziarişti, analişti şi istorici au încercat fără succes să lămurească evenimentele petrecute în zilele de 22-25 decembrie 1989. Ipoteze şi scenarii s-au revărsat în paginile publicaţiilor sau pe micile ecrane. Nici astăzi nu poate fi formulat un răspuns cert.

Un fapt tulburător şi unic în istoria militară universală s-a petrecut atunci în România: în lupta dintre armată şi „teroriştii", partea înfrântă – „teroriştii" – nu a lăsat pe „câmpul de bătălie" nici un mort, nici un rănit şi nici un prizonier. Acest fapt neobişnuit îndreptăţeşte ipoteza – certitudine nu poate exista fără o fundamentare documentară – că, în realitate, „teroriştii" au fost un grup restrâns de diversionişti. Acţiunile lor, amplificate de anunţurile şi apelurile isterice de la Televiziune, au creat un climat de adevărată teroare în rândurile populaţiei, stăpânită, în cea mai mare parte a ei, de gândul de a supravieţui în faţa acestor forţe malefice care atacau, ucideau, otrăveau apa etc. Pentru a cita doar un singur exemplu, iată un fragment din însemnările unui elev al Şcolii Militare de ofiţeri activi „Nicolae Bălcescu" din Sibiu, 22 decembrie 1989: „Ora 21,00. Sunt pe aliniament, în spatele şcolii [...]. Se aşteaptă un atac terorist pe aici. Ora 23,00. Sunt chemat la companie. Suntem aşezaţi în dispozitiv de plutoane la companiile şi comanda batalionului. Mi-e teamă noaptea, când nu se vede nimic. Elevii se împuşcă între ei. Clipe de coşmar.

Teroriştii otrăvesc apa. Tuturor le este teamă pentru familii. Se găseşte în poşeta unei securiste planul «Orient 79», data 17 decembrie 1989 – plan groaznic: distrugerea armatei, ocuparea şcolii şi depozitului de muniţii".

Astfel de zvonuri au circulat în toată ţara. Războiul psihologic şi războiul electronic au fost desfăşurate cu o siguranţă care indică prezenţa experţilor. Eficacitatea lor a fost sporită de nepregătirea armatei (foarte multe din victimele acelor zile – inclusiv militari – au fost oameni împuşcaţi de militari, care se credeau atacaţi) şi de spaima populaţiei.

Diversioniștii au tras numai cât era necesar pentru a crea climatul de teroare. La cele câteva focuri ale diversioniștilor, militarii au răspuns cu mii de gloanțe, creând astfel impresia (mai ales când s-au asociat şi incendiile, ca acelea de la Biblioteca Centrală Universitară şi fostul Palat regal) a unui adevărat război.

Acțiunile diversioniștilor nu pot fi explicate – evident, ipotetic, în absența probelor decisive – decât ca având funcția să împiedice crearea altor centre de putere, în afara nucleului instalat la conducerea Frontului Salvării Naționale. Revoltei populare împotriva regimului Ceauşescu i-a urmat o lovitură de stat, în pregătirea căreia URSS a avut un rol de seamă – aceasta este opinia noastră în stadiul actual al cercetării.

Dacă la procesul cuplului Ceauşescu dictatorul a fost acuzat de „genocid", adică de moartea a peste 60 000 de persoane, investigațiile ulterioare au arătat că în timpul evenimentelor din decembrie 1989 au murit 1 104 persoane, din care 160 până în 22 decembrie, iar 944 după această dată; numărul răniților s-a ridicat la 3 321, dintre care 1 107 până la 22 decembrie 1989, iar 2 214 după această dată. Cum se poate, aşadar, constata, majoritatea morților şi răniților provine din perioada de după căderea lui Ceauşescu.

Căderea comunismului în România, dezagregarea sistemului socialist – în realitate, sfera de hegemonie a URSS din Europa de Est – şi destrămarea Uniunii Sovietice au deschis națiunii române drumul spre democrație şi economia de piață, adică acele structuri politice şi economice validate de istorie ca fiind cele mai apte să asigure în principiu libertatea şi prosperitatea oamenilor. În sens hegelian, Francis Fukuyama a vorbit de „sfârşitul istoriei", adică de atingerea unei organizări a societății umane care poate apărea, cel puțin astăzi, ca definitivă.

Reconstituirea şi analiza evenimentelor din anii 1990-2002 nu pot fi încă întreprinse de către istoric, sursele de informare fiind inaccesibile. Orice tentativă în această direcție l-ar duce pe cercetător de la istorie la politică.

Un fapt se impune însă cu evidență pentru oricine a urmărit perioada de tranziție din România: aproape toate sectoarele de activitate s-au aflat, în aceşti ani, sub semnul celor două plăgi, abătute asupra societății româneşti de cel puțin trei sute de ani: bacşiş şi hatâr. Corupția şi hoția au ajuns la niveluri fără precedent în istoria națională. Libertatea – atât de râvnită în anii dictaturii comuniste – a fost înțeleasă ca libertatea de a face orice sau de a nu face nimic: în timp ce se înregistra creşterea masivă a accidentelor de circulație, pentru că democrația era percepută ca dreptul de a trece pe roşu, producția scădea vertiginos. Exemplul germanilor şi japonezilor, care după catastrofele din anii celui de-al doilea război mondial şi-au suflecat mânecile şi au făcut ca țările lor să renască din ruine şi, în domenii esențiale, să-i întreacă pe învingătorii lor, a rămas străin plaiului mioritic.

Românii şi-au imaginat că libertatea aduce de la sine prosperitatea; credeau – cei mulți – că a doua zi după căderea comunismului vor trăi ca familia Ewing din serialul „Dallas"; nu înțelegeau că numai prin eforturi proprii vor putea aduce bunăstarea în țara lor. Incompetența şi corupția guvernanților s-a altoit pe un sentiment de lehamite, mai întâi, de descurajare, apoi, de neputință în final.

Vechea aspirație de „a fi în pas cu Europa" (de fapt, cea apuseană) a îmbrăcat forma dorinței integrării structurilor europene şi euro-atlantice. Integrarea a fost înțeleasă, în primul rând, ca semnarea unor acorduri şi tratate şi, aproape deloc, ca o schimbare structurală de moravuri, obişnuințe, comportamente. Europa Occidentală a fost pregătită pentru capitalism de şcoala severă a vieții urbane din evul mediu. Locuitorul oraşului medieval a trecut prin şcoala aspră a disciplinei impuse de regulamente riguroase, care stabileau cum să producă marfa, când să stingă, seara, focul etc. Biserica catolică i-a impus un orar fix de rugăciune.

La noi, în lumea de țărani (oraşele din Vechiul Regat erau nişte sate mai mari) până şi reglementările agrare din perioada fanariotă nu au putut uniformiza regimul de obligații ale țăranilor: „câte bordeie, atâtea obiceie". Capitalismul nu a apucat să facă din disciplina muncii un fenomen de masă. Absența oraşelor autentice româneşti (nu cele fondate de saşi sau de maghiari în Transilvania) a făcut să nu se nască un adevărat spirit civic, un spirit care să oblige cetățeanul să respecte colectivitatea şi constrângerile vieții în comun; fiecare locatar din bloc – pentru a lua un singur exemplu – îşi

„închide" balconul cum îl taie capul, fără nici cea mai mică preocupare de estetica ansamblului. Mentalitatea țărănească e atotputernică la oraş. Ce-ar fi dacă la New York fiecare locatar al unui zgârie nori şi-ar „îmbunătăți", la exterior, apartamentul după cum vrea el?

Suntem în Europa, aparținem, prin urmare, Europei, dar dominația otomană şi influența orientală, exercitată în umbra ei, ne-au desprins de marele curent înnoitor generat de apariția capitalismului în Europa Apuseană şi Centrală. Când, în secolul al XVIII-lea, asupra societății româneşti a început să se exercite influența apuseană – mai exact, franceză –, efectele ei s-au resimțit doar la nivelul elitei. Ocupația sovietică şi regimul comunist ne-au readus sub capacul strivitor al Orientului; acum însă în locul turcului era rusul şi, aşa cum s-a spus, zgârie-l puțin pe rus şi dai de mongol.

Integrarea structurilor europene şi euro-atlantice este un proces de lungă durată, mult mai lungă decât obținerea unui acord din partea guvernelor Uniunii Europene sau ale NATO. Nu e vorba doar de demersuri diplomatice, ci de o schimbare de mentalitate.

În dorința – legitimă şi în perfect acord cu interesul național – de a deveni membri ai Alianței nord-atlantice, factorii de decizie ai României au hotărât negocierea şi semnarea unui tratat de bună vecinătate şi cooperare cu Ucraina, un tratat care să netezească drumul spre NATO. El a fost precedat de un tratat similar cu Ungaria (1996), conceput ca expresie a unei „reconcilieri istorice", de tipul celei franco-germane, dar rămas, cel puțin deocamdată, fără suportul de conştiință colectivă al celor două națiuni.

Tratatul cu Ucraina a fost conceput altfel: ca expresia unui „sacrificiu istoric", adică al abandonării drepturilor româneşti asupra nordului Bucovinei, nordului şi sudului Basarabiei, ținutului Herța, insulelor de pe brațul Chilia şi Insulei Şerpilor anexate de URSS în 1940 şi 1948 (Insula Şerpilor). De astă dată nu mai era vorba nici de note ultimative, nici de înfrângeri militare, nici de ocupație sovietică, nici de un guvern impus de ocupanți; Nu! Eram liberi şi stăpâni pe deciziile noastre. O negociere făcută sub presiunea nemiloasă a timpului (tratatul trebuia semnat înainte de summitul NATO de la Madrid, care avea să decidă asupra noilor membri), o negociere desfăşurată împotriva regulilor diplomației – căci partea ucraineană ştia dinainte că suntem gata să renunțăm la totul (preşedintele României ceruse poporului român să facă „un sacrificiu istoric") şi nu ne putem ridica de la masa tratativelor fără semnăm tratatul înainte de reuniunea de la Madrid – a dat Ucrainei un avantaj considerabil şi ea a avut câştig de cauză, fiindu-i recunoscută suveranitatea asupra unor teritorii româneşti pe care nu le-a stăpânit niciodată (în afara perioadei sovietice, după actul de forță stalinist din 1940). 2 iunie 1997 – ziua semnării la Neptun a tratatului româno-ucrainean – e o dată dureroasă în istoria României.

Sacrificiul s-a dovedit inutil: România nu a fost admisă în NATO, iar situația românilor din Ucraina nu s-a îmbunătățit.

Apăsat de grijile traiului zilnic, românii – cei mai mulți dintre ei – nu au înțeles că s-a produs un fapt de excepțională gravitate:am renunțat – acum de bună voie şi nesiliți de nimeni – la părți din patrimoniu istorico-teritorial al neamului nostru.

Criza iugoslavă din 1999 şi, mai ales, atentatele din 11 septembrie 2001 au creat un nou context geostrategic – regional şi mondial – care a sporit şansele României de a fi admisă în NATO. Se pare că greşelile din 1997 se repetă – deşi echipa guvernamentală s-a schimbat – şi în 2002, pentru că diplomația noastră uită două principii elementare: a) orice alianță se naşte nu din campanii, ci din convergența de interese; b) în orice alianță – aşa cum a spus Bismarck – există un cal şi un călăreț, altfel spus, indiferent de ce ar gândi majoritatea românilor, călărețul – azi SUA, unica supraputere, este cel care decide, în final.

Garanțiile de securitate aduse de apartenența la NATO nu valorează însă mare lucru, dacă România va continua să se scufunde în corupție şi sărăcie. Mizeria nu face casă bună cu democrația. Românii vor trebui să iasă din starea de resemnare şi să ceară clasei politice să-şi facă datoria. Dar pentru ca efortul tuturor – cârmuiți şi cârmuitori – spre propăşirea țării să aibă succes, este necesar ca ei să aibă o măsură dreaptă a calităților şi defectelor lor, să înceteze, aşadar, de a confirma remarca usturătoare a lui Paul Goma: „Românii din moşi-strămoaşe sunt ferm convinşi că ei sunt cei mai deştepți şi cei mai şmecheri dintre traci".

STUDII
CERCETĂRI
OPINII
MĂRTURISIRI

Spiritul mănăstirean – punte de legătură între trecut și viitor

(File din istoria Liceului Militar „Nicolae Filipescu" de la Mănăstirea Dealu)

„Cine uită... nu merită"
Nicolae Iorga

Colonel (r) doctor ALEXANDRU MANAFU-TÂRGOVIȘTE
Analist politico-militar

Târgovişte eternă, Târgovişte eroică, cu nume de cântec.

Cântec de dor, cântec de vis, cântec de gând, cântecul de începuturi, cântecul de leagăn al mamei, tânguirea de clopot a ultimei treceri prin timp, care este o viață de om.

Oraş cu nume de legendă, adus de apa vieții – Ialomița – de la sanctuarele creştinismului primitiv, de la hiperborei şi pelasgi, de la picioarele primilor preoți ai lui Zalmoxe, de la Sfinx, din Valea Cerbilor şi Poiana Zânelor, trecut prin Cheile Zănoagei, îngemănat cu cântecul Dâmboviței, după ce a sărutat mâna Brâncoveanului la Potlogi, dus în lume de aceste două lacrimi ale Bucegilor.

Este cântecul cel mai tandru, cel mai cu suflet, cel mai frumos şi mai tainic din această lume şi-n această viață, este cântecul mamei, este cântecul pământului din care ne-am născut şi ne ducem fiecare, este cântecul Ilenei (Sărăroiu), privighetoarea din Valea Voivozilor: ‹‹măicuță, te-aş întreba / unde e Târgoviştea?››

Târgoviştea este în noi, în ființa noastră, în respirația pământului şi în foşnetul ierbii, în aerul locului, în unduirea cristalină a lacrimilor Bucegilor, în privirea tandră a mamei, în sfatul Părintelui, răbdător şi molcom, plin de înțelepciunea cugetării, este moştenirea din moşi şi strămoşi, este istoria noastră ştiută, dar mai ales neştiută.

Să nu uiți fiule niciodată!?

***Gânduri transformate în cuvinte. Scrise cu cerneală, ele pot fi săpate în marmură voievodală, încrustate în lemn înflorit, mirositor a grâu şi ceară, pot fi zgâriate în arama de scut, pot fi poarta unei cărți a cunoaşterii despre măreția, risipirea şi ridicarea din cenuşă a Târgoviştei..." (*Al. Manafu, Picături de suflet, pulbere de stele).**

Acestor meleaguri, încărcate de istorie, de spirit şi de conştiință românească le-a fost dat să găzduiască alături de „această armonie (Mănăstirea Dealu), durată pe o mie de ani" (N. Iorga, Drumuri şi oraşe din România), sediul uneia dintre cele mai valoroase ctitorii de educație şi cultură națională românească – Liceul Militar de la Mănăstirea Dealului.

Dealul, care se înalță „precum zidul o cetate", un zid de apărare a Cetății Domneşti a Târgoviştei, cu reperul ei cel mai reprezentativ – Turnul Chindiei – a găzduit de la bun început sediul acestui aşezământ de cultură militară şi patriotică.

Spiritul Universal a călăuzit paşii „marelui român", Nicolae Filipescu – ctitorul instituției – care ***„ştia bine că scadența unor mari răfuieli se apropia... dar mai ştia... că ne lipseşte mai ales tăria şi caracterele care să poată domina evenimentele, întru mărirea Neamului şi a Patriei. De aici ideea unei şcoli noi, a cărei temelie o exprima în şase cuvinte: Oameni de caracter, oameni de acțiune"*** – către Mănăstirea Dealului, căreia i s-a conferit aura simbolică a unității de Neam şi limbă românească, care adăpostea capul viteazului voivod Mihai, sacru pentru toată suflarea românească de pretutindeni.

Scânteierea spirituală moştenită de Nicolae Filipescu l-a determinat pe acesta să-şi pună în operă ideea.

*

Preocupat de înființarea şi organizarea şi în România a unei instituții de educație cu caracter național, avea în vedere două criterii ale unui asemenea aşezământ:

1. pregătirea să pună pe acelaşi plan importanța educației morale, intelectuale şi fizice;

2. scoaterea instituției în afara centrelor urbane.

După ce a vizitat Mănăstirea Dealul, împreună cu maiorul Olteanu Marcel (cel care va deveni primul director al Liceului Militar), deosebit de încântat şi mulțumit de farmecul zonei, de condițiile care satisfăceau dispunerea localului, a stabilit imediat că Mănăstirea Dealul era cea mai potrivită alegere, iar după trei zile a început transportul materialelor de construcție.

Locația asigura un orizont larg al vechii cetăți de scaun cu Curtea Domnească, Turnul Chindiei şi cele două biserici de incintă, al culmilor Bucegilor în zilele senine, al văii lalomiței unde lacrima Bucegilor asigura apa atât de necesară vieții, dar mai ales vecinătatea locaşului construit de Radu cel Mare, care adăpostea relicva sfântă, simbolul unității naționale, „visarea iubită a voivozilor noştri cei viteji, a bărbaților noştri cei mari".

Aceste elemente se constituiau în argumente pentru ca educația care urma a se face în viitoarea instituție, să fie însuflețită de patriotism fierbinte, înflăcărat, strict necesar consolidării statului român în perspectiva împlinirii idealului de unire care se contura în perspectivă.

La turnarea fundației şi punerea pietrei fundamentale „în ziua de 4 iunie 1912 în zilele Măriei Sale Regele Carol I... pusu-s-a piatra de temelie la Liceul Militar Mănăstirea Dealu, înființat din îndemnul şi străduința domnului Nicolae Filipescu, fost ministru de război, director onorific al acestui aşezământ, de față fiind Direcțiunea Geniului şi Direcțiunea Şcoalelor Militare din Ministerul de Război, însărcinate şi cu clădirea acestui aşezământ, după planurile arhitectului A. Reiss din Ministerul de Război".

Ideile exprimate de Nicolae Filipescu cu această ocazie au constituit liniile directoare ale conduitei celor care au condus instituția:

„Punând temeliile acestei şcoale, cred că înzestrăm armata cu o instituție de folos şi că prin ea armata aduce o contribuțiune activității culturale a țării.

În locul unei educațiuni prea exclusiviste, ambiționăm o educație completă, intelectuală, fizică şi morală.

Dezvoltarea intelectuală îşi va păstra locul de seamă... prin alte tocmeli decât metodele

Clădirile fostului Liceu Militar „Nicolae Filipescu" de la Mănăstirea Dealu

pasive, care cultivă memoria în paguba inteligenței şi a judecății... Istoria şi literatura au menirea de a înălța sufletul, nu de a apăsa memoria; limbile moderne n-au nevoie, ca limbile moarte, să chinuiască elevii... cu migăleli gramaticale... elevii se vor deprinde pe nesimțite cu ele mai mult prin uz şi afară din clase... Ştiințele fizice şi naturale sunt de o utilitate îndoielnică dacă țintesc a împovăra mintea cu anoste nomenclaturi.

Aici, în laboratoarele ce vom avea... vom putea recurge cât mai des la demonstrația experimentală, care ațâță forțarea şi voința, fereşte de robia cărții, îndrumează tineretul spre ştiința căutării...

Cultura intelectuală... se va cumpăni cu o cât mai îngrijită educație fizică, virilă, care împreună să dea elevului inițiativă şi încredere în sine, energie, spirit de camaraderie şi jertfă.

Vrem ca energia şi spontaneitatea firei sale să zburde la soare, în aer întăritor şi în libertate.

De aceea, nu meditația în clase la oră fixă, sub cârma amorțitoare a pedagogului, ci oricând şi oriunde prin pajiştile înflorite, în veselia jocurilor de voinicie, care dau îndrăzneală, inițiativă şi spirit de deciziune... libertatea necesară, spre a trezi spiritul de răspundere... în toate privințele... de a dezvolta însuşirile morale... fără a desființa clasificația după notele de studii... Studiile ce se vor face aici, vor deschide calea şi spre carierile civile... nu dorim a prinde în rândurile armatelor toată nobleța neamului şi a pune... cu oarecare fudulie cariera militară mai presus de oricare alta...

A sădi această pasiune... e menirea acestei şcoale, nu de a preda tehnica militară. Învățământul militar şi-l vor căpăta mai apoi.

Dar aceasta nu va fi făcut valoare, dacă nu-şi va avea reazimul într-o vârtoasă educațiune patriotică şi dacă ştiința militară nu va fi înflăcărată de eroism... să vibreze cultul sfânt al patriei,... de onoare, dragoste fierbinte a gloriei...

În acest cuib de şoimi, adumbrit de zidurile sfântului lăcaş, întemeiat de cucernicia Radului Vodă şi împresurat de eroicele amintiri ale Viteazului Voivod, însuflețească-se pentru vitejie, generații de voinici, de lei paralei, ca cei din poveşti, crescuți aici în frica lui Dumnezeu, dar numai a lui Dumnezeu".

*

În acest efort colectiv Nicolae Filipescu a avut un loc esențial, un mare vizionar care a realizat că înființarea unei şcoli cu un înalt nivel de pregătire va fi în măsură să formeze elite intelectuale, cadrele necesare de conducători militari sau civili.

Aceasta a fost conjunctura în care s-a înființat Liceul Militar de la Mănăstirea Dealul care şi-a propus de la bun început să formeze absolvenți **animați de înalt spirit patriotic, oameni cu inițiativă, de acțiune şi caracter, capabili să împlinească îndatorirea față de Neam şi Țară, în fapt, să realizeze comanda socială a timpului.**

*

În ceea ce priveşte republica, aprecia că aceasta oferea speranță lumii. Fundamentele ei erau mai mult morale şi filozofice decât materialiste.

Ea se baza pe concepte de egalitate şi justiție pentru toți. **Putea fi însă şi pragmatică, nu numai un vis utopic, ci şi o entitate mărinimoasă, care respira, era vie. Ea îşi putea deschide brațele pentru a-i adăposti pe cei năpăstuiți. Era o sursă de inspirație şi în acelaşi timp o forță de care trebuia să se țină cont; la nevoie se putea arunca în miezul acțiunii... pentru a apăra principiile în care credea.**

*

Între 1900-1910, în opoziție fiind, a fost numit Ministru de Război în cabinetul Carp. Din această poziție a contribuit activ la punerea în practică a ceea ce gândise mai înainte „**organizarea unei armate puternice".**

*

În august 1916 afirmau: „În afară de linguşitori, sunt şi oameni de bună credință, care îmi fac un mare merit cu instituția militară de la Mănăstirea Dealu, care îmi este aşa de scumpă.

Ei bine, nu am avut nici un merit, am avut numai credința nestrămutată că în poporul nostru zace un fond de admirabilă bărbăție, căruia îi trebuie numai un mediu prielnic pentru a ne dezvolta şi disciplina...

Mănăstirea Dealu a vrut să fie numai cuibul cald de unde să-şi ia avântul lor tinerii şoimi, care să uimească omenirea prin eroismul lor, pus în slujba neamului".

*

În mijlocul „Şoimilor" de la Dealu, Nicolae Filipescu îşi găsea locul de odihnă spirituală, iar la Bucureşti, casa îi era deschisă oricând „Şoimilor" şi îndrumătorilor lor.

Imnul cântat la trecerea Carpaților în 1916 şi apoi Prutul, Nistrul, Tisa şi Dunărea, a fost „La Arme! Să cucerim ce-avem de cucerit! „ pe versurile lui Ştefan O. Iosif şi muzica lui Castaldi, în casa lui s-a cântat de corul L.M.M.D. = Liceul Militar

Mănăstirea Dealu)....

În câteva zile, de la Severin la Dorohoi, în toată țara, a răsunat imnul *„La Arme! Imn al năzuințelor legitime ale neamului..."*

La 24 august/6 septembrie 1916 se produce însă dezastrul de la Turtucaia, armata română înregistrând mii de oameni pierderi şi 25.000 prizonieri.

A fost lovitura care a umplut paharul; moare la 30 octombrie 1916.

Cu această ocazie, Nicolae Iorga afirmă despre Nicolae Filipescu: ***„Ținea la țară şi nație, nu pentru sentimentalități apoase şi pentru teorii de carton, ci pentru că întreaga lui făptură venea de acolo, pentru că fiind altfel s-ar fi renegat pe sine...***

Nicolae Filipescu a fost o mare şi neastâmpărată energie capabilă de tot binele, dacă un scop bun îi stătea în cale. Din frământarea grozavă ce vuia în sufletul lui se desfăceau stângaci blocuri de imensă elocvență, uneori bruscă şi frustă. Ele nu convingeau, ci strigau şi o sălbatică elocvență scăpăra luminoasă din năpraznica lovitură a acestei fărâme de stâncă.... el nu putea fi înmormântat decât în locaş de ostaş, nu putea fi înfăşurat în alt giulgiu decât al tricolorului şi nu putea fi coborât în pământ decât în sunetul tunurilor într-o seară de victorie".

*

La încoronarea principelui Ferdinand, ca rege al României la 28 sept./11 oct. 1916, Nicolae Filipescu a rostit un discurs care îl defineşte ca mare român, demn de cinstirea veşnică a întregului Neam Românesc: ***„... ne aşteptăm de la Regele nostru să dea la lume pravile înțelepte... ursita lui e să ne dea vitejie.***

De aceea îți zicem: Vei fi cel mai mare Voievod al Țării, împodobindu-te cu titlurile lui Mihai Viteazul, domn al întreg Ardealul, al Țării Româneşti şi al Moldovei, adăugând pe deasupra strălucirea purpurei regale sau răpus în cel mai suprem avânt de vitejie al neamului, vei fi totuşi sfințit ca erou național. De nu va fi nici una, nici alta, grozav mă tem că nici praf nu se va alege de țară şi de dinastie... De aceea mărirea ce ți-o urăm Sire este: Să te încoronezi în Alba Iulia sau să mori pe câmpia de la Turda".

În acest fel vizionarul, patriotul, ctitorul Liceului Militar de la mânăstirea Dealu *indica drumul unui ideal, al unei idei țintă hrănită de mai bine de trei veacuri cu sufletele românilor.*

*

Liceul Militar Nicolae Filipescu de la Mânăstirea Dealu, prin însăşi numele lui, a reunit şi a asigurat continuitatea ctitoriei lui Radu cel Mare, ca loc de veci al simbolului unității naționale – Mihai Viteazu – şi a fondatorului instituției, a cărui fermă şi neclintită convingere în capacitățile neamului de a-şi realiza idealul, a format câteva generații de tineri capabili de jertfa supremă pentru binele Neamului şi Țării.

*

Încadrarea funcțiilor în aprilie 1913, când elevii şcolarizați din 1912 la Bucureşti, se mută definitiv în noul local, a fost următoarea:

• Comandant: maior Marcel Olteanu;

• Ajutor de comandant: căpitan Dumitru Grozeanu;

• Director de studii: prof. Nicolae Bănescu;

• Comandant companie elevi: cpt. Gheorghe Stănculescu;

• Comandanți de plutoane:
– lt. Constantin Panait,
– lt. David Popescu,
– lt. Alexandru Manolescu,
– lt. Victor Iliescu;

• Profesori:
– limba română: Nicolae Cartojan,
– limba franceză: Teodor Naum,
– limba germană: Hans Platen,
– limba latină: Chiriac Furmuzache,
– religie: preot Alexandru Dolinescu,
– istorie: Gheorghe Lazăr,
– geografie: Ion Pavelescu,
– matematici: Valeriu Alaci,
– fizică-chimie: Cristea Niculescu Constantin,
– ştiințe naturale: Dobre Ionescu Bujor,
– caligrafie şi desen: Eduard Săvulescu,
– muzică: Marcel Botez,
– educație fizică: lt. David Popescu, lt. Alex. Manolescu, Dumitru Ciotori, Louis Blanc, Julien Bussičre (maeștri speciali pentru box, scrimă şi jiu-jitsu).

În toamna anului 1913, liceul a funcționat cu clasele I-a, a II-a, a IV-a, a V-a, şi a VI-a, iar în toamna anului 1914, cu toate cele şapte clase.

În luna iulie 1915 a absolvit prima promoție a liceului, iar în iunie 1916 a absolvit a doua promoție.

A fost conceput şi construit un complex de clădiri care cuprindea: săli de cursuri, pavilion administrativ, dormitoare, sală de mese, sală de gimnastică, baie cu aburi şi duşuri, grajduri, spălătorie, locuințe pentru cadrele militare şi profesori, infirmerie, depozit de alimente, dar şi o uzină electrică pentru curent continuu, un bazin pentru apă alimentat de o pompă sub podul Mihai Bravul, (la cca 2 km), o centrală termică, funicularul şi bazinul de înot şi canotaj.

În vederea realizării acestui ansamblu de lucrări, s-au executat nivelări şi taluzări pentru realizarea unei terase cu patru trepte:

I – uzina electrică, centrala termică şi baia;

II – sălile de cursuri, locuinţele cadrelor, sala de mese şi cazinoul ofiţerilor;

III –dormitoarele elevilor;

IV – sala de gimnastică, spălătoria, grajdurile, bazinul pentru apă, atelierul de fierărie.

Lucrarea care a impus taluzarea pentru amplasarea uzinei electrice, a avut cel mai mare grad de dificultate. S-a construit un taluz cu o înălţime de treizeci de metri şi o pantă de 85ş, protejat cu pietre de râu betonate cu o scară centrală şi o alee carosabilă care permitea accesul vehiculelor din şoseaua principală.

De asemenea, funicularul, prevăzut cu două vagoane pentru transportul persoanelor, pe o pantă de la 25-70 grade şi o buclă la jumătatea distanţei, asigura accesul persoanelor de la bazinul de înot şi canotaj şi de la terenul de fotbal la clădirile liceului. Lângă clădirea funicularului se afla atelierul de tâmplărie iar la poalele dealului se aflau grajdurile principale cu fânare, împrejmuite cu un zid înalt. După război, aici a funcţionat mult timp un depozit de cherestea.

În continuare, terenul forma un triunghi între şoseaua spre Târgovişte şi drumul spre Viforâta. Aici a fost terenul de sport, amenajat iniţial ca teren de fotbal.

Stadionul dintre sala de mese şi sala de gimnastică, construit după anul 1932, a fost realizat prin contribuţia elevilor liceului.

Către Târgovişte, pe partea stângă, (în apropierea unei căi ferate secundare) a fost amenajat bazinul de înot şi canotaj, lucrare de mari dimensiuni, cu malurile taluzate cu bolovani betonaţi.

Bazinul, de formă dreptunghiulară cu colţurile rotunjite, era alimentat printr-o conductă legată direct la conducta de aducţiune a oraşului Târgovişte, în amonte.

Au mai fost construite poligonul de tir, stadionul, terenuri de tenis, baschet şi volei, pistele de alergări, gropile de nisip, pista şi baraca pentru popice.

La aripa de vest a sălilor de cursuri din careul mănăstirii a fost construită clădirea care adăpostea laboratorul de ştiinţe naturale.

La organizarea prezentată mai sus, se mai adaugă:

– serviciul sanitar prevăzut cu infirmerie, încadrat cu doi medici, un sanitar-subofiţer şi infirmieri – militari în termen;

– serviciul cazarmare pentru întreţinerea şi repararea clădirilor, gestionarea construcţiilor şi asigurarea mijloacelor din dotare de resortul cazării;

– serviciul echipament şi tren cu ateliere de croitorie, cismărie, lenjerie, spălătorie, frizerie;

– serviciul de aprovizionare cu bucătăria, sala de mese, magazia de alimente, beciurile unde se depozitau alimentele pentru perioada de iarnă (în special cartofi, rădăcinoase, murături etc.), grajdurile, parcul auto cu autoturismul şi autobuzul din dotarea liceului;

– serviciul casierie încadrat cu un ofiţer de administraţie, un subofiţer casier şi furier şi un curier poştal;

– compania de pază şi deservire, formată din militari în termen, un ofiţer comandant şi un plutonier de subunitate ajutor.

La compania de pază şi deservire era încadrat şi portarul la cancelaria şi comandamentul liceului.

Rămâne ca o pată de culoare în atmosfera liceului Costică Postăvaru, portarul liceului, rămas de la întemeierea liceului din 1912, când fusese omul de serviciu al lui Nicolae Filipescu.

Un om modest care, din tinereţe şi până la apusul vieţii a fost legat de destinele liceului, de la plaiurile de la Dealu, de care era ataşat cu toată fiinţa sa, fiind cunoscut de toate promoţiile de elevi. Echipat în uniformă militară, cu gradele onorifice de plutonier major, era portarul liceului care nu avea nici porţi, nici garduri.

Cu fluierul de arbitru atârnat de epoletul drept, anunţa pauza când nu funcţiona sistemul de sonerii.

„Slab şi sbârcit ca o mumie”, era îndrăgit de toţi elevii cărora le spunea „cu haz şi cu mândrie că datorită tabacului şi zemii de prune i s-a afumat şi conservat carnea ca o pastramă”.

Dacă baza materială a rămas aceeaşi până la cutremurul din 1940, când au fost demolate, înzestrarea şi dotarea laboratoarelor cu instrumente adecvate, în pas cu evoluţia metodelor didactice, s-a făcut mulţumită preocupărilor conducerii şi a corpului profesoral, preocupat să ţină ritmul cu progresele pe plan mondial, dar şi cu ajutorul material primit de la Asociaţia Amicii Liceului Militar Nicolae Filipescu de la Mănăstirea Dealu, înfiinţată la 17 mai 1929.

Profesorul „,model de apostolat, Groze Patriciu” care s-a aflat multe decenii la catedra de fizică-chimie, s-a preocupat de dotarea laboratorului cu o aparatură la nivelul instrumentelor de specialitate. Lecţiile erau însoţite de experienţe de laborator la care participau toţi elevii, care găseau pregătite pe mesele de laborator, la începutul fiecărei ore

de curs, stativele cu eprubete şi substanţele chimice necesare experienţelor.

Maşinile şi utilajele prezentate, erau secţionate pentru a se putea urmări şi înţelege funcţionarea pieselor componente) la motoare, turbine, pompe şi aparatură electrică).

La fel se petreceau lucrurile şi în laboratorul de ştiinţe naturale, iar inventarul muzeului de ştiinţe naturale se îmbogăţea în fiecare an. Aici a existat şi o focă împăiată care, se pare, fusese capturată la Balcic, unde, la începutul sec. XX, încă mai trăia o colonie de foci.

Profesorul Ion Pavelescu, multe decenii director de studii, dispunea pentru studiul geografiei, de globurile cu hărţile fizice şi politice, de hărţi mari ale planiglobului şi separat pe continente ca şi de un mulaj în relief al hărţii fizice a României, fixat pe un plan înclinat de doi metrii pătraţi, cu postamentul pe rotile, care asigura mutarea cu uşurinţă în sălile de clasă.

Pentru studiul astronomiei, se dispunea de o sferă cerească cu reprezentarea constelaţiilor; un dispozitiv al sistemului solar, care, prin mişcarea imprimată mecanismului cu ajutorul unei manivele, reda rotirea planetelor în jurul soarelui.

Pentru studiul psihologiei se dispunea de un cabinet dotat cu aparatură specifică pentru a face studii complete asupra aptitudinilor intelectuale ale fiecărui elev.

La studiul istoriei, se apela la colecţia de stampe şi o vitrină cu descoperirile arheologice de la Ioneşti-Dâmbovița,(lângă Găeşti) ale echipei conduse de profesorul de istorie antică Dumitru Berciu, ale cărui prelegeri captivau auditoriul.

Pentru muzica instrumentală, profesorul Aurel Bobescu a depus eforturi deosebite în vederea dotării fanfarei liceului cu instrumentele necesare. Entuziasmul şi vitalitatea acestui distins profesor erau molipsitoare şi atrăgeau elevii spre studiul muzicii.

Biblioteca, depozitara unor cunoştinţe din variate domenii ale ştiinţei umane, constituia un izvor de cunoaştere pentru a cărui îmbogăţire era justificat orice efort.

*

Am purces la a aşterne pe hârtie consideraţiile privind spiritul mănăstirean, cu afirmaţia prinţului di Salina (eroul romanului „Ghepardul" de Giussepe Tomasso di Lampedusa, despre care discutam cu puţin timp în urmă cu un foarte vechi prieten, şi el, un împătimit în aplecare şi respect faţă de tradiţii şi trecut, faţă de moştenirea copleşitoare pe care trebuie să o lăsăm celor care vor veni după noi):

***„NOI am fost gheparzii, leii. Ne vor urma lupii, hienele şi şacalii"*.**

Şi asta, deoarece generaţiile formate la Liceul Militar de la Mănăstirea Dealu au marcat societatea timpurilor pe care le-au trăit.

Prin conduită elevată, calm, demnitate, graţia în manifestări, ordinea în gândire şi conduită, puterea sacrificiului personal în interesul NEAMULUI şi ŢĂRII, a familiei şi a semenilor, perseverenţă, tărie de caracter,delicateţe sufletescă plină de discreţie, prin sentimentele de curăţenie şi tărie morală sădite în anii de studiu, s-a dorit a fi un „punct de început" pentru o autentică renaştere spirituală şi morală a naţiunii române.

Filosofia umană se bazează pe valori precum umanitate, dreptate şi datorie şi nu permite ca o persoană să privească suferinţa celeilalte fără a interveni. Suntem fiinţe umane şi trebuie să ne ajutăm unii pe alţii.

Acest gen de precepte morale autentice, corecte, au stat la baza sistemului educaţional mănăstirean.

Sădirea unor sentimente deosebite în spiritul şi sufletul elevilor începea de la prima întâlnire cu ansamblul aşezământului de educaţie şi cultură naţională, de la prezentarea la examenul de admitere a candidaţilor, copii veniţi din toate părţile ţării.

Ce impresie deosebită trebuie să fi lăsat în conştiinţa micuţilor „şoimi" în devenire, primul eveniment cu care s-au confruntat, chiar înainte de examen.

Iată cum este el evocat de unul din cei 1500 de absolvenţi ai liceului, viitor şef de promoţie, Marin Gr. Năstase:

„La un moment dat, murmurul general care domnea în curtea şcolii a încetat ca prin farmec. La un balcon a apărut un profesor îmbrăcat corect, în haine bleumarin, cravată neagră, cu părul înspicat şi mustaţa tăiată scurt, însoţit de un coleg mai tânăr care adusese un coş mare de nuiele, plin cu plicuri multicolore.

În liniştea palpitândă, cu glas domol şi răspicat, se adresează mulţimii:

- Dragi candidaţi, sunt profesorul Ion Pavelescu, directorul de studii al liceului şi am adus în faţa dumneavoastră un coş plin de scrisori de recomandare şi intervenţii, venite pe adresa comandantului liceului, a directorului de studii şi a unor profesori din comisia de examinare, din partea unor înalte personalităţi. Scrisorile sunt nedeschise şi s-a hotărât ca, după ce vor fii astfel arătate, să fie arse. Voi, care sunteţi cele mai bune mlădiţe pe care

***oraşele şi satele noastre le-au trimis astăzi la acest curs, nu aveţi nevoie de ele, aşa că va trebui să depuneţi toată priceperea şi sufletul, într-o luptă dreaptă şi grea, pentru a ocupa cu cinste un loc printre elevii de la Dealu, numai şi numai prin meritele voastre. Vă repet, lupta va fi grea, 4 lucrări scrise şi 6 materii la oral, 2000 de candidaţi pe 40 locuri, toţi sunteţi foarte buni, dar vor reuşi cei mai buni dintre cei mai buni. Comandantul liceului şi comisia de examinare urează mult succes candidaţilor într-o luptă dreaptă*".**

Acesta era spiritul de înaltă corectitudine pus la baza începutului de viaţă ca elev mănăstirean, aceasta era prima lecţie a copiilor care vor deveni absolvenţi. Şi probabil, gestul se repeta an de an.

La baza acestui proces a stat, desigur, selecţia personalului care şi-a desfăşurat activitatea în acest liceu.

Alegerea riguroasă a cadrelor militare şi a corpului profesoral civil a fost linia trasată de la bun început de Nicolae Filipescu, el fiind cel care s-a ocupat personal de selecţionarea cadrelor.

Profesorul Ion Pavelescu a povestit cum a fost el acceptat de Nicolae Filipescu. Recomandat de Simion Mehedinţi (profesor şi om de cultură eminent) lui Nicolae Filipescu, la remarca acestuia că **„*Eşti cam puţintel pentru o catedră la Dealu*",** acesta îi răspunde: **„*Domnule Filipescu, credeam că dumneavoastră alegeţi profesorii după pregătirea lor şi elanul lăuntric, nu punându-i la cântar*".** Reacţia nu s-a lăsat aşteptată: **„*Al nostru eşti!*".** Şi timp de 28 de ani, Ion Pavelescu a fost profesor şi apoi director de studii la Liceul Militar de la Mănăstirea Dealu.

Alegerea primului comandant în persoana maiorului Marcel Olteanu, un ardelean aparte, s-a dovedit a fi perfect făcută, căci el a fost omul de caracter şi de acţiune, a intuit şi a împărtăşit ideile ctitorului, a devenit erou al Războiului de Reîntregire, remarcându-se în luptele de la Cireşoaia, fiind decorat cu ordinul Mihai Viteazul.

În timp, foştii profesori de la Dealu şi-au confirmat preocupările şi pregătirea, devenind personalităţi de frunte ale culturii române, precum academicienii şi profesorii universitari Nicolae Bănescu (1877-1961), Nicolae Cartojan (1883-1944), Nae Ionescu (1890-1940), Octav Onicescu (1882-) şi lista poate continua.

*

Dascălii liceului, adevăraţi „*apostoli ai Neamului*" erau recrutaţi din toate provinciile ţării, repezentând pietrele de temelie ale edificiului care se constituia, sădind, cu răbdare şi perseverenţă, în minţile şi sufletele elevilor, idealul suprem: **„*Unitatea naţională mai presus de oricare doctrine politice sau economice*".**

Simbolul unităţii de Neam, păstrat la Mănăstirea Dealu, era constituit de însăşi sfânta relicvă a Românilor, capul lui Mihai Viteazul, rămas în memoria colectivă ca primul realizator al unirii.

De asemenea, selecţia cadrelor militare active era la fel de meticulos realizată, între foştii absolvenţi ai liceului, legaţi sufleteşte de locaşul de cultură în care se formaseră şi care îşi dovediseră calităţile deosebite în cariera militară prin specializările obţinute în şcoli militare superioare din ţările occidentale.

*

De la bun început, ctitorul liceului, Nicolae Filipescu, stabilise obiectivele instituţiei pe care o edificase, să formeze **„oameni de caracter**, **oameni de acţiune",** printr-o acţiune conjugată de recrutare a unor cadre valoroase şi de selecţionare riguroasă a elevilor.

Principiul care a stat la baza educaţiei elevilor – interdicţia oricăror influenţe politice şi economice. Însăşi edificarea instituţiei în afara mediului urban l-a protejat de participarea la frământările, de cele mai multe ori subiective, ale politicienilor.

Fostul secretar al asociaţiei Amicii Liceului Militar Nicolae Filipescu de la Mănăstirea Dealu, colonel Ilie Dumitrescu, şi el fost elev al liceului, a sintetizat cu clarviziune cele afirmate: ***„ În Şcoala de la Mănăstirea Dealu nu s-a făcut decât politica luminării minţii şi a patriotismului".***

După selectarea riguroasă, instrucţia temeinică, viaţa sportivă, educaţia militară, patriotică şi civică aveau scopul să modeleze caracterele elevilor, neşovăitori, capabili să rezolve cele mai dificile situaţii, „cu o delicateţe sufletească plină de discreţie", pe a căror temeritate şi conduită să se poată pune bază în împrejurările cele mai dificile.

Aceasta a fost comanda socială, comandamentul anului 1912, în preajma împlinirii veacurilor, când, dorinţa cea mai arzătoare a Românilor, s-a realizat la 1 decembrie 1918.

A fost visul de aur, ideea-forţă, care a mobilizat colectivitatea românească.

Cum au ştiut generaţiile actuale să preţuiască această realizare, eforturile şi sacrificiile generaţiilor trecute, moştenirea primită prin timp?

Unde eşti tu, Mihai Voivod, să deschizi minţile şi sufletele românilor la începutul sec.XXI, cu barda şi sclipirea minţii să le deschizi sufletele, să realizezi coeziunea de grup, atât de necesară pentru realizarea INTERESULUI NAŢIONAL?

Liceul de la Mănăstirea Dealu – școală generatoare de elite*

Colonel (r)
MARIN GR. NĂSTASE

Liceul Militar de la Mănăstirea Dealu a luat ființă în 1912, fiind ctitoria marelui patriot Nicolae Filipescu, pe atunci ministru de război.

Mănăstirea Dealu, necropolă voievodală şi sanctuar al neamului românesc, ce adăposteşte capul marelui Voievod Mihai Viteazul, este aşezată pe un pinten de deal, la picioarele căruia Ialomița se strecoară domol pe la marginea Târgoviştei.

Ieşind din vechea cetate de scaun, plină de amintirile glorioase ale domnitorilor munteni, ale patrioților şi cărturarilor români, cei 2 km de şosea trec peste liniştita Ialomița şi, străjuită de o parte şi de alta de Valea Voievozilor şi Răzvad, urcă printre livezi de pruni şi însorite vii spre vârful dealului, unde se înalță semeață biserica Mănăstirii Dealu, zidită de Radu cel Mare la începutul anilor 1500.

În acest loc mirific, inimosul patriot Nicolae Filipescu a înălțat un aşezământ de şcoală românească, unde tinerele vlăstare, venite din toate colțurile țării, urmau să-şi lumineze mintea şi să-şi călească sufletul şi corpul.

Din această şcoală, generatoare de elite, promoții întregi de absolvenți s-au integrat în viața neamului şi au contribuit cu muncă şi abnegație la dezvoltarea țării în toate domeniile şi au ținut sus renumele falnic al țării, peste hotare.

Mulți dintre ei se odihnesc sub glia sfântă a țării, căzuți în cele două războaie mondiale.

La acest liceu, elevii erau recrutați din toate straturile sociale şi din toate părțile țării, prin serioase concursuri de admitere, în care se aveau în vedere criteriile morale şi intelectuale ale candidaților, excluzându-se orice intervenție.

Îmi amintesc cu mândrie de concursul de admitere în liceu în 1932, la care am participat şi reuşit, concurs ținut la ANEF şi Şcoala Militară de Infanterie, sus pe Dealul Spirii, în Bucureşti. în careul şcolii, micii candidați (aproape 2000), însoțiți de părinții lor, aşteptau începerea examenelor.

Eram copii veniți din toate părțile țării, aşa cum se vedea după frumoasele straie româneşti cu care erau îmbrăcați mai mult de jumătate din candidați, veniți din satele frumoaselor noastre plaiuri româneşti. Ii vad şi acum în fața ochilor, după mai bine de trei decenii, pe unii din actualii mei colegi astăzi în viață, alții dormind de mult sub glia neamului – atunci nişte prichindei mici, îmbrăcați în frumoasele costume ale Banatului, Moldovei, Ardealului sau Muscelului etc., pe alții în pantaloni scurți, toți ciripind plini de voioşie, dar şi îngrijorați de examenele care îi aşteptau.

La un moment dat, murmurul general care domnea în curtea şcolii a încetat ca prin farmec. La un balcon a apărut un profesor îmbrăcat corect în haine bleumarin, cravată neagră, cu părul înspicat şi mustață tăiată scurt, însoțit de un coleg mai tânăr, care adusese un coş mare de nuiele, plin de plicuri multicolore.

În liniştea palpitândă, cu glas domol sau răspicat, se adresează mulțimii:

„– Dragi candidați, sunt profesorul Ion Pavelescu, directorul de studii al liceului, şi am adus în fața voastră un coş plin de scrisori de recomandare şi intervenții, venite pe adresa comandantului liceului, a directorului de studii şi a unor profesori din comisia de examinare, din partea unor înalte personalități.

Scrisorile sunt nedeschise şi s-a hotărât ca, după ce vor fi astfel arătate, să fie arse.

*Din volumul „Destinul unui militar", Regia Autonomă Monitorul Oficial, Bucureşti, 2004

Voi care sunteți cele mai bune mlădițe pe care oraşele şi satele noastre le-au trimis astăzi la acest concurs, nu aveți nevoie de ele, aşa că va trebui sa depuneți toată priceperea şi sufletul, într-o luptă dreaptă şi grea, pentru a ocupa cu cinste un loc printre elevii de la Dealu, numai şi numai prin meritele voastre.

Vă repet, lupta va fi grea, 4 lucrări scrise şi 6 materii la oral, 2000 candidați pe 40 locuri, toți sunteți foarte buni, dar vor reuşi numai cei mai buni dintre cei mai buni.

Comandantul liceului, colonelul Barbu Bălăcescu, şi comisia de examinare urează mult succes candidaților într-o luptă dreaptă!"

... Şi concursul a început printr-o prealabilă şi serioasă vizită medicală.

Am amintit acest semnificativ episod pentru a se înțelege, ca un exemplu, spiritul de înaltă corectitudine ce era pus la baza începutului de viață ca elev mănăstirean.

O dată reuşit în clasa I ca elev la Dealu, şcoala ne-a apărut la început de septembrie ca ceva minunat.

De departe, pe vârf de deal, printre brazi şi stejari, turnul mare şi alb cu acoperiş conic de țiglă roşie al liceului, cu tricolorul desfăşurat în vânt, străjuia majestuos lunca Ialomiței.

Intrând pe domeniul liceului, şcoala – fără garduri şi fără porți – se desfăşura înaintea ochilor ca un mic şi cochet orăşel, aşezat pe o sene de mici platforme tăiate şi amenajate în deal, şi ascuns printre mici pădurici de arțar şi poiene cu flori.

Până unde se întindea liceul pe deal, printre copaci, nimeni nu ştia precis, nici chiar Costică Postăvaru, simbolicul „portar" al liceului.

Biserica lui Radu cel Mare era încadrată de clădirea claselor ce avea o frumoasă terasă cu coloane, adumbrită de plopi înalți, cu vederea spre valea Ialomiței şi Târgovişte.

Clădirea claselor cuprindea la parter clasele propriu-zise, laboratoarele, cancelariile, iar la etaj sălile de muzică, sala de desen, unele din locuințele profesorilor şi birouri administrative.

Sus la etaj, pe sala unde era biroul comandantului liceului, se afla pe un soclu înalt de marmură roşie urna metalică, frumos cizelată şi emailată, care adăpostise înainte de Primul Război Mondial şi până la aşezarea lui definitivă în mormântul de marmură albă din biserică craniul albit de inscripții pe el al marelui voievod Mihai Viteazul.

Această urnă este aşezată acum tot la loc de cinste, la Muzeul Militar Central din Bucureşti.

Înglobat în careul claselor, turnul pătrat al lui Bibescu, deschidea pe sub el accesul în incintă.

Plecând de la clase, din curtea mănăstirii şi trecând pe sub acest turn, drumul şerpuit trecea printre mici vile cochete, care erau locuite de către unii dintre ofițerii şi profesorii liceului care nu şedeau în oraş şi se îndrepta spre locul sălii de mese, infirmerie etc. şi marele pavilion cu etaj al dormitoarelor.

În spatele dormitoarelor, pe o altă platformă mai înaltă, se întindea stadionul, sala de gimnastică şi celelalte dependințe ale liceului (dormitorul trapei, spălătoria, grajdul, garajul etc.).

Printre salcâmi, tei, stejari şi brazi erau presărate multiplele terenuri de sport.

Liceul militar de la Dealu avea program şcolar complex, ca al tuturor liceelor din țară, de la matematică şi fizică la latină şi greacă, de la istorie şi geografie la desen şi muzică, de la română la franceză şi germană, de la filozofie la educație fizică etc.

Era dotat cu un utilat laborator de ştiințe fizico-chimice, laborator de ştiințe naturale, laborator psihotehnic, o bogată bibliotecă, sală de muzică vocală şi instrumentală, sală de gimnastică, cinematograf etc., care s-au dezvoltat şi perfecționat pe parcurs.

Iar secretul succesului învățământului la liceul de la Dealu a constat nu numai în predarea cursurilor şcolare la un nivel ridicat de către cadre profesionale de mare selecție şi însuşirea cunoştințelor de către elevi şi obținerea de rezultate excelente la concursurile pe țară – ci mai ales în modul cum a fost conceput şi organizat învățământul în şcoală şi în timpul liber al elevilor.

Pentru a înțelege corect viața de la Dealu, voi trece în revistă în mod succint programul unei zile de lucra.

După deşteptarea de la ora 6, timp de 1/2 oră elevii aveau programul de dimineață de la dormitor, apoi timp de 1/4 oră *înviorarea de dimineață* – program de alergare, gimnastică, apoi 1/4 oră urma micul dejun. La ora 7 elevii intrau în clase, unde continuau *pregătirea lecțiilor*, iar de la orele 8-13 *cursuri*, cu o pauză mai mare

pentru o mică gustare la ora 11, adusă la locul de clasă.

Între orele 13-13,30 dejunul şi apoi pauză la dormitor până la orele 15.

După masă între orele 15-16,45 *program sportiv*, după care o *mică gustare* (iarna şi ceai) iar între orele 17-20 *pregătirea lecţiilor* la clasele de studii.

Seara 20-20,30 cina, iar apoi program liber de seară la dormitor până la orele 21,30 când se dădea *stingerea*.

Elevii claselor mai mari puteau merge la bibliotecă (aflată în clădirea dormitoarelor) şi continuau pregătirea lecţiilor sau citeau literatură până la ora 23.

Sâmbăta după-amiază era program liber la dormitoare, program administrativ sau cine voia putea merge la clasă sau sala de muzică etc.

Duminicile şi zilele de sărbătoare deşteptarea era cu o oră mai târziu (ora 7), urmând apoi programul de dimineaţă şi câteva ore de clasă, apoi cinematograf, iar după-amiază diverse manifestări sportive între clase, plimbări libere, vizita părinţilor etc.

Viaţa de la Dealu cuprindea un complex armonios de activităţi: viaţa şcolar-didactică, cea cultural-artistică şi cea educativ-sportivă, amintindu-mi de profesorii şi ofiţerii care s-au împletit cu sufletul nostru pe parcursul senin al celor opt ani de liceu petrecuţi acolo.

Cine nu 1-a îndrăgit pe Costică Postăvarii, edecul liceului, rămas de la întemeierea din 1912, când fusese omul de serviciu al lui Nicolae Filipescu?

Purta uniformă militară şi gradele onorifice de plutonier major şi era „portarul liceului", care nu avea nici porţi şi nici garduri.

Când nu funcţiona sistemul de sonerii pentru anunţarea pauzei între ore, nea Costică Postăvaru, cu fluierul lui de arbitru atârnat de un şnur kaki la epolet, îndeplinea această funcţiune.

De cele mai multe ori încurca pauzele, căci pe lângă că „bea" tutun fără încetare, mai iubea şi ...,,H2-ţuica".

Era slab şi sbârcit ca o mumie, îndrăgit de toţi elevii cărora le spunea cu haz şi mândrie că datorită tabacului şi zemii de prune i s-a afumat şi conservat carnea ca o pastrama.

După câte îmi amintesc, şedea într-o cameră mică, lângă sala clasei 1 (se spunea că acolo găzduia Nicole Filipescu, atunci când venea la început pe la liceu), era singur, nu avea pe nimeni, doar amintirile.

Când şi cum a dispărut dintre noi, ... nu ştiu.

Monumentul Eroilor de la Mănăstirea Dealu

Neatârnarea României – operă a întregii naţiuni

Colonel (r) IULICĂ MATEI

După făurirea statului modern român, în urma realizării unirii la 24 ianuarie 1859, obţinerea independenţei de sub suzeranitatea otomană a devenit obiectivul important al naţiunii române. România, promovând o politică antiotomană, a militat perseverent pentru obţinerea independenţei, prin: dreptul de a încheia tratate cu statele europene, de a bate monedă şi de a i se cunoaşte numele de România. Cererile României au fost respinse de Imperiul Otoman şi de către Anglia, care până în anul 1876 nu a renunţat la denumirea de Principatele Unite ale Moldovei şi Ţării Româneşti.

Deoarece Constituţia Porţii, din anul 1876, încălca abuziv autonomia României şi o declara ***„posesiune direct stăpânită de sultan”,*** oficialităţile române au început colaborarea cu Rusia, pentru a obţine independenţa. Prima întâlnire între oficialităţile române şi ruse a avut loc la 29 septembrie 1876, la Livadia. În urma unor tratative, la 4 aprilie 1877, s-a semnat, la Bucureşti, Convenţia româno-rusă care reglementa: trecerea trupelor ruse pe teritoriul României spre Bulgaria; trupele ruse să se deplaseze pe traseul stabilit, nu aveau voie să intre în Bucureşti; România pune la dispoziţia trupelor ruse, contra-cost calea ferată, alimente, furaje etc.; Rusia va menţine şi va apăra integritatea teritorială a României; România va apăra graniţa de pe Dunăre, pentru a uşura deplasarea trupelor ruse; România să nu participe la război; trupele ruse vor părăsi imediat teritoriul României, după terminarea războiului s.a. Rusia nu a acceptat propunerea României de a participa la luptele din Bulgaria, pentru că: avea armată orgolioasă; nu voia să împartă cu nimeni succesul; nu dorea să vadă România la masa tratativelor de pace; intenţiona să ia unele teritorii româneşti.

După semnarea Convenţiei, România a declarat mobilizarea armatei la 6 aprilie 1877 care s-a încheiat la 15 aprilie, fiind aduşi sub arme 120.000 de oameni. La 10 aprilie guvernul român a întrerupt relaţiile diplomatice cu Poarta, iar la 29 aprilie a declarat stare de război Imperiului Otoman, după ce Rusia îi declarase război la 12 aprilie 1877. Unităţile române mobilizate au fost dispuse pe Dunăre, pentru a preveni orice incursiune otomană, până la sosirea trupelor ruse.

La 9 mai 1877, Parlamentul României, în şedinţa devenită istorică, a votat cu 79 de voturi din 81 proclamarea **Independenţei României** faţă de Imperiul Otoman. Mihail Kogălniceanu, ministru de externe, a declarat: ***„suntem independenţi, suntem naţiune de sine stătătoare...suntem naţiune liberă şi independentă”.*** La 10 mai 1877 proclamaţia a fost promulgată de domnitorul Carol.

Proclamarea independenţei a avut un caracter simbolic pentru că au fost de acord doar Rusia şi Italia. Prusia, Franţa, Austro-Ungaria şi Anglia au anunţat că se vor pronunţa la terminarea războiului. În schimb Poarta a fost împotrivă, a acuzat România de *„rebeliune”* şi a luat unele măsuri: suspendarea diplomaţilor români de la Constantinopol; sechestrarea navelor româneşti, încărcate cu cereale; bombardarea cu artilerie a oraşelor Reni, Brăila, Calaraşi, Oltenița şi Calafat. Aşadar independenţa trebuia cucerită pe câmpul de luptă şi impusă spre recunoaştere Europei.

Armata rusă a trecut Prutul la 11 aprilie 1877 şi a ajuns la Dunăre între 2 şi 10 mai, concentrându-se între Giurgiu şi Zimnicea, iar unităţile române s-au concentrat în Oltenia. Forţele ruse au trecut Dunărea la 14 aprilie

fiind sprijinite de artileria şi navele fluviale române, chiar dacă Rusia nu acceptase cooperarea militară.

În urma luptelor forțele ruse au ocupat localitățile Sviştov la 27 iunie şi Nicopole la 4 iulie. Ulterior comandamentul rus a hotărât înaintarea armatei spre Constantinopol pe trei direcții. După unele succese armata rusă a fost oprită de o puternică rezistență otomană la Plevna. Cetatea era apărată de 50.000 de otomani, comandați de Osman paşa. La 8 iulie forțele ruse au atacat cetatea Plevna, fără succes. Deoarece şi atacul de la 18 iulie a fost respins, comandamentul militar rus a solicitat sprijinul armatei române. Marele duce Nicolae, comandantul frontului rus, a trimis o telegramă domnitorului Carol la 19 iulie. În telegramă se solicita sprijinul militar împotriva turcilor. Deşi nu exista o convenție în acest sens, guvernul român a hotărât să sprijine armata rusă. Corpul 2 Armată română, format din Diviziile 3 şi 4 Infanterie şi Divizia de Rezervă, cu un efectiv de 38.000 de militari şi 108 tunuri, a trecut Dunărea în noaptea de 11/12 august şi a ajuns la Plevna la 25 august 1877.

Forțele româno-ruse au constituit Armata de Vest, formată din cele trei divizii române, Corpurile de armată 4 şi 9 ruse şi Detaşamentul Imeretinski, dispuse în formă de *„potcoavă”,* în fața Plevnei. Comandantul Armatei de Vest era domnitorul Carol, iar şef de stat major generalul rus Zotov.

Atacul asupra celor 14 redute de la Plevna a fost programat la 30 august 1877, ziua țarului Alexandru al II-lea. Atacul a fost precedat de bombardamente de artilerie şi acțiuni locale, care s-au executat între 25 şi 29 august. La 30 august după trei atacuri, seara au fost ocupate trei redute. Ostaşii români au ocupat reduta Griviția 1. În urma atacurilor din 12 şi 16 octombrie au fost ocupate localitățile Gorni Etropol şi Teliş. Succesele româno-ruse au favorizat încercuirea Plevnei, punând trupele otomane într-o situație dificilă, prin înfometare. La 31 octombrie, Osman paşa a primit de la forțele aliate somația să se predea, pe care a respins-o la 1 noiembrie. Pentru a grăbi capitularea otomanilor, forțele aliate au intensificat bombardarea Plevnei.

În dimineața zilei de 28 noiembrie, Osman paşa, profitând de ceața deasă, a început retragerea armatei din Plevna spre Sofia. În luptele de la Dolni Etropol otomanii au fost respinşi, îndreptându-se spre Opanez. În acelaşi timp trei batalioane române au ocupat reduta Griviția 2. Nu după mult timp Divizia 3 română a ocupat Plevna. La prânz, în timpul luptei de la Opanez, datorită pierderilor suferite, otomanii au ridicat steagul alb de capitulare. Osman paşa rănit s-a predat colonelului Mihail Cerchez, dându-i sabia şi spunându-i: ***„Capitulez cu armata mea, predându-mă în mâinile junei şi bravei armate române”.*** Osman paşa a fost dus la un spital din Bucureşti şi apoi în Rusia, fiind pus în libertate în martie 1878.

După cucerirea Plevnei forțele ruse s-au îndreptat spre Adrianopol şi Constantinopol, luptând şi în strâmtorile Munților Balcani. Unitățile române au primit misiunea să acționeze spre vest pentru a înfrânge forțele otomane între Rahova şi Vidin, asigurând spatele trupelor ruse.

La 7 noiembrie 1877 forțele române au atacat cetatea Rahova, fiind eliberată la 9 noiembrie. În urma victoriei comandamentul român a hotărât să încercuiască Vidinul până la realizarea obiectivului au fost eliberate localitățile Nazar Mahala, şi Vidbol, la 28 decembrie. 1877 şi Tatargic, Novoselce, Rupcea, Rainovcea, Inova şi Smârdan până la 12 ianuarie 1878. Cetatea Vidin a fost încercuită la 14 ianuarie, asupra căreia s-au executat bombardamente de artilerie.

Forțele ruse au ocupat orasul Adrianopol la 8 ianuarie 1878 şi s-au îndreptat spre Constantinopol. Pentru a nu fi ocupat Constantinopolul, comandamentul otoman, la 19 ianuarie, a încheiat armistițiu cu ruşii, însemând terminarea războiului. Ca urmare la 20 ianuarie comandamentul otomanilor din Vidin, Izir paşa, s-a predate românilor care au întrat în oraş, fiind primiți cu recunoştință de către bulgari.

După capitularea armatei otomane, s-a stabilit ca pacea să se încheie la San Stefano, dar fără participarea României şi a țărilor balcanice care au participat la război alături de Rusia. Tratatul de pace s-a încheiat la 19 februarie 1878. Pentru România s-a hotarât: recunoaşterea independenței de stat, față de Imperiul Otoman; s-ăi revină Dobrogea, Delta Dunării şi Insula Şerpilor; să retrocedeze

Rusiei județele Cahul, Ismail şi Bolgrad, primite în 1856. În tratat a fost introdusă o nouă clauză prin care afecta România. Prin articolul 8 se prezicea că Bulgaria va fi ocupată de trupele ruse timp de doi ani. România era obligată să asigure trecerea trupelor ruse pe teritoriul său, fapt ce-i atingea suveranitatea şi confirma bănuielile controlului militar țarist.

La începutul lunii martie 1878, guvernul român a luat cunoştință de conținutul tratatului. Conducerea țării şi-a manifestat nemulțumirea, pe plan extern, în privința cedării celor trei județe şi a obligațiilor articolului 8. Reacția Rusiei a creat o criză în relațiile celor două țări. Guvernul rus s-a exprimat că dacă guvernul român se va opune aplicării celor două hotărâri, sudul Basarabiei va fi luat cu forța şi România va fi ocupată.

Tensiunea a fost accentuată de faptul că regimente ruse s-au aşezat la Giurgiu şi la Băneasa. Cele două regimente de la Băneasa aveau misiunea de a ocupa Bucureştiul, materializată printr-o proclamație adresată locuitorilor, în care se justifica ocuparea capitalei. În această atmosfera încordată domnitorul Carol a hotărât retragerea armatei în Oltenia, să disloce unele unități între Piteşti şi Târgovişte şi să ocupe poziții de apărare pe Argeş între Găeşti şi Titu. Misiunea armatei era ca România să nu fie ocupată şi armata dezarmată. La 29 aprilie 1878 domnitorul Carol s-a retras în Oltenia.

Deoarece tratatul de pace de la San Stefano şi nemulțumirile României au neliniştit Marile Puteri, în special Anglia şi Austro-Ungaria, s-a hotărât convocarea unui congres al celor şapte puteri, la Berlin. Congresul a fost stabilit să se desfăşoare între 1 iunie – 1 iulie 1878 şi avea în vedere revizuirea tratatului de la San Stefano. România nu a fost acceptată să participe la congres, pe motiv ca nu este independentă. Totuşi s-au deplasat la Berlin primul ministru Ion C. Brătianu şi ministrul de externe Mihail Kogălniceanu.

Delegații României au solicitat să fie admişi la congres din ziua deschiderii lucrărilor, dar nu s-a acceptat. În ziua de 19 iunie 1878, în discursul lor, au prezentat nemulțumirea privind: retrocedarea Rusiei a celor trei județe şi trecerea trupelor ruse pe teritoriul României. Au solicitat să se aprobe: recunoaşterea independenței şi a neutralității României; garantarea integrității teritoriale; interzicerea trecerii trupelor ruse pe teritoriul românesc; România să primească despăgubiri de război proporționale cu contribuția militară; trecerea Dobrogei, Deltei Dunării şi Insulei Şerpilor în stăpânirea României. Reprezentanții Marilor Puteri privind cele prezentate, de demnitarii români, au declarat că România a fost „*auzită*" nu şi „*ascultată*".

Congresul de la Berlin, încheiat la 1 iulie 1878 a revizuit prevederile Păcii de la San Stefano. Pentru România a hotărât: recunoaşterea independenței, proclamata la 9 mai 1877; acordarea drepturilor de cetățenie locuitorilor de altă religie, decât cea creştină şi a cetățenilor străini; revenirea Dobrogiei, Deltei Dunării şi Insulei Şerpilor României; cedarea Rusiei a județelor Cahul, Ismail şi Bolgrad. În privința trecerii trupelor pe teritoriul românesc, guvernul rus s-a angajat ca, în termen de trei luni, să-si evacueze trupele.

După congres independența României a fost recunoscută de către Rusia, Austro-Ungaria şi Poartă. Celelalte puteri au recunoscut-o ulterior, Italia în 1879 iar Germania, Franța şi Anglia în februarie 1880.

Prin cucerirea independenței România a devenit stat suveran, egal în drepturi cu statele europene. Independența a deschis o epoca nouă în istoria României moderne, a creat condiții dezvoltării societății româneşti în plan economic, social şi spiritual. De asemenea s-au creat condițiile pentru desăvârşirea unității naționale de stat, prin unirea cu România şi a celorlalte teritorii aflate sub dominația străină.

NOTE

- Mircea Muşat, Ion Ardeleanu, *De la statul geto-dac la statul român unitar*, Ed. Ştiințifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1983, pp. 298-310;
- Constantin C. Giurescu, Dinu C. Giurescu, *Scurtă istorie a românilor*, Ed. Ştiințifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1977, pp. 243-249;
- * * * *Istoria militară a poporului Român*, Ed. Militară, Bucureşti, 1987, pp. 626-646, 672-743, 876-895;
- * * * *Istoria militară românească*, Ed. Militară, Bucureşti, 1973, pp. 193-219.

Marele absent de la Plevna și „Ostașul român”*

Colonel DAN GÎJU
Director adjunct, Editura Militară

1. Analistul de război Eminescu

În pragul Războiului Ruso-Româno-Turc de la 1877-1878, a Războiului pentru Neatârnare, cum era cunoscut în epocă, rămas în istoria noastră însă drept Războiul pentru Independență, ale cărui date preliminarii, inclusiv înțelegerea ruso–română din 29 septembrie/11 octombrie 1876 de la Livadia (Ucraina de azi) privind convenția ce va fi semnată la 4/16 aprilie 1877, la Bucureşti, au fost, în general, bine mediatizate, în pragul respectivului război, deci, presa militară de la noi abia se înfiripase. Însă cum nu exista nici pe departe noțiunea, cu atât mai mult funcția de ziarist militar, ci doar aceea de militar, ofițerii care cochetaseră cu scrisul ori chiar activaseră în redacțiile *„României militare”*, *„Monitorului oaste”* i sau recent înființatei *„Revista armatei”* (15 februarie 1877) – coloneii M. Vlădescu, E. Arion, E. Boteanu, V. Crețeanu, C. Barotzi, locotenent-coloneii C. Mareş, C. Poenaru, medicul principal H. Z. Petrescu, maiorii N. Dumitrescu Maican, Z. Gheorghiu, Beller Arnold, căpitanii C. Brătianu, V. Buescu şi R. Magheru şi, nu în ultimul rând, adjutantul N. Balaban, coordonați de medicul de certă notorietate Carol Davila (inspector general al armatei şi preşedinte al comisiei dirigente la *„Revista armatei”*) – şi-au abandonat, ce-i drept temporar, condeiele, fiind mai nevoie de ei ca oameni de arme, problema mediatizării evenimentelor revenind, cam ca de obicei pe meleagurile noastre, gazetarilor civili. Şi n-ar fi fost rău dacă ar fi fost mobilizați în acest sens, ori ar fi fost admişi ca voluntari, cu o soldă rezonabilă pentru valoarea şi rolul lor, cei mai importanți dintre aceştia – şi mă refer la Mihai Eminescu şi la I.L. Caragiale în primul rând –, aşa cum s-a întâmplat în cazul artiştilor plastici (Carol Pop de Szatmari, Sava Henția, D. Mirea şi N. Grigorescu)…

Ce-i drept, grație unui V. Alecsandri, chiar Ioan Nenițescu, G. Coşbuc şi alții, prezenți şi ei (cu excepția lui Nenițescu) mai mult cu imaginația alături de dorobanțul român acolo, la Plevna, nu avem motive prea multe să ne plângem, dar cum ar fi arătat oare literatura noastră de război, chiar şi presa acelor vremuri, dacă în prima linie ar fi fost implicați cei mai buni dintre soldații ei? Dacă pe lângă N. Grigorescu şi ceilalți ar fi fost convocați, de pildă, şi Ion Creangă – martorul şi reporterul ce va reda post-factum, însă atât de original, momentul „încorporării” la oaste, cu arcanul, a învățătorului său –, nu mai spun, repet, de Mihai Eminescu (1850–1889) – poet național, prozator şi unul dintre cei mai mari gazetari ai României –, aflat pe atunci în plină forță creatoare, ca să nu mai comentăm că, în afară de aceasta, demonstrase deja că era, totodată, şi unul dintre cei mai competenți analişti politici din arealul balcanic. Este un motiv mai mult decât suficient, opinăm, să recapitulăm câte ceva din biografia acestui român atât de mare încât şi azi, la mai bine de-un veac de la moarte, simpla rostire a numelui său are darul să emoționeze şi, deopotrivă, să otrăvească sau cel puțin să bulverseze conştiințele de neam, de rasă ş.a.m.d.

Aşadar, în timpul Războiului pentru Independență, Mihai Eminescu era ziarist, mai întâi la *„Curierul de Iaşi”* (iunie 1876 – octombrie 1877), cea mai importantă publicație politică din Moldova, apoi la *„Timpul”*, în Bucureşti, din toamna lui 1877 şi până în vara lui 1883. În plină forță creatoare, deşi la un ziar de provincie, unde mijloacele materiale erau reduse, Eminescu se impune drept

* Fragment din lucrarea **Istoria presei militare**, în curs de apariție la Editura Bibliotheca, Târgoviște.

un remarcabil cronicar de politică externă, bun cunoscător al războaielor din Balcani, operațiile de pe fronturile de luptă în care sunt implicați sârbii şi muntenegrenii contra turcilor, în vara anului 1876, fiind constant şi competent comentate de către acesta după prealabile documentări în presa germană, maghiară, austriacă şi românească ş.a., între care *„Neue freie Presse”*, *„Pester Lloyd”*, *„Deutsche Zeitung”*, *„Die Presse”* etc., în acest sens, la rubrica sa *Revista externă* a ziarului ieşean deschizând secțiunile *Războiul oriental*, mai apoi *De pe câmpul de luptă*. Articolele sale, scrise cu vădită simpatie pentru sârbo–muntenegreni şi publicate între 4 iulie – 1 noiembrie 1876 sub titlul general *De pe câmpul de luptă* „formează un adevărat *«Jurnal de front»*”[1]. Cu atât mai atent la conflictele din Balcani va fi Eminescu în primăvara lui 1877, când însăşi armata României va fi implicată direct în miezul evenimentelor, pentru confirmarea Independenței pe calea armelor, singura strategie posibilă la acea oră. Astfel că *Jurnalul* său de front, începând din 29 aprilie 1877, când îşi informează cititorii foii ieşene despre bombardarea Calafatului de către turci şi replica artileriei noastre, va continua inclusiv cu sinteze ale informațiilor transmise de agențiile de presă, în acest sens instituind o rubrică specială numită *De pe câmpul de război*, unde inserează atât acțiunile armatei române, cât şi pe ale celei ruse. În vreme ce armata româno-rusă încercuia Plevna, Eminescu vine la *„Timpul”*, în Bucureşti, unde atitudinea sa față de operațiile de pe câmpul de luptă se schimbă fundamental; de acum prim-planul fiind ocupat de aspectele politice ale Războiului pentru Independență[2]. Soldatul-țăran însă, desculț, flămând şi slab înarmat, va fi cu atât mai mult în vizorul lui, în acest sens articolele sale din *„Timpul*” constituindu-se, într-un fel, o veritabilă cronică a sistemului politico-militar al vremii.

Ce-i drept, la cât de intransigent era autorul remarcabilului poem *Scrisoarea III* şi, pe de altă parte, la cât de obtuz a rămas sistemul politico–militar de-a lungul deceniilor care s-au scurs, unui Mihai Eminescu nici azi nu i-ar semna nimeni un ordin de serviciu pentru a se deplasa într-un teatru de operații ca să transmită reportaje sau alte materiale de presă de acolo. Şi cu toate acestea, el avea să consemneze de la Bucureşti, observându-i pe dorobanții de la Plevna cum defilau pe calea Victoriei, mai rău echipați decât înşişi prizonierii pe care-i escortau la înapoierea din misiune. Aşa că în ciuda faptului că mai mediatizate au fost poemele lui Vasile Alecsandri din ciclul *Ostaşii noştri*, îndeosebi *Peneş Curcanul* şi *Sergentul*, acesta din urmă fiind inspirat de un articol al jurnalistului I. V. Grigoriu-Havas, de la *„Steaua României”*, prin articolele sale destul de numeroase ca să fie cuprinse în paginile unei cărți de sine stătătoare publicată la Editura Militară în anii comunismului, Eminescu rămâne inclusiv un redutabil şi curajos cronicar militar.

M. Eminescu: *Armele spiritului sunt cel puțin egale, în multe cazuri însă chiar superioare armelor războiului*.

2. Un ziar de la 1877 mai puțin cunoscut

Este vorba despre un alt gen de publicație cu caracteristici militare, tipică perioadei de război, tot cotidian, dar mult diferit nu numai din punct de vedere al concepției, comparativ cu foarte cunoscutele, în epocă, *„Dorobanțul”* şi *„Războiul”*, şi care poartă onoranta şi nu mai puțin inspirata titulatură de *„Ostaşul român”*, opera girantului-răspunzător B. Ionescu. A apărut în Bucureşti, la finele lui septembrie 1877, cel mai probabil, într-un format de mici dimensiuni (puțin mai mare decât formatul A4, în patru pagini), subintitulat *ziar politic, literar şi comercial*, şi avea pe frontispiciu precizarea că *10 la sută din fiecare abonament se va înainta „Ospiciului Independenței”*. Se pare că nu se vor strânge prea mulți bani întrucât în colecția BAR nu există decât numărul 2/miercuri, 2 septembrie 1877[3]. Genul publicației de colportaj, *„Ostaşul român”* găzduia un editorial destul de acid, categoric anticonservator, o coloană de şiri telegrafice – predominant militare, de pe frontul balcanic – adunate din presa străină, în special *„Times”*, *„Le France”*, *„Daily-News”*, *„Telegrammes”*, eventual *„Novoe Vremea”* ş.a., un „Raport de întâmplările zile”, defalcat pe sectoarele Bucureştilor, ştirile fiind culese din condica de rapoarte a Poliției, dar conține şi o „parte literară”, ce-i drept cam firavă. Pe ultima pagină exemplarul citat aici reproduce „Mersul trenurilor în România” (Bucureşti–Galați–Roman, cu liniile laterale Bucureşti–Piteşti–Vârciorova, Tecuci–Bârlad şi Bucureşti-Giurgiu) şi, un aspect foarte ciudat azi, atunci perfect normal, publică inclusiv lista „pasagerilor intrați în ziua de 18-19 septembrie” în Bucureşti, mai exact cazați în

ANUL I.— No. 2. Un tót téra 5 bani esemp. NEMURI, 2 SEPTEMBRE

OSTASUL ROMAN

ȚIA POLITIC, LITERAR SI COMERCIAL

APARE IN FIE-CARE ZI DIMINEATIA

Prețul abonamentului: Pe 1 an ... 12 l. n. Pe ½ an ... 7 » Pe ¼ an ... 4 »

REDACȚIA - ADMINISTRAȚIA in Bucuresci, la Tipografia Constantin P. Condurato str. Germană No. 2.

10 la sută din fie-care abonament se va înscrie „ORFICHILUI IN-DEPENDINTEI"

Bucuresci, 20 Septembre.

In ori-care Stat din lume, presa este chemată a juca un rol important in viéța politică ca și cea sociala. Prin presă, dacă tóta presa 'și-ar înțelege misiunea, s'ar aduce (in multe părți se aduc chiar) multe îmbunătățiri în tot. O adevărată presa se poate numi cu drept cuvênt, sentinela legii, căci semnalézа și împedică pe cât 'i este cu putință calcarile legii. Presa reacționară, de la noi, uită sau neglige cu totul, acest adevĕr.

Tonul scandulos, cu care de câte-ori se esprimă, ne întaresce și mai mult în acésta convincțiune. A uita și a calomnia pe guvern, a ...ma tóte actele lui, bune sau reie, a escepție; iată calea rătăcită ce urmézа reacțiunea sau mai bine dis presa reacționară de cât-va timp. Ea uita că lumea este învețata a cumpĕni faptele fie cărui om, și după un timp de profunda judecata 'și formeză convincțiune et despre dênsul. Uită dicem, căci de nu ar uita, atunci nu ar mai avea curagiul, ea care a fost scarbită și desaprobată de tot omul cu bun simț, să barfească cu atâta nerușinare faptele unui guvern, chemat a repara desastrele domniei regimului lor.

Credeți d-voastră, d-lor de la *Timpul*, *Presa* și coditele lor, că vor uita vr'o dată Românii, amărăciunile regimului de șepte ani? Credeți, d-vs., cu jafurile dișilor conservatori, pot uita vr'o dată uitate? Noi suntem convinși că nu, der... este dulce puterea penîru cel ce fac dintr'ênsa o specula, pentru a o reapuca, nu cruțați nimic.

Der este rușine, pentru numele lui Dumnedeu! rușine, d-lor conservatori, nu mai ademeniți lumea cu fleacuri.

Atragem atențiunea guvernului asupra presei reacționare.

Scirl telegrafice

(Serviciul ğiarelor streine

Bucuresci, 25 Septembre. — De 2 ğile ploile impedică operațiunile militare.

Generalii Totleben, Skobeloff, Gurko, și colonelul Welesley se află incă în Bucuresci. In curênd se vor intórce în Bulgaria.

Londra, 25 Septembre. — „Daily-New" publică următórle depeșî:

Varșovia, 25 Septembre. — Românii s'au apropiat, ținênd trasenrt suterane, la 80 yarde de a doua redută Grivița, contra căreia ei vor dirige un asalt peste 2 saŭ 3 ğile.

Sofia, 25 Septembre. — Calea este liberă între Plevna și Orkhania; Rușii par a se retrage în direcțiunea Lovcei, pe când Românii bat în retragere vecinătățile Dunărei.

Șumla, 25 Septembre. — Mehmed-Ali, care este așteptat aci, va relua ofensiva astăgi.

(La Franee.)

Brême, 25 Septembre. — O depeșă adresată societății geografice, anunță că vaporul „Frazer" care a plecat la 14 Iulĭ, din Bremer-Hafen cu mărfuri pentru îmbucătura Ieniseĭ, a intrat eri la Hamer-Past, dupe ce petrise trei sĕptămâni la îmbucătura fluviiuĭ pe care 'l părăsirà la 18 Septembre.

Londra, 25 Septembre. — Guvernul engiez a primit niște depeșî care anunță pornirea esportațiunii grâneloru, provenind din Arabia Turcă. Tot dupe acelașî depeșî, esportațiunea pelilor din Sandjacul Varnei este anumenea interdisă. Se asigură că regele Dahomei 'și-a propus a trămite o ambasadă în Englitera.

(Le Bien Publique.)

Raport de întêmplările ğilei

Pe ğina de 27ea Septembre

Colórea de Verde cursul ğilei :

D. Perceptor **Alecu Nicolescu** de la bariera Cotrocenî a bătut pe un **Nae Bălan**; faptul saŭ anchetat de sub-comisarul despărțirei a VIII.

Colórea de Albastru cursul ğilei :

La ora 7 de diminață venind pahonțul Nichita Cosmer în stabilimentul de cărciumă a D-lui Petre Tudor din strada Filaretu, înăuntru-se la cértă amêndoî, numitul cărciumar a lujunghiat pe acel pahonț cu cuțitul la pieiorul drept: Sub-comisarul despărțirei a II-a informă.

Colórea de Roșiu cursul ğilei :

S'aŭ condus Poliției 7 bucăți de lemne de tufă ce aŭ fost găsite pe trotórul de vis-a-vis de Palat, lângă Lazăr ce ar fi bănuite de furat.

Pe la ora 2, un servitóre a D-nel Elena Constantinescu din strada Academiei Nr. 6, a declarat sergentului Nr. 3014 că de cine, nu se scie, ar fi furat din casă obiectele următóre: 6 rochii, 6 perne și un icónă cu aŭ deshărcat'o de argint, și una mică idem cu totul, și alte obiecte necunoscute.

S'aŭ condus despărțirea a IV-a pe un **Tudor Gheorghe**, că aŭ făcut scandal la D-nu Ianc din strada Ispanioli.

S'aŭ condus despărțirei a V-a pe **Gheorghe Constantin** și **Tudor Preoțescu**, că pe când rupea niște pânțe de la niște magherșițe din Halk, sergenții Lazăr Tudor și Marin Petre, numiți înă insultat și bătut, și ducêndu'l la despărțire sub-comisarul respectiv 'l-a liberat.

Idem despărțirea II-a. **Costache Atanasiu** el aŭ furat 4 franci de la D-nu Marin tutungiu din strada Lipscanii.

D-nu Iancu birtașu din strada Germană, pe la ora 11 aŭ arucat murdăiî pe stradă.

Colórea de Negru cursul ğilei :

S'aŭ condus comisiei un loĭ dat de la despărțirea VI-a găsit fără posesor pe stradă.

Idem Iancu Goldenștein că fiind călare aŭ agățat o femeiă pe obraz.

Cursuri noției.

S'aŭ condus comisiei 2 mânzi micî găsiți fără posesor pe stradă.

Iar cât privesce pentru colórea de Galben nu s'a întêmplat nimic atât în cursul ğilei cât și al nopței.

Tinerimea Bucureseană adunându-se, Dumineca trecută a fundat „Societatea Junimea" pentru ajutorarea răniților și orfanilor de resbel.

Ciocanelli, probabil avocat de profesie, al cărui discurs, demn de comediile lui I. L. Caragiale (aceasta în cazul în care problematica în dezbatere nu ar fi fost una cât se poate de serioasă), este reprodus integral. În principiu, scopul societății în cauză era acela de *„a aduna sume cari să ne serve a ajuta pe frații noștri săgetați de gloanțe păgâne, și fiindcă acest scop trebuie realizat cât mai curând, trebuind ca societatea să-și dea fructele sale, cari să poată aduce și efectele dorite, de aceea să nu sacrificăm niciunul din scumpele ore fără a produce ceva/.../. Eu unul, D-lor, din parte-mi doresc din suflet ca efectele acestei societăți astfel instituite și în acest scop să devină nule, rămâind ca societatea să-și ia un alt titlu și scop; iară frații noștri ce și-au părăsit căminele, averile și părinții să se reîntoarcă sub acoperământele lor spre bucuria noastră și a părinților de cari cu șiroaie de lacrămi s-au despărțit și trista impresiune a doliului general ce acoperă astăzi țara să dispară; iar patria noastră să-și atingă scopul căpătându-și drepturile pentru cari luptă. Să lucrăm, să luptăm, să devenim demni a fi lăudați și reușita imaginată va fi a noastră!"*

Acest citat, ales nu tocmai întâmplător, în afară de efectele directe produse imediat, atunci și acolo, în rândul participanților, deschide în istoria presei noastre drumul așa numitelor publicații tipice perioadei post-război, adică acelor ziare și reviste care vor reprezenta interesele zecilor și sutelor de mii de răniți, ale invalizilor, veteranilor, văduvelor de război și ale orfanilor care, mai ales după Primul Război Mondial, aveau să explodeze, efectiv, cu vârf de sarcină în perioada crizei economice din anii '30, pe întreg cuprinsul României Mari. Pentru că dacă până la 1877, românii mai avuseseră războaie, însă – lăsând deoparte baladele și celelalte acte specifice geniului creator popular – nu și presă în care să-și cânte vitejiile, dar și nenorocirile, de acum încolo vor avea, și încă din plin, cam de toate.

hotelurile din Capitală, opt la număr, începând cu *Grand hotel du Boulevard* și terminând cu *Hotel St. Petersburg*, între cei 26 de clienți marea majoritate fiind ofițeri țariști, dar și un corespondent de război, cel mai probabil, pe nume Maksymoff, din Gorni-Studen (Cartierul General al Armatei ruse din Bulgaria). Ei, și ca orice gazetă de partid care se respectă, în rubricuța *Varietăți* de pe pagina 3, sub anonimat, *„Ostașul român"* lansează un scurt, dar percutant atac la *Războiul* lui Grandea, mai concret la ministrul de război de atunci, pe cale de a deveni mai mult decât... celebru: *„Războiul" ne spune cu îngâmfare că generosul general Ioan Em. Florescu, „părintele armatei", a împărțit tutun ostașilor răniți. O, Radu Anghel*[4]*, și tu făceai pomeni din fructul jafurilor tale!* De prisos să mai spunem că nici azi nu s-a schimbat mare lucru, nu puțini fiind aceia – și este penibil să dăm exemple concrete – care nu numai că fac astfel de pomeni, dar și le mai și trâmbițează în presă, inclusiv în presa militară.

Cel mai consistent articol din *„Ostașul român"* însă este brodat pe marginea unei recente adunări a tineretului din București cu scopul declarat de a pune bazele *„Societății Junimea" pentru ajutorarea răniților*, maestrul de ceremonii fiind un oarecare tânăr cu nume cât se poate de... românesc –

NOTE

[1] D. Vatamaniuc, *Publicistica lui Eminescu*, Editura Junimea, Iași, 1985, p. 121.

[2] D. Vatamaniuc, *Ibidem*, p. 161.

[3] Datare eronată, întrucât majoritatea telegramelor din care se citează sunt emise între 18-30 septembrie inclusiv. Deci, este foarte posibil ca ziarul să fi apărut la 1 octombrie 1877, iar al doilea număr, cel citat aici, pe 2 octombrie;

[4] Celebru haiduc în epocă al cărui teatru de acțiune a fost, în special, sudul Munteniei.

Participarea pictorilor români la Războiul de Independență

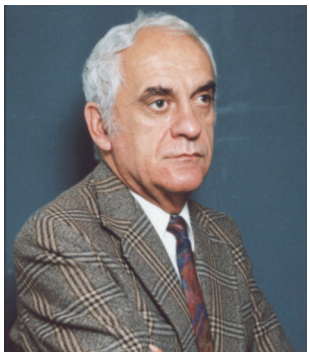

Profesor doctor
VICTOR PETRESCU
Istoric al culturii

Unul din idealurile din totdeauna ale românilor a fost obținerea independenței şi suveranității naționale, ca şi unirea într-un stat, care să confere forță şi prosperitate. Participarea la războiul ruso-turc, în perioada 1877 – 1978, având drept scop final obținerea independenței de stat are adeziune şi susținere largă, cu eforturi materiale şi umane considerabile.

Scriitori, publicişti, artişti plastici, muzicieni români au dedicat în timp valoroase opere evenimentului, subliniind în mod deosebit valoarea lui de simbol peren.

Ne vom referi în cele ce urmează la câțiva pictori participanți la derularea diverselor etape ale războiului. Aceştia sunt: Nicolae Grigorescu, Carol Popp de Szatmary, Sava Henția şi George Demetrescu Mirea.

La sugestia lui Ion C. Brătianu, generalul şi medicul Carol Davila organizează grupul care este ataşat Marelui Cartier General al Armatei. Aveau ca misiune să imortalizeze în lucrările lor (creion, peniță, acuarelă), desfăşurarea războiului, locurile prin care trec şi mai ales pe bravii ostaşi ai armatei române dar şi prizonieri sau refugiați. Este de fapt o frescă completă a omenescului, în situația de excepție care este războiul.

Nicolae Grigorescu, născut pe meleagurile dâmbovițene, la 15 mai 1838 (dată incertă) în satul Pitaru, azi comuna Potlogi, va participa ca reporter de război la evenimente. Face fotografii cu propriul aparat, apoi numeroase desene, schițe, faviuri, ce sunt păstrate şi astăzi în marile muzee ale țării. Îşi riscă viața, aflându-se deseori printre ostaşii din prima linie, „în bătaia gloanțelor", adună „pe viu", cât mai multe date asupra desfăşurării luptelor pe care, după propria-i mărturisire, „le-a văzut ca o chemare mai presus de viața şi arta mea". Va imortaliza momente semnificative: trecerea Dunării, ocuparea Nicopolului, luptele de la Plevna, Rahova, Vidin. Sintetizând asupra operelor realizate criticul de artă G. Oprescu în monografia ce i-o dedică sublinia că acesta „cu remarcabila lui sensibilitate, a putut să devină totuşi pictorul veridic, interpretul desăvârşit al episoadelor întâmplate zilnic, timp de atâtea luni, petrecute în mijlocul războiului" (G. Oprescu, „N. Grigorescu", Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1962, p. 6-7). Au rămas schițele sau picturile „Trecerea Dunării la Corabia", „Carele cu provizii", „Convoaie de căruțe", Soldați jucând brâul", „Luptă în jurul unui steag", „Atac la baionetă", „Dorobanțul cu goarnă", „Pe Valea Rahovei". Dintre seria de portrete amintim pe cele ale soldatului Alexandru Stan sau ale comandanților – colonelul Cerchez, Arion, Gaillard sau a doctorului N. Kalindel. Face de altfel, „Studii pentru portrete de ofițeri" şi „Studii de soldați luptând cu puşca", reliefând tipologii şi situații pe care le-a cunoscut nemijlocit.

Îşi va imortaliza într-un autoportret starea de încordare, oboseală, speranță. Rămâne mai mult timp la Nicopole, unde armata se afla pentru odihnă în vederea unor noi bătălii, şi face numeroase desene: „Debarcaderul de la Nicopole", „Convoi de căruțe la Nicopole", „Casă din Nicopole", „Stradă în Nicopole". Creionează o piață sau un „Turc fumând din pipă". Evidențiază prin alternanța lumină-umbră, ambianța peisajului, văzută ca pe ceva comun, firesc. Marcat de ceea ce vede, transportul prizonierilor pe un viscol îngrozitor când „mii de prizonieri mor pe drum degerați", alături de ei „mulți dintre călăreții şi dorobanții, care-i escortau căzură şi ei şi dormiră somnul cel de pe urmă lângă vrăjmaşul lor din ajun", creează „Prizonieri turci", „Prizonier turc", „Capete de prizonieri". Cu o mare forță artistică este surprinsă uluiala, disperarea, privirile cerând îndurare. Multe din desenele sale vor fi transpuse în compoziții pe ulei: „Roşiorul", „Santinelă", „Dorobanț cu goarna", „O vedetă". Scene de luptă

sunt imortalizate în marile creații „Pe valea Rahovei”, şi „Atacul de la Smârdan” (lucrare de peste 10m^2, comandată de Primăria Bucureşti în 1878 şi finalizată în 1885). Scriitorul Alexandru Vlahuță, unul din primii săi biografi afirma că: „Toate tablourile lui din campanie sunt făcute cu viforul marilor emoții pe care le dă războiul. Simți că aşa a trebuit să fie. Simți că toată această înfiorătoare privelişte a măcelului omenesc a trecut prin ochii lui înspăimântați, a zguduit adânc sufletul lui de artist şi, cu tăria unui trăsnet, s-a descărcat, prin mâna lui pe pânză, aproape fără ştirea lui” (Al. Vlahuță, *Pictorul N.I. Grigorescu*, Bucureşti, Editura pentru literatură, 1969, p. 41).

Un alt membru al grupului, cel mai în vârstă, este **Carol Popp de Szatmary.** Se naşte la Cluj (11 ianuarie 1812), studiază la Viena, călătoreşte în Italia, Franța, Germania, iar din 1840 se stabileşte la Bucureşti. În campania de peste Dunăre realizează numeroase desene în peniță şi creion, multe destinate multiplicării prin gravare. Ziarul „Războiul” din 14 august 1877 îi semnala prezența: „iubitorul şi talentatul artist d. Szatmary, fotograful Curții, va procura cititorilor noştri plăcerea d-a le da vederi de la trecutul războiului, unde domnia sa urmează mişcările armatelor”. În acest ziar apar multe din desenele sale: „Târnovo, vechea capitală a Bulgariei”, „Arderea moarei de abur din Giurgiu”, „Podul de la Biela”, „Luarea Griviței”, „Moartea eroică a căpitanului Valter (Mărăcineanu)”. Aceasta este una din cele mai reuşite lucrări ale artistului, gravurile realizate fiind reproduse şi în publicații europene de prestigiu.

Sava Henția, se naşte pe 1 februarie 1848 în Sebeşel (jud. Alba), face studii la Paris, fiind apoi profesor de desen şi caligrafie la Azilul „Elena Doamna”, deşi din 1863 îşi pierde auzul. La propunerea lui Carol Davila, este corespondent artistic de război, realizând lucrări în creion şi cărbune şi mai rar în tuş şi acuarelă. Dintre ele se remarcă: „Trecerea Dunării la Corabia”, „Trecerea Dunării la Nicopole”, „Prima lovitură de tun”, „Transportul de muniții pe front”, „Primirea pe Câmpia Băneasa a armatelor întoarse din război la 8 octombrie 1878”. Interesante sunt peisajele, descrierea locurilor, a localităților vizitate (Ruine în Bulgaria, Ruine pe malul Dunării) sau scenele de popas („Ostaşi la odihnă”, „În tabără”, „Cai şi corturi”, „Bivuac”, „Soldați jucând hora”). Face relevante portrete individuale sau de grup, fie că sunt soldați, ofițeri sau inamici: „Roşiori”, „Carol I la Calafat”, „Militar călare”, Turc cu narghilea”. După război multe dintre desenele sale sunt transpuse în ulei pe pânză.

Cel mai tânăr membru al grupului a fost **George Demetrescu Mirea** născut în Câmpulung, pe 16 aprilie 1852. Şef de promoție la Şcoala de bele arte din Bucureşti (1875), participă doar câteva luni la campania din sudul Dunării plecând apoi ca bursier la Paris pentru aprofundarea studiilor. Mulți ani conduce şcoala bucureşteană pe care o absolvise. În timpul evenimentelor din 1877 la care participă realizează peste patruzeci de desene (ce se află în colecțiile Muzeului Militar Național): „Oştean căzut…”, „Soldați poposiți la cişmea”, „Corturi sanitare”. Creionează portrete sugestive: „Roşior călare”, „Soldați în tranşee”. „Dorobanț la atac”. Influențat de compoziția lui Grigorescu realizează în ulei „Bătălia de la Smârdan” (1889).

Acest grup de pictori români, nume rezonante pentru spiritualitatea noastră, participanți direct la derularea evenimentelor, alături de alți corespondenți artistici de război, trimişi al unor importante publicații din întreaga Europă, au creat mărturii de o mare sensibilitate, cu o deosebită valoare documentară, dând ecou internațional războiului nostru pentru realizarea Independenței.

Nicolae Grigorescu: „Atacul de la Smârdan”

Demers didactic

Peneș Curcanul a existat

Profesor MARIOARA PAVEL
Școala „Grigore Alexandrescu", Târgoviște

Despre Războiul pentru Independență din anii 1877-1878 tânăra generație află câte ceva prin studiera Istoriei românilor, prin vizite la muzeele de istorie sau prin lecturarea cunoscutei poezii a lui Vasile Alecsandri „Peneş Curcanul".

Află, depildă, că după 1859 Principatele Române n-au fost niciodată supuse administrației otomane. Ele şi-au păstrat individualitatea, deplina lor autonomie internă. Tratatul de pace de la Paris din 1856 considera Principatele Unite, ulterior România, sub suzeranitatea Porții Otomane şi garanția puterilor semnatare.

Mai află că Înalta Poartă considera statul român parte a Imperiului Otoman. Din această cauză, pentru România, devenea absolut necesară proclamarea independenței şi recunoaşterea ei internațională. Răscoala Bosniei şi Herțegovinei, apoi a bulgarilor, participarea Serbiei şi a Muntenegrului alături de răsculați, redeschid între 1875-1876, Problema Orientală. Deşi guvernul de la Bucureşti a încercat pe calea negocierilor să se recunoască integritatea țării, drepturile şi neutralitatea României. În primăvara anului 1877 confruntarea militară ruso-turcă este inevitabilă iar pricipele Carol, primul ministru I.C. Brătianu (ministru de externe Mihail Kogălniceanu) asigură armatei ruse libera trecere şi aproape toți membrii guvernului se pronunță pentru cooperare cu Rusia. Ajunse la Dunăre, trupele țarului trec fluviul şi încep ostilitățile. Artileria otomană ripostează pentru atitudinea României, bombardând oraşelor de pe malul drept al Dunării. Drept răspuns, artileria română trage din Calafat asupra fortăreții Vidinului, iar parlamentul proclamă la 9/21 mai 1877 independența deplină, rupând legătura cu Poarta.

Şi puțini ştiu, însă, că în cimitirul din Vaslui există monumentul celor 10 ostaşi, care au pornit în primăvara anului 1877, ca alte zeci de bărbați, să cucerească independența dorită de toți românii, prin luptă. Pe monument sunt încrustate numele adevărate ale celor „nouă şi cu sergentul zece ".

Acela pe care Alecsandri l-a ales drept erou principal în poemul său, este cu numele lui adevărat Constantin Țurcanu. Alecsandri a găsit o formulă populară, succintă, pentru a defini întreaga politică şi întregul scop al acestui război, formulă uşor de înțeles de omul de rând: "Din câmp, de-acasă de la plug, / Plecat-am astă-vară / Ca să scăpăm de turci, de jug, / Sărmana, scumpă țară".

Şi mai află că, în ceasul proclamării independenței, Mihail Kogălniceanu a rostit un mare adevăr: ***„E nevoie de foarte multă dragoste de țară şi de libertate, ca să putem câştiga acest război. Patriotismul român va trebui să biruie sărăcia noastră".*** A spus acest lucru pentru că a fost uimitor efortul economic pentru a susține acest război făcut de o țară cu un buget modest.

România plătea atunci anual cam 1.000.000 de lei tribut sultanului. Era un tribut greu ținând cont că atunci statul român nu avea deplină libertate comercială, nu putea încheia niciun tratat comercial fără acordul guvernului din Istambul.

Şi, de bună seamă, mai află că în condițiile suzeranității otomane, țara noastră cu greu îşi putea întări armata, cumpăra arme şi instrui ostaşii de care avea nevoie. Înfruntând toate opreliştile şi dificultățile, poporul român şi conducerea României de atunci şi-au pregătit şi cadre şi arme noi, moderne.În aceste condiții aproape jumătate din efectivul mobilizat atunci, circa 100.000 de ostaşi, a fost echipat din donații ale românilor din țară şi străinătate.

Şi cum să nu comemorăm astăzi eroii căzuți atunci la Plevna, Vidin, Smârdan, Grivița şi oriunde, în fiecare an de 9 Mai! Şi cum să nu sădim în sufletele elevilor sentimentul de iubire de patrie făcându-le cunoscute faptele de eroism ale ostaşului român care şi-a vărsat sângele pe Altarul Patriei! Tânăra generație – eu spun că este mai mult de obligatoriu, este o datorie – trebuie să cunoască trecutul istoric al propriului popor pentru a şti cum să-şi făurească viitorul

NOTE

- George Călinescu, *Istoria literaturii Române de la origini până în prezent*, editura Minerva, Bucureşti, 1982
- Dumitru Almaş, *Vetre de Istorie Românească*, Editura Sport Turism, Bucureşti, 1988

Locuitorii Basarabiei, între dragostea de țară și problema unității sufletești (1918-1920)

Profesor doctor MARIAN CURCULESCU

Marea Unire din anul 1918 a însemnat împlinirea idealului de realizare a României întregite, fapt care dădea populației speranțe către o viață nouă. În mentalitatea colectivă s-a format încrederea că România Mare urma să fie o „mamă" bună pentru toți fiii ei şi că lucrurile se vor schimba rapid în bine. Realitatea arăta însă că trebuiau depăşite numeroase dificultăți, între care problema esențială era lipsa unității sufleteşti între Vechiul Regat şi teritoriile unite.

În Basarabia, ca de altfel şi în celelalte teritorii româneşti, mentalitatea colectivă era influențată de mai mulți factori: urmările războiului, urmele lăsate în planul mentalității de stăpânirea străină, dificultățile economice, lipsa unei unități administrative, legislative şi monetare (acestea s-au realizat treptat), criza morală, atitudinea minorităților, abuzurile şi dificultățile din administrație şi justiție, neconcordanța între graba cu care oamenii cereau reforme şi legi noi şi încetineala cu care guvernanții le aplicau (exemplu: reforma agrară), nivelul diferit de cultură, patimile politice, dificultățile materiale, unele influențe externe care se resimțeau mai ales în rândul minorităților, politica revizionistă promovată de Bulgaria, Ungaria şi Rusia Sovietică, pasiunile politice, problema recunoaşterii internaționale a Marii Uniri etc.

Populația dintre Prut şi Nistru privea, în general, cu speranțe către România Mare, dar uniii se mențineau într-o anumită expectativă. Urmările stăpânirii ruseşti erau evidente atât în rândul oamenilor fără prea multă ştiință de carte, cât şi al intelectualilor. Un aspect imediat era acela că basarabenii ***„erau mai subțiri cu o foarte aproximativă cunoaştere a limbii române"***[2]. În acest teritoriu, mulți dintre localnici aveau un nivel modest privind orizontul cultural. Aici erau cei mai mulți analfabeți (94%), față de 60% în Bucovina, 43% în Vechiul Regat şi 40% în Ardeal. Această realitate îngreuna accesul la informația corectă, la cunoaşterea proiectelor de legi, etc. Un rol important în răspândirea noutăților îl aveau învățătorii, preoții, notarii, jandarmii şi mai ales ofițerii români pe care localnicii îi considerau ***„singurii apostoli ai românismului".***[3] Procesul de rusificare lăsase urme evidente, încât Ion Inculeț afirma că românii din Basarabia fuseseră puşi să asimileze o cultură străină sufletului lor[4]. La sate, unde trăia majoritatea populației, problema esențială era împroprietărirea cu pământ. Sub influența revoluției ruse şi din cauza faptului că 95% din țărani erau lipsiți de pământ, s-a trecut la ocuparea moşiilor prin forță[5]. Sătenii se considerau îndreptățiți să primească pământ şi aveau acum mentalitatea unor oameni liberi. ***„Te duci la țară – scria ziarul «Sfatul Țării» – şi găseşti cetățeni în loc de robi. Oameni care discută, în loc de spinări curbate. Țăranii cer pământ în loc de a cădea în genunchi"*** [6] O astfel de atitudine se întâlnea şi în celelalte teritorii, ceea ce arăta o evidentă schimbare de mentalitate. Prin reforma agrară

din anii 1918-1921 s-au produs în Basarabia atitudini şi aspiraţii noi. Marea proprietate a scăzut substanţial de la 44,1% la 8,5%, s-a micşorat dependenţa celor săraci faţă de marii proprietari, a scăzut importanţa dijmei şi a învoielilor agricole, s-a accentuat împotrivirea marilor proprietari ruşi faţă de reformă, etc.

Mentalitatea ţărănimii a fost influenţată şi de dificultăţile materiale specifice anilor 1918-1921, când se resimţeau evident distrugerile şi pagubele războiului, lipsa inventarului agricol, inflaţia, insuficienţa unor produse de strictă necesitate (sare, petrol, porumb), sărăcia[7], lipsa banilor şi a locuinţelor, abuzurile administraţiei etc.[8] Presa, dezbaterile din parlament, rapoartele autorităţilor locale, arătau starea de nelinişte a populaţiei determinată de greutăţile materiale, mai ales în zonele sărace sau în cele puternic lovite de război (Basarabia, Dobrogea, Vechiul Regat).

Unii dintre nemulţumiţii de greutăţile vieţii, nu mai aveau răbdare să aştepte trecerea timpului pentru redresarea situaţiei. Aşa, de pildă, în Basarabia – scria ziarul „Sfatul Ţării" – populaţia ***„vrea ca în momentul de faţă să fie bine. S-a săturat de atâtea nevoi. Această stare de nemulţumire, susţinută de cei ce în dorul lor arzător pentru cele vechi se folosesc de orice mijloc, ţine masa în statornică încordare de nervi"[9].***

Un factor care „torpila" înfăptuirea unităţii sufleteşti era rezistenţa unor minoritari faţă de noile realităţi româneşti. Această rezistenţă se manifesta în modalităţi diferite: incitarea populaţiei (făcută îndeosebi de către ruşi şi evreii bogaţi) împotriva unirii şi discreditarea românilor ***„prin orice mijloace"[10];*** sprijinirea de către ofiţeri, preoţi şi foşti mari proprietari ruşi a restaurării Rusiei ţariste, prin trimiterea unor ajutoare generalilor Denikin şi Kolceag (care luptau contra regimului bolşevic) şi prin răspândirea unor publicaţii şi cărţi editate la Berlin, Paris, Praga, Varşovia; denigrarea românilor făcută de unii redactori ai ziarelor ruseşti basarabene („Viaţa Basarabiei", „Basarabia liberă", „Besarobskii Craj" etc); încercările unor şcoli particulare ruseşti, ucrainiene şi evreieşti de a încuraja rusificarea basarabenilor; atitudinea iritantă a unor ofiţeri ruşi (practicarea jocurilor de noroc, furturi, beţii) „motivată" de supărarea că nu se mai puteau întoarce în Rusia din cauza revoluţiei bolşevice etc. Pentru a-i aduce pe aceşti minoritari la sentimente mai bune, presa românească le cerea ***„să fie cetăţeni buni şi credincioşi şi să nu umble cu dedesubturi politice în sufletul lor."[11]***

Dar în calea realizării unităţii sufleteşti existau şi alte obstacole. Astfel, mulţi dintre cei care în timpul războiului ***„s-au destrăbălat în moravuri",*** acum nu se puteau adapta la noua realitate şi nu-şi puteau ***„veni în fire".***

La acestea se adăugau dificultăţile din administraţie şi justiţie. Spre exemplu, existau funcţionari ruşi care blocau iniţiativele luate la nivel central, iar în birouri şi în redactarea actelor oficiale continuau să folosească limba rusă (chiar şi după 1 aprilie 1919 când s-a introdus obligativitatea limbii române în corespondenţa zemstvelor).[12] Până la formarea funcţionarilor români basarabeni, au fost aduşi funcţionari din Vechiul Regat.

Nu trebuie omis faptul că o stare de tensiune o reprezenta refuzul unor funcţionari şi magistraţi (îndeosebi ruşi), de a depune jurământul de credinţă faţă de statul român.[13] De aceea, din Vechiul Regat au fost trimişi jurişti care să contribuie – declara Vespian Erbiceanu – la ***„despotmolirea vieţii juridice basarabene din făgaşul copleşitor de mentalităţi străine".*** Toate aceste realităţi îi făceau pe unii basarabeni să se considere persecutaţi şi nedreptăţiţi[14], în vreme ce mulţi priveau cu speranţă spre statul român. În conştiinţa populaţiei avea loc un proces treptat de limpezire a aspiraţiilor şi de „decantare" între trecut şi prezent. Este sugestiv modul în care ziarul „Sfatul Ţării" prezenta starea de spirit din Basarabia: ***„Prin luptă grea cu noi înşine, înţelegem să ne lămurim asupra unor lucruri şi ne lămurim cu greu, fiindcă mintea noastră, sufletul nostru, încă nu este cu totul al nostru."[15]*** Acelaşi ziar îi îndemna pe oameni la toleranţă, la înţelegere, la eliminarea răului şi la unitate sufletească: ***„Trebuie să alegem cu înţelepciune bătrânească, fără patimi, neghina de grâu,***

[...] şi să păstrăm numai ce-i bun şi mai ales ce se potriveşte cu firea noastră".[16]

Mentalitatea basarabenilor era influențată şi de schimbările în plan politic: adoptarea votului universal (1918), pluripartidismul, încercarea partidelor din Vechiul Regat de a înființa organizații Basarabia, Bucovina de Nord şi Transilvania. În teritoriile unite în 1918, țărănimea s-a îndreptat în special spre partidele locale care apărau idealul Marii Uniri şi care în programele lor abordau realitățile acestor teritorii: Partidul Național în Ardeal, Partidul Țărănesc în Basarabia, Partidul Democrat al Unirii în Bucovina. Aici exista o rezistență față de partidele „răgățene", determinată de mai multe cauze: dorința de a avea liniște „netulburată de valurile patimilor din Regat"; o anumită neîncredere în complicatele sisteme de intrigi şi în „bizantinismul întortocheat" specifice regățenilor; marea încredere în politicienii locali etc.

Atitudinile şi aspirațiile populației erau influențate şi de contextul extern. Anii 1918-1921 au însemnat pentru români nu numai bucuria pentru înfăptuirea României Mari, ci şi grija şi efortul pentru apărarea granițelor față de pretențiile teritoriale ale Ungariei în Ardeal, ale Serbiei în Banat, ale Bulgariei în Dobrogea, ale Ucrainei în Bucovina şi ale Rusiei Sovietice în Basarabia. În acelaşi timp, populația susținea efortul politicienilor români pentru recunoaşterea internațională a Marii Uniri de către Conferința de Pace de la Paris (1919-1920).Treptat s-a realizat o tot mai evidentă apropiere sufletească între Vechiul Regat şi teritoriile unite, depăşindu-se astfel multe din „barierele" trecutului.

NOTE

1. *„Sfatul Țării",* II, nr. 293 din 27 aprilie 1919, p. 1
2. Arhivele Naționale Istorice Centrale (ANIC), fond C. Argetoianu, dosar nr. 65, p. 195
3. Ibidem, fond Ministerul de Interne, dosar nr. 458/ 1919, p. 36
4. Ion Inculeț, *O revoluție trăită,* Chişinău, Ed. Univers, 1994, p. 56
5. „Independența economică", I, nr. 31 din 1 octombrie 1918, p. 3
6. „Sfatul Țării", I, nr. 1 din 18 martie 1918, p. 1
7. Nicolae Iorga, *Memorii,* vol. II, Buc. Ed. S. Ciornei, 1939, p. 209
8. „Dezbaterile Adunării Deputaților", nr. 9 din 12 decembrie 1919, p. 76
9. *„Sfatul Țării",* I, nr. 93 din 9 august 1918, p. 1
10. ANIC, fond Preşedința Consiliului de Miniştri, dosar nr. 18/ 1918, p. 12
11. *Un cuvânt din inimă deschisă,* în „Sfatul Țării", I, nr.24 din 28 aprilie 1918, p. 1
12. E. Giurgea, *Din trecutul şi prezentul Basarabiei,* Buc., Ed. Bucovina, 1928, p. 117
13. *„Sfatul Țării",* I, nr. 102 din 22 august 1918, p. 1
14. „Dezbaterile Adunării Deputaților", nr. 2 din 16 iunie 1931, p. 77
15. *Ce ne-a adus țărănismul,* f.a., în „Sfatul Țării, I, nr. 25 din 29 aprilie 1918, p. 1
16. H. Dăscălescu, *Unirea materială şi unirea sufletească,* în „Sfatul Țării", I, nr. 102 din 22 august 1918, p. 1

Basarabia istorică

Efigie de erou

În ofensivă pentru eliberarea pământului sfânt al Basarabiei

Colonel (r) EMIL-CORNEL PETRESCU

Născut la data de 20 aprilie 1914, în comuna Aninoasa, județul Dâmbovița, Ion Nicolae Mihai, va avea de trăit o tumultoasă viață, din care un loc de neuitat îl ocupă participarea, ca tanchist – la cel de-al Doilea Război Mondial.

A absolvit Şcoala Militară de Subofițeri Mecanici Conductori Tancuri şi Autotunuri din cadrul Centrului de Instrucție Motomecanizat de la Bucureşti, fiind repartizat la Regimentul 1 Care de Luptă din Târgovişte.

S-a instruit ca sergent mecanic conductor pe tancul Renault – model 1917, cu care Armata Română a fost dotată în 1919. Ca performanțe tancul avea în dotare un tun de 37 mm şi dezvolta o viteză de abia 4-7 km/oră.

Intrarea României în război, a însemnat şi dotarea armatei cu un nou tip de tanc, de producție cehoslovacă, R-2, cu performanțe superioare, astfel: model 1935, viteza max. 60km/oră, stație telegrafie fără fir, 1 tun calibru 37,5 mm, 2 mitraliere de 7,92 mm, echipaj 4 oameni, cu un blindaj de 12-35 mm, motor Skoda cu 6 cilindri, de 120 C.P., şi o greutate de 10,5 t.

Cu acest tanc a participat la acțiuni de luptă în cel de-al Doilea Război Mondial, făcându-şi datoria cu onoare față de patrie, riscându-şi nu o dată viața în infernalul drum început în Târgovişte, continuat în Odessa şi încrâncenat la Cotul Donului.

A fost decorat cu „Virtutea Militară de Război clasa a II-a" pentru fapte de arme săvârşite pe câmpul de luptă.

De asemenea, pentru felul cum a acționat ca şi comandant de pluton la ieşirea din încercuire (la Cotul Donului), a fost decorat cu „Ordinul Coroana României clasa a V-a în grad de Cavaler" şi panglică de „Virtute Militară" şi, de comandantul german cu „Crucea de Fier" germană.

Ieşirea din încercuire a însemnat şi capturarea unui ofițer de stat major sovietic (la sfârşitul anului 1942), realizându-se astfel o breşă prin care tanchiştii români şi-au realizat salvarea (bineînțeles cu riscul vieții).

Nu a fost suficient ce a pătimit, astfel că, la terminarea războiului – după 9 mai 1945 -, sergentul instructor Ion N. Mihai a fost declarat criminal de război şi gata-gata să fie condamnat la moarte (pentru că a participat pe Frontul de Est). În final a fost iertat de anchetatori susținând că a respectat jurământul militar făcându-şi datoria ca simplu mecanic conductor de tanc.

În 1970 a trecut în rezervă cu gradul de plutonier adjutant de la Depozitul de armament din Târgovişte, iar ca veteran de război, în timp, a urcat în ierarhia militară până la gradul de colonel.

Eroul, la anii tinereții

Unirea lui Mihai Viteazul în conștiința europeană

„De la 1600, niciun român n-a mai putut gândi unirea fără uriaşa lui personalitate, fără paloşul său, securea lui ridicată spre cerul dreptății, fără chipul lui de curată şi desăvârşită poezie tragică”.

Nicolae Iorga, „Despre Mihai Viteazul”

Profesor ION VÂRÂCEANU
Secretar al Filialei Dâmbovița a Societății de Științe Istorice din România

Instaurarea dominației otomane şi progresiva integrare a spațiului românesc în economia Imperiului otoman au avut însemnate urmări pentru societatea românească. Odată cu trecerea Mării Negre şi a bazinului pontic sub control otoman au încetat să funcționeze cele două mari drumuri continentale de negoț aducătoare de venit pentru domnie şi pentru elitele politice şi bisericeşti. Dispariția acestor surse de venit şi stăpânirea otomană asupra Giurgiului, Brăilei, Chiliei şi Cetății Albe au făcut ca elitele româneşti să caute în exploatarea pământului înlocuitorul beneficiilor pierdute.

Secolul al XVI-lea apare astfel ca o perioadă de tranziție atât pe planul structurilor social-agrare şi pe acela al structurilor politice. În acelaşi timp, se constată desprinderea progresivă a spațiului românesc extra carpatic de Europa centrală şi integrarea sa în lumea osmano-orientală. începe acum orientalizarea societății moldo-muntene de la costum la stil de viață şi mentalitate. Epocă de tranziție, secolul al XVI-lea este ilustrat în istoria românească de personalități de o mare diversitate tipologică încheiat cu domnia lui Mihai Viteazul (1593-1601), întâiul unificator al Țărilor Române[1].

Domnia lui Mihai Viteazul a exprimat confruntarea dintre cele două formule de organizare a statului: domnească şi boierească. Aşa cum ştim, prin tratatul de la Alba Iulia (1595) încheiat în numele voievodului cu principele transilvan Sigismund Bathory se urmărea reducerea statutului domnului în acela de simplu reprezentant al suzeranului său şi transferul autorității reale în mâinile marii boierimi. Mihai Viteazul a urmărit blocarea acestui proces şi revigorarea statului domnesc, ceea ce explică efortul său de a-şi constitui un mare domeniu care să-i furnizeze forța economică necesară confruntării cu elita politică a țării. înainte însă de a ajunge la măsurarea forțelor, domni şi boieri au acționat unitar în luptă pentru scoaterea țării de sub dominația otomană. Prin uciderea creditorilor turci aflați în Muntenia se da semnalul ridicării antiotomane (creditorii turci erau ucişi şi la Iaşi). în acest context la sfârşitul sec. al XVI-lea, în Europa lua ființă *Liga Sfântă* – coaliție antiotomană la inițiativa Papei Clement al VIII-lea din care făceau parte Statul papal, Spania, Austria, Toscana, Modena, Ferrara, precum şi Transilvania condusă de Sigismund Bathory. Aron Vodă, domnul Moldovei, se arătase de acord să adere la Ligă, la fel şi Mihai Viteazul.

După victoriile obținute contra turcilor, Mihai va trece la îndeplinirea obiectivului său. După unirea cu Transilvania, unii diplomați europeni sugerau Viteazului *să se îndrepte*

înspre acest Balcon creştin unde ar fi putut mai degrabă decât oricare altul să aşeze pe fruntea sa coroana imperială a bazileilor...[2] Ideea de o îmbătătoare frumusețe era indusă acestui mare războinic mereu gata să facă a străluci sabia sa fulgerătoare deasupra mulțimilor creştine chemate la o nouă viață: ...grecii din Balcani, cei din Țările Române şi chiar din îndepărtata Polonie îl socoteau pe Mihai (*fiu al Theodorei Cantacuzino, de neam grecesc*) drept o întrupare nouă a lui Alexandru cel Mare...

Aşa se explică purtarea unui război îndârjit al creştinilor de la Dunăre şi Carpați împotriva unui imperiu ale cărui provincii credeau că pot, cel puțin, să le împartă. Dar pentru Mihai nu era numai această rațiune, sufletul lui căuta primejdia; el nu putea vieți decât în atmosfera supraîncălzită a riscurilor supreme. Un regim paşnic şi blând îi repugna cu totul. înainte de toate era ***„...creştinul ce se dă pe sine drept jertfa pentru izbăvirea alor săi, cel ce este gata să sacrifice acestui ideal, flacăra luminoasă a întregii sale cariere, situația, averea, familia şi viața sa. Pe când Ştefan cel Mare fusese, înainte de toate, un înțelept apărător al țării sale, Mihai, consumat de flacără, depăşeşte în acțiunea sa patria şi neamul lui, pentru a sluji marele său ideal de reînviere a creştinătății...”***[3]

Mihai Viteazul (în centru stânga) **suprins de pictorul Franz Franken în timpul vizitei la curtea împăratului Rudolf II, de la Praga**

Întors din Moldova ca un adevărat rege dac, Mihai oferea împăratului Rudolf al II-lea două avantaje pe care n-a ştiut să le înțeleagă: o oaste mereu gata de luptă împotriva oricărui duşman şi o perfectă unitate de comandă reprezentată de un om cu daruri militare extraordinare. El putea da suzeranului său un front dunărean plin de inițiativă şi în stare de o rezistență neclintită. Pentru scrupule meschine de zgârcenie şi sub influența intrigilor de la Curtea din Viena, la Praga unde rezida Rudolf al II-lea se redactau diplome prin care Mihai era recunoscut ca vasal imperial cu transmiterea puterii unicului său fiu, Nicolae Pătraşcu. în Europa se trâmbița faptul că era căpitan şi locțiitor al împăratului, însă el însuşi se socotea stăpân absolut al țării sale[4].

Personalitate emblematică a istoriei românilor – comandant de oşti temerar, strateg desăvârşit şi diplomat abil – Mihai Viteazul şi creația sa politică – reconstituirea Daciei în forma sa românească – au slujit ca factor important de referință în procesul construcției statului național unitar român. Dimensiunea personalității sale a fost reținută în conştiința europeană de *cel mai mare dintre luptătorii români* prin diverşi autori români şi străini. Contemporanii săi luau cunoştință pe cale diplomatică de faptele lui Mihai Viteazul. Dacă diplomații reginei Elisabeta I îi acordau un interes deosebit, este evident că în acel moment Mihai reprezenta personalitatea de prim rang în sud-estul european.

Răsunetul faptelor domnului român, obținerea independenței Valahiei şi unirea Țărilor române – cu implicația deosebită în impunerea latinității orientale în viziunea diplomaților şi politologilor din barocul şi iluminismul european – s-a resimțit imediat. Din timpul său s-a păstrat o corespondență diplomatică extrem de bogată reflectată în documentele vremii, relativă la faptele unui cap încoronat. Locuitorii Europei apusene puteau afla ce s-a întâmplat în spațiul carpato-dunărean. Era firesc, deoarece Mihai a purtat o corespondență vie cu împăratul Rudolf al II-lea de Habsburg, cu arhiducele Mattias de Habsburg, cu pontiful Clement al VIII-lea, cu țarul Boris Godunov[5].

Faima europeană a lui Mihai Viteazul a fost recunoscută prin celebrarea, imediat după victoriile de la Călugăreni şi Giurgiu, a unui *Te Deum* la reşedinţa din Roma a Suveranului Pontif şi la Notre Dame din Paris.

Încă din timpul vieţii, Viteazul s-a bucurat de o faimă excepţională atât în Europa de sud-est – care îşi punea în el mari speranţe de eliberare – cât şi în Europa apuseană, unde, un timp, victoriile sale fuseseră atribuite lui Sigismund Bathory. Cunoscutul dramaturg spaniol Lope de Vega îl prezintă ca ***„un uriaş care domina fizic şi spiritual pigmeii ce îl înconjurau”.***

Folclorul balcanic, mai ales cel grecesc şi bulgar, a păstrat amintirea lui Mihai Viteazul ca pe aceea a unui erou legendar devenit nemuritor prin acţiunile sale. Poeţi ca Stavrinus şi Palamed – primul colaborator al lui Mihai Viteazul – au consacrat acestui glorios capitol din istoria românească poeme eroice în care domnul era privit ca un mare erou menit să stimuleze prin exemplul său dezvoltarea conştiinţei de neam a poporului grec. Savrinos şi-a intitulat poemul ***„Vitejiile preaevlaviosului şi preaviteazului Mihai-vodă”***, iar Palamed *„Istoria cuprinzând toate faptele, vitejiile şi războaiele preaviteazului Mihai-vodă, domnul Ţării româneşti, al Transilvaniei şi al Moldovei”*.

Din titlurile lor se poate observa consideraţia deosebită acordată evenimentelor din ultimile decenii ale veacului de răscruce (al XVI-lea).

Cercurile diplomaţilor şi mediile de informare europene – care cunoşteau faptele marelui domn – i-au adresat lui Mihai numeroase laude comparându-1 cu marii eroi ai antichităţii. Imaginea lui Mihai Viteazul, mai mult decât a oricărui alt domnitor român, avea să revină mereu în opera istoricilor, a scriitorilor, a poeţilor şi a pictorilor ca un îndemn la vitejie şi dragoste de ţară. Primul făptuitor al unirii românilor era văzut ca prototipul eroului naţional. Odată cu şcoala ardeleană, istoricii au cultivat imaginea sa ca *întâiul întregitor al ţinuturilor româneşti*, ori întâiul unificator al românilor – la sfârşitul unui secol crucial pentru istoria ţării.

Unirea din 1600 fusese înfăptuită de Mihai Viteazul sub presiunea împrejurărilor – primejdia reprezentată de atitudinea ostilă a lui Andrei Bathory şi Ieremia Movilă faţă de principele român[6].

în cea dintâi mare sinteză de istorie naţională, cea scrisă de A.D. Xenopol, se arăta că ***„orice popor trebuie să aibă pentru viitor ţinta realizată pentru o clipă de Mihai Viteazul, aceea de a-şi întinde hotarele politice până unde se întind acelea ale naţionalităţii sale. Aceasta este gloria cea mai mândră a lui, steaua care aprinsă de el în trecut, va luci totdeauna în viitorul poporului român şi a cărui lumină va fi pururea îmbinată cu figura lui Mihai”***[7].

Personalitatea uriaşă a lui Mihai Viteazul a fost prezentată şi evocată în numeroase studii şi documente istorice care a fost receptată în conştiinţa europeană. Un loc deosebit a ocupat istoria lui Mihai Viteazul în opera de excepţie a lui Nicolae Iorga, cu rol însemnat în întărirea morală a generaţiei Marii Uniri. Scrierile lui Nicolae Iorga despre Mihai Viteazul au avut în pregătirea triumfului naţional din 1918 un rol similar celui pe care 1-a reprezentat opera lui Nicolae Bălcescu pentru generaţia anului 1848.

În anul 1901, cu prilejul împlinirii a 300 ani de la uciderea lui Mihai Viteazul pe Câmpia Turdei, N. Iorga scria o primă lucrare consacrată voievodului: *„Istoria lui Mihai Viteazul pentru poporul românesc”.* În prefaţa lucrării el arăta: ***„E bine să i se vorbească unui popor de oamenii lui mari... despre dânşii trebuie să se audă pretutindeni în graiul tuturora.”***[8] N. Iorga a ştiut să facă aceasta ca nimeni altul, realizând o operă ştiinţifică de mare orizont şi care înscrie prin stilul ei numeroase pagini antologice.

Faptele de arme ale Viteazului care au dus la prima unire politică a celor trei ţări române, au stârnit admiraţia şi entuziasmul întregii Europe. Gândurile, concepţiile şi acţiunile sale au fost studiate şi analizate, dar şi înfăţişate în diverse rapoarte, hrisoave, memorii adresate mai marilor timpului. Logofătul Teodosie Rudeanu supraveghea emiterea tuturor acestor documente destinate principilor Europei. Ele vor fi consemnate de cronicarii unguri, poloni, germani şi francezi. Chiar şi

cronicarii turci recunoşteau pe a*furisitul Mihai şi oastea sa drăcească.*

Două izvoare extrem de importante s-au păstrat şi au circulat în Europa. Sunt memorii alcătuite de Mihai însuşi, ce conţin pagini de istorie trăită. Unul este memoriul adresat la 17 ianuarie 1601 împăratului Rudolf al II-lea[9], iar celălalt memoriu către marele duce al Toscanei, Ferdinand I de Medici la 3 februarie 1601, păstrat în traducere italiană. Este prima autobiografie din litaratura română ce a circulat în Europa[10].

Au circulat diferite mărturii despre figura eroică şi unirea de-o clipă realizată de Mihai ce oglindeau felul cum imaginea sa intra în conştiinţa contemporanilor şi a urmaşilor din Europa. De la culegerile de ştiri redactate pentru uzul cancelariilor (regale, imperiale sau papale), la buletinele de informaţii, ori broşurile şi calendarele care au circulat în epocă, aflăm cum faptele Viteazului au intrat în conştiinţa europeană. Preponderenţă au sursele italiene, cele din Vatican, germane[11], spaniole sau franceze[12].

Sunt elocvente aprecierile pontifului Clement al VIII-lea, reieşite din scrisoarea de răspuns adresată principelui valah. După binecuvântarea apostolică exprima bunăvoinţa iar ***„cu mare stăruinţă ca în truda preaîmpovărătoare pentru credinţa comună,... să te porţi cu suflet curat, cu inima neprihănită şi cuget drept... te vom sprijini cu întreaga vrerea şi dragostea Noastră... îţi vom fi, cu voia Domnului, într-ajutor...”[13].***

In concluzie, unirea Ţărilor române sub sceptrul lui Mihai intra în conştiinţa europeană prin hrisoavele trimise îndeosebi din Iaşi. Sigiliul său cu prindea în sinteză stema celor trei ţări româneşti unite. Dar creşterea puterii lui Mihai şi unirea înfăptuită au stârnit ostilităţi interne şi externe. Elita internă îşi temea privilegiile şi va trece la subminarea autorităţii domneşti. Nu convenea unirea şi crearea unui stat român puternic nici habsburgilor şi nici Poloniei.

Mihai Viteazul a căutat printr-o politică maleabilă să păstreze bune raporturi cu habsburgii în baza Tratatului din 9 iunie 1598 încheiat la Mănăstirea Dealu de lângă Târgovişte. Astfel, în mai 1600, el a cerut lui Rudolf al II-lea recunoaşterea stăpânirii sale *in perpetuum* asupra Ardealului, Moldovei şi Ţării Româneşti, pentru el şi fiul său Nicolae Pătraşcu. Practic se refăcea frontul antiotoman iniţiat odată cu aderarea sa la Liga sfântă.

Organizarea spaţiului printr-o domnie ereditară suprapusă particularităţilor statale din acea vreme a fost un pas spre crearea unui organism politic unitar ca directivă politică rămasă în perspectivă. Din titulatura actelor oficiale şi a sigiliilor aplicate de ***„domn al Ţării Româneşti, şi Ardealului şi Moldovei”,*** reies cu claritate intenţiile nutrite. înfăptuirea unirii nu a durat, creaţia politică s-a prăbuşit ca efect al puternicilor competitori ce nu puteau renunţa la propriile pretenţii. Imperiul otoman năzuia la restaurarea suzeranităţii sale, Polonia urmărea, în concurenţă cu habsburgii, propria ei hegemonie, iar Curtea din Viena tindea la acapararea moştenirii maghiare în virtutea aranjamentelor din veacul al XVI-lea. Ideea solidarităţii creştine va dăinui în conştiinţa europeană prin creaţia de-o clipă – unirea politică – a viteazului domn.

NOTE

1 Constantiniu Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, ediţia IV revăzută şi adăugită, editura Univers enciclopedic, Bucureşti 2010, p. 118-139.

2. Iorga Nicolae, *Locul românilor în istoria universală,* Editura Ştinţifică şi enciclopedică, Bucureşti 1985, p. 257.

3. Idem

4. Ibidem

5. *Mihai Viteazul în conştiinţa europeană,* vol. I, Editura Academiei, Bucureşti, 1982, p. 106, 108, 142.

6. Constantniu Florin, Op. cit.

7. Xenopol A.D., *Istoria din Dacia Traiană*, vol. III, ediţia a IV-a, text stabilit de N. Stoicescu şi N. Simionescu, Editura Ştiinţifică şi enciclopedică Bucureşti, 1988, p. 210.

8. Iorga Nicolae, *Istoria lui Mihai Viteazul pentru poporul românesc*, Institutul de arte grafice, Bucureşti, 1901.

9. *Mihai Viteazul în conştiinţa europeană,* documente externe, vol. I, Editura Academiei, Bucureşti, 1982, doc. 226, p. 606-624.

10. Ibidem, doc. 228, p. 625-645.

11. *Mihai Viteazul în conştiinţa europeană*, vol. II, Bucureşti, 1983.

12. Op. cit. vol. IV, 1986.

13. Op. cit. doc. 232, 28 aprilie 1601, vol. I, p. 650.

Onor la Eroi

Odată cu reînvierea Asociației Naționale „Cultul Eroilor – Regina Maria”, continuatoare a societății cu același nume din perioada interbelică, și în județul Dâmbovița s-a produs o remarcabilă mișcare de edificare și de păstrare a monumentelor de for public închinate celor care și-au jertfit viața pentru independența, întregirea și eliberarea patriei, o activitate susținută desfășurând-o primarii și consiliile locale ale unor orașe și comune. Continuăm și în acest număr să-i recomandăm pe cei mai destoinici primari, Membri de Onoare ai Asociației Naționale „Cultul Eroilor – Regina Maria”.

VOINEȘTI. În partea de nord-vest a județului Dâmbovița, pe axa Târgoviște-Câmpulung, la jumătatea distanței dintre cele două orașe, este așezată comuna Voinești, având în componența sa opt sate: Voinești, Gemenea, Onceşti, Lunca, Izvoarele, Suduleni, Manga, Mânjina. În pragul acestor ținuturi pline de farmecul naturii și al pomiculturii, alături de foștii primari și viceprimari care s-au întrecut și ei, în mandatul pe care l-au ocupat, la dezvoltarea localității, te întâmpină actualul și energicul primar Gabriel Sandu, unul dintre cadrele medico-sanitare din prima linie a județului, îndeplinind și funcția de director de îngrijiri medicale la Pucioasa, înainte de a deveni primar, în perioada 2002-2008, calitatea care îi dă dreptul moral, după cum a afirmat, să reînființeze Centrul de Sănătate Voinești, instituție cu personalitate juridică, în locația fostului „Spital Rural Voineşci”, ca o grijă față de menținerea stării de sănătate a cetățenilor din comuna Voinești și a celor din localitățile învecinate. În altă ordine de idei, și-a responsabilizat statutul de prim-ales al obștei cu o serie de proiecte menite să plaseze comuna pe alte coordonate de dezvoltare economică și socială, dintre care aș aminti: campusul preuniversitar și sala de sport a Grupului Școlar Agricol, proiectul tehnic de canalizare în satul Voinești, rețeua de gaze naturale de la Brătuleşti, asfaltarea a 6 km de drumuri în satele Izvoare, Suduleni, Lunca și Voinești, reînființarea Trezoreriei Voinești, ca o necesitate pentru susținerea financiară a localității, reabilitarea tuturor școlilor și grădinițelor din comună. Fiind de formație umanistă, primarul Gabriel Sandu n-a uitat nici de istoria locurilor și nici de jertfele eroilor locali în marile conflagrații mondiale, pentru apărarea pământului scump al țării, astfel că, în curtea bisericii din satul Suduleni, cu sprijinului preotului Nedelea Mugurel și a unor sponsori, dar și cu creditul moral și financiar acordat de Asociația Națională „Cultul Eroilor – Regina Maria”, Filiala „Mihai Viteazul” Dâmbovița, a fost realizat un splendid monument al eroilor, astfel că toate cele opt sate ale comunei dispun de asemenea locuri memoriale și de închinare, depunându-se coroane și jerbe de flori cu ocazia fiecărei sărbători. La Onceşti, a început restaurarea bisericuței de lemn, care are o vechime de peste 200 de ani, monument istoric de categoria A, iar după finalizare va proceda la asfaltarea căilor de acces. Și mai are dorința să ofere în dar cetățenilor, în format tipărit, monografia comunei Voinești, la care deja a început lucrul o ochipă de specialişti târgovişteni.

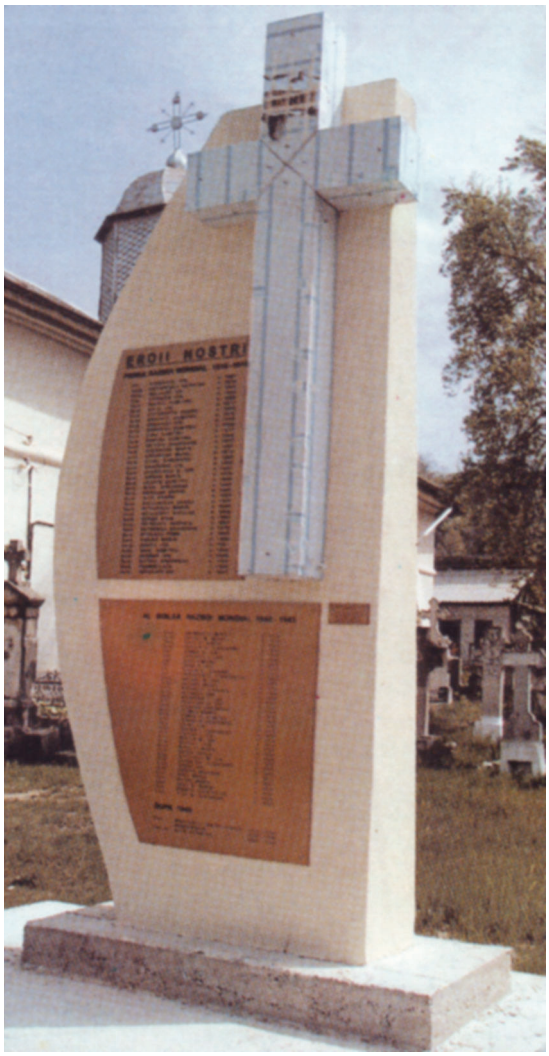

Noul monument din satul Gemenea

VIŞINA. În Câmpia Găvanu-Burdea, la 45 km depărtare de Târgovişte, în extremitatea sudică a județului, se află situată comuna Vişina, cu satele Vişina, Broşteni şi Izvorul, gospodărită de Sergiu Ilie, un primar demn de „Lunca Narciselor”, zonă pe care o protejează şi din punct de vedere cultural, făcând din această minunăție naturală una de suflet şi de sărbătoare, care poartă acelaşi nume. Şi ca să ai în comună patru grădinițe, cinci şcoli şi un liceu, să te străduieşti să le menții la nivelul optim de funcționare, după care să acționezi pentru îndeplinirea, cu rezultate bune până în prezent, a investițiilor legate de alimentarea cu apă, canalizarea menajeră şi stația de epurare, dar şi asfaltarea drumurilor comunale, pe astfel de vremuri, este un adevărat act de curaj din partea primarului şi a colaboratorilor săi, consilierii locali. Dar Sergiu Ilie valorifică potențialul de care dispune comuna şi din punct de vedere istoric, astfel că legendele care circulă, din străvechimi, legate de existența şi numele comunei, sunt susținute şi promovate ca nişte versiuni deja tipărite, cultul eroilor fiind una dintre preocupările de suflet şi de cinstire a celor căzuți pentru reîntregirea neamului şi eliberarea țării, cărora le acordă atenție cu ocazia tuturor evenimentelor locale sau naționale, religioase şi de stat, aşa cum, nu de mult, s-a întâmplat şi cu gestul de a edifica un nou monument închinat eroilor comunei.

Monumentele Eroilor
(stânga: cel vechi; dreapta: cel nou)

PIETROŞIȚA. În partea de nord a județului Dâmbovița, la poalele Bucegilor, de-a lungul şoselei naționale nr. 71, Bucureşti-Târgovişte-Sinaia, înconjurată de dealuri subcarpatice înalte, se află aşezată comuna Pietroşița şi în fruntea obştei este un profesor de geografie, cel care, înțelegând sensul zonei turistice, în mijlocul căreia conduce comunitatea de câteva mandate, Leonard Ion Dicu, s-a specializat şi în geografia turismului, urmând apoi un curs postuniversitar de pedagogie, păstrând legături neîntrerupte cu şcoala, mai precis cu şcolile din localitate, de la care valorifică permanent potențialul educativ şi cultural al cadrelor didactice şi al elevilor, cu ocazia fiecărei sărbători care se desfăşoară pe plan local. Şi amintim Ziua Eroilor, Zilele Comunei, Festivalul Național „Toamna Literară Pietroşițeană – Mircea Horia Simionescu”, sărbătoarea privată a lui Daniel Comăniță, „Serile Don Quijote ot Pietroşița”, Fundația „Ruralia”, condusă cu măiestria şi culturalitatea distinsului prof. dr. Radu Negoescu, reabilitarea monumentelor de eroi şi multe alte activități cu substrat istoric, cultural, religios sau de cinstire a eroilor locali, prilej de aducere-aminte şi recunoştință față de cei care şi-au dat viața pentru apărarea pământului strămoşesc, momente de la care niciodată nu lipsesc preoții din parohiile comunei şi, în special, preotul Eugen Popescu, figură distinctă a Pietroşiței, pe care primarul nu ezită să-l valorifice.

Monumentul Eroilor – renovat

RĂSCĂEȚI. Aşezată în sud-vestul județului Dâmbovița, la 17 km de autostrada Bucureşti-Piteşti, la 4 km de Lacul piscicol Mozac şi la 3 km de „Casa Pădurii", în Câmpia Găvanu-Burdea, Răscăeți a redevenit comună şi din aprilie 2005, când au avut loc alegeri, Iulian Buibăr a câştigat funcția de primar, reconfirmat în anul 2008. Absolvent al Facultății de Ştiințe Juridice, Sociale şi Politice de la Universitatea „Valahia" din Târgovişte – licența în Ştiințe administrative –, cu masterat în Administrația publică europeană, Iulian Buibăr gospodăreşte bine cele două sate ale comunei, Răscăeți şi Vultureanca. Ca urmare a pregătirii profesionale pe care a dobândit-o prin studii universitare, a accesat până acum trei fonduri europene pentru modernizarea drumurilor comunale, rețeaua de apă şi canalizare, deschiderea unor drumuri de exploatare în câmp şi inaugurarea unui centru de depunere a proiectelor europene, sub denumirea „Asociația Grupul de Acțiune Locală Răscăeți-Vişina-Şelaru". În anul 2010, în fața bisericii Sfânta Paraschiva, în colaborare şi cu sprijinul financiar şi logistic al domnului Victor Vochin, primarul Iulian Buibăr a dezvelit, în prezența majorității cetățenilor din comună şi a invitaților, un splendid monument dedicat tuturor eroilor locali căzuți la datorie pentru apărarea pământului sfânt al țării în cele două războaie mondiale.

Noul monument al eroilor

CONSTANTIN VOICU

Omagiu liric

Eroilor vetrei străbune

Locotenent-colonel (r) COSTEL TĂNASE

Atâtea monumente trezite la lumină
Cununi de sărbătoare aşază peste veac
Şi laurii de aur pe suflete anină
Piosul sfânt omagiu eroilor ce tac.

Şi dăm acum de veste cu inima deplină:
Noi, ce-am jurat credință poporului român
Le apărăm onoarea prin anii ce-au să vină
Eroilor ce-n inimi în veci de veci rămân

Cântăm la tâmpla ninsă colinde de-altădată
Ce-n suflet ne întoarnă trăiri de catifea:
Eroii nu ne-or vinde meleagul niciodată,
Ei sunt pentru vecie a Libertății stea.

Şi stau de strajă astăzi la temelia țării,
Cinstirea lor ni-i Dorul ce urcă în Zenit
Din piscul cel mai falnic până la malul mării
Prin ei o Românie Mare avem de împlinit!

Cărțile istoriei, memoriei, eroismului

O istorie inedită despre drapelul național al românilor

Profesor CONSTANTIN VOICU

Colecția „Historia”, a prestigioasei edituri târgoviștene Bibliotheca, minuțios coordonată de istoricul şi scriitorul George Coandă, ne-a obişnuit, de-a lungul anilor, cu publicarea unor lucrări cu caracter ştiințific şi istoric cu adresabilitate directă atât către specialişti, cât şi către cititorii dornici de completare a orizontului de cultură generală.

O datorie de credință şi de onoare a fost asumată în această direcție, şi de colonelul (r) Gheorghe Şerban puternic influențat de „gloria cetății voievodale”, de amintirea celor 40 de voievozi aflați în vremuri imemoriale în scaunul de domnie la Târgovişte, dar şi de experiența pe care a dobândit-o în lunga şi apreciata sa carieră militară.

Ca urmare a unei diverse şi bogate activități publicistice, istoricul militar Gheorghe Şerban, în prezent vicepreşedinte al Asociației Naționale „Cultul Eroilor – Regina Maria”, Filiala „Mihai Viteazul” Dâmbovița, al Asociației Cadrelor Militare în Rezervă şi în Retragere – filiala Dâmbovița şi consilier editorial al revistei „Eroica” şi-a asumat cu mult curaj, tratarea unui domeniu destul de delicat, publicând inspirata şi necesara lucrare „Istoria steagului românesc din epoca geto-dacică până la Marea Unire”.

În tratarea riguroasă şi complexă a acestui subiect de demnitate națională autorul s-a folosit de tema tezei de licență susținută după finalizarea studiilor la Academia Militară din Bucureşti (actuala Universitate Națională de Apărare „Carol I”) şi de o amplă documentare făcută la Arhivele Ministerului Apărării Naționale de la Piteşti. Pe baza celor cercetate autorul evidențiază şi pune în valoare „Decrete, Înalte Ordine, discursuri regale, legi, liste ale drapelelor şi standardelor unităților militar participante la Războiul pentru Independenta 1777-1778 şi Primul Război Mondial, de Reîntregire. De altfel lucrarea a fost precedată de publicarea a o serie de articole pe tema drapelului tricolorului românesc în presa locală şi în revista de cultură istorică, de cinstire a

Col. (r) Gheorghe Şerban

eroilor neamului „Eroica” în calitate de fost comandant al Garnizoanei Târgovişte.

La lansarea cărții, cu prilejul aniversarii Zilei Naționale, în ziua de 2 decembrie 2011, la Cercul Militar Târgovişte, într-un cadru deosebit, istoricul George Coandă a apreciat că autorul: „s-a încumetat şi a reuşit să realizeze o istorie complexă a acestui sacru simbol al patriei, care ca ofițer a dat dovadă de o patriotică rațiune de a exista de o datorie de credință şi de onoare”.

Cartea este organizată pe două capitole cu un număr de 15 anexe şi un prețios material iconografic procurat de la Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I”, cu pricepere autorul s-a străduit punând în valoare complexe informații necesare temei cărții, anexele constituind adevărate documente pentru trezirea interesului cititorilor, având o valoare arhivistică şi istorică de necontestat. Anexele mai cuprind şi extrase din documentele oficiale ale vremii şi din diferite publicații apărute la ocazii sau evenimente.

În primul capitol, autorul face un istoric al apariției drapelului de luptă, a semnificației acestuia începând cu epoca geto-dacilor, continuând cu descrierea apariției şi rolului steagurilor folosite în cele trei Principate Româneşti. O notă aparte cu accente de mândrie națională o dă steagului „Le dragon” accentuând în premieră faptul că Vlad. unul din fii vestitului Mircea cel Bătrân, viitorul domnitor Vlad Dracul, a fost decorat de împăratul Sigismund de Luxemburg cu „Ordinul Dragonului”, cu această ocazie acest simbol național întorcându-se acasă.

O cercetare atentă şi foarte argumentată o oferă pe bază de documente, folosindu-se şi din informații din cărți, publicații s.a, autorul demonstrând vechimea celor trei culori româneşti ale drapelului, cu convingerea că sunt o moştenire, mult mai veche decât s-a crezut la un moment dat, că nu sunt împrumutate sau primite din exterior. Ofițer fiind, autorul acordă importanța necesară evoluției steagurilor şi drapelelor de luptă ale unităților militare până la Războiul de Independență.

În capitolul doi, colonelul în rezervă Gheorghe Şerban, dominat de respectul său pentru drapel, având un accentuat cult față de acesta, şi-a asumat delicată misiune de a relata cum a devenit (drapelul) simbol al vitejiei, onoarei şi gloriei militare în cele două momente importante pentru românii „de la Nistru pân’la Tisa” în Războiul pentru Independență şi cel pentru Reîntregirea Neamului.

Privind vechimea celor trei culor ale drapelului românesc, fostul ofiței, acum în rezervă, a dus în carte o serie de dovezi, ca o sinteză a tot ce a cucerit ştiința cercetării istorice în acest domeniu: „Imnul României June” pe versurile poetului Andrei Bârseanu, apoi „Tricolorul”, ambele puse pe muzică de Ciprian Porumbescu, preferința culorii roşie pentru Moldova, galben pentru Țara Românească şi albastru pentru Transilvania, apoi alte nenumerate dovezi materiale existente în diferite muzee din țară şi străinătate, dovedind că Tricolorul a fost, este şi va fi semnul sfânt al biruinței, unității şi continuității neamului românesc pe aceste meleaguri.

Vizibil emoționat, autorul prezintă fapte săvârşite de ostaşii de toate gradele în timpul luptelor purtate în cele două războaie amintite, unele inedite, evidențiind cu o nedisimulată mândrie, gesturile unor eroi ai neamului cunoscuți sau necunoscuți, afirmând cu mult curaj că sunt „unice în lume”.

Crezul oşteanului de carieră, ofițer patriot, autor al acestei istorii complete, este că ***„Drapelul național este nu numai un simbol, El este comoara noastră de suflet, care ne obligă să nu fim indiferenți față de trecutul nostru”.***

Apreciindu-i efortul făcut, îl aşteptăm cu apariția următoarei lucrări care să trateze domeniul din perioada interbelică şi din al Doilea Război Mondial.

Cărțile istoriei, memoriei, eroismului

Toate drumurile armatei române duc... la Târgoviște

Scriitor GEORGE TOMA VESELIU

E o concluzie a lecturii şi relecturii „Enciclopediei oraşului Târgovişte”. e un sentiment care înnobilează sufletul celui care străbate filele acestui dicționar portret de evenimente, personalități, fapte. De aceea, în consecință, propun lectorului nostru o metodă de investigație determinată de natura temei luată în discuție. Să intrăm, aşadar, în miezul problemei: apariția, constituirea instituțională ca parte generatoare de existență şi stabilitate statală a armatei române, mobil, cauză şi scop. De ce, cum, cu ce şi pentru cine şi ce va fi ființat glorioasa noastră armată română? Face oare suficientă vorbire acest tom de 496 de pagini offset de 80 g/m^2, culori 1/1 şi 64 pagini, format coală A4, scos de sub teascul tiparului sub egida Primăriei Municipiului Târgovişte, primar Gabriel Boriga, cu titlul semnificativ „Enciclopedia oraşului Târgovişte”, Editura Bibliotheca, Târgovişte, 2011?

De unde ar trebui, pentru buna informare a lectorului, început comentariul nostru? Ei bine, prin natura demersului Enciclopediei... ne aflăm în situația proximității rigorii, uneori împinsă până la stricta statistică a faptelor. Aşadar, o analiză strict tehnică, se impune de la sine, elaborând un aparat „bibliografic” adus în folosul cititorului, pentru că din totalul de 496 de pagini, 36 de articole care ating un apreciat număr de semne tipografice, reprezintă materia informativă extrem de bogată privind germenii apariției, dezvoltării şi, din păcate, parțial, a „dispariției” celui mai înalt simbol al unității şi stabilității națiunii române, armata română, armata noastră glorioasă de-a lungul secolelor. Cine oare şi-a asumat această sarcină grea de a trezi în inima noastră acest sentiment de patriotism pe care globalizarea pare, pentru unii, să devină implacabilă, mijlocul dispariției statale, dispariția ființei naționale, un genocid modern de pulverizare *a unicității* în dezastrul babilonial contemporan draconic organizat?

Practic, dintre cei 17 coautori ai Enciclopediei... doar 6 dintre aceştia, în mod

expresis verbis, îşi revendică, în proporţii diferite, spaţii istorice ale fiinţării armatei române, aici, în inima Ţării Româneşti de la Mircea cel Bătrân şi până în prezent. Rigoare, trimitere directă, fără comentarii redundante la evenimente, la fapte de luptă, la însăşi existenţa materială şi la persistenţa fenomenului militar în conştiinţa poporului român. E o datorie de onoare să-i nominalizăm. Cel mai ardent, dar cu strictă rigoare academică, ca şi ceilalţi, este, fără îndoială, George Coandă, semnatarul a opt articole, apoi doct şi bine informat este Mihai Oproiu, care semnează singur patru articole, iar arh. Corneliu Ionescu doar unul. În schimb, mai frecvente, sunt articolele redactate în echipă de câte doi, trei colaboratori harnici, comptenţi, talentaţi, după cum urmează: Alexandru Ştefănescu şi Mihai Oproiu – 12 articole; Georgeta Toma şi Corina Voiculescu – 9 articole; Georgeta Toma, Corina Voiculescu şi Mihai Oproiu – 2 articole. Ce surse au folosit aceşti lăudabili cercetători? Enciclopedia... alătură o listă selectivă bibliografică: **lucrări generale,** printre care enumerăm câteva: *„Memoirés istorique geographiques sur Vlachie”* a lui Von Bauer; *„Istoria românilor a Giureştilor”*; *„Istoria literaturii româneşti în secolul al XIX-lea”* de N. Iorga; *„Cavaleria Română – artă, credinţă, spirit, tradiţie”* de Alex Manafu-Târgovişte; *„Călători străini....”*; *„Cronicari munteni...”* etc. **Lucrări speciale:** *„Târgovişte simbol al măriri româneşti”* de Iancu Anastasescu şi Ion Negoescu; *„Istoria Târgovişte. Cronologie enciclopedică”*, ed. II, de George Coandă; *„Un secol de viaţă – generalul de divizie Victor Isăceanu”* de Alex. Manafu-Târgovişte; *„Dâmboviţenii la datorie”* de Alex. Manafu-Târgovişte şi C. Ucrain; *„Istoricul Regimentului III Dâmboviţa, nr. 2 Târgovişte”*; *„Mihai Viteazul. În memoria urmaşilor”* de Victor Petrescu şi Mihai Stan; *„Şoimii de la Mănăstirea Dealu”* de N. Roban şi S. Enescu. Fireşte că acestor cărţi se adaugă documentele de la Arhivele Naţionale, colecţiile publicaţiilor *„Ancheta”, „Chemarea”* etc. Cât vor fi folosit istoricii din acestea e o problemă pe care exegetul în istoria culturii e singurul capabil să măsoare. Important pentru cititorul nostru, respectat, normal, cu o cultură medie, e faptul că Enciclopedia..., în general, pe toate aspectele vieţii economice, politice, administrative şi social-culturale oferă o justă garanţie a obiectivităţii reprezentării fenomenelor istorice şi, în special, oferă iubitorului de istorie o certitudine a corectitudinii prezentării evenimentelor relatate şi a percepţiei istoriei române într-o *continuitate* neştirbită. Spunem acest lucru pentru că în pofida dispunerii materialului conform ordinii alfabetice a titlurilor, ea, istoria Armatei Române, se poate reorganiza, printr-un minim efort, cronologic. Desigur, sunt câteva repere de structurare care dispun percepţia într-o logică şi o coerenţă a evenimentelor ce se succed unele altora. Comentam în cele două cronici, respectiv în revistele Societăţii Scriitorilor Târgovişiteni, „Litere” şi „Impact cultural”, pe două teme distincte: prima – zona cultural-literară (cărţi, tipografii, editurii, publicaţii etc.) şi în a doua o privirea de ansamblu, concepţia de alcătuire a Enciclopediei... („Impact cultural”), punând lectorului nostru la dispoziţie mijloacele retorice necesare unei lecturi apropiate de o virtuală interacţiune, conchizând asupra unei concepţii moderne de cuprindere a istoriei în toate compartimentele ei. Problema care se pune însă este că autorii Enciclopediei... au înţeles, într-un deplin consens, *să unifice* divergenţele, *să găsească* un numitor comun, o viziune cu totul spectaculară de a face istorie. O bătălie – ca eveniment istoric naţional devine un concept istoric, o imagine peste care timpul Istoriei nu poate trece. O personalitate este o componentă a unei epoci, pe care o mişcă, o face viabilă. Un fapt, aproape mărunt, un fapt de vitejie, rămas undeva consemnat pe un monument al eroilor devine un titlu, un simbol. Legătura Armatei cu Biserica, cu Şcoala, cu Industria, cu Agricultara, într-un cuvânt, cu ceea ce numim dezvoltare, nu poate fi trecută cu vederea. Dacă într-o istorie, dacă într-o lucrare monografică, epicul absoarbe prin comentariul riguros imaginile panoramice, semnificante ale vremurilor, dificultatea care s-a impus autorilor Enciclopediei... a fost tocmai această

putință de a face loc, pe bună dreptate, tuturor fenomenelor conceptualizate, adunate sub un titlu. Trebuie depăşită de lectorul, plin de principii, o prejudecată a rigorii impuse de formatul de dicționar al Enciclopediei... Bunăoară, în cadrul acestei generoase teme: Armata Română în Cetatea de Scaun omniprezentă, s-a impus autorilor o grea problemă. Fiecare, uneori completându-se, alteori reluând, prin împrospătarea memoriei, acelaşi „text", au amprentat evenimentele personal, adăugându-le semnificații noi. Nu e aici nici atitudine sentimentală, topită într-o retorică redundantă, nici atitudinea autorlâcului, ci doar grija de a nu omite, de a nu exagera. Lucruri, de altfel, pe deplin lăudabile! O istorie comprimată, infrastructura militară, privită retrospectiv pe 300-400 de ani. ***„Fabrica de tunuri (Arsenalul armatei)****. În anul 1864 la conducerea statului s-a pus problema fabricării de tunuri în țară. Domnitorul Alexandru Ioan Cuza a propus ca noua fabrică să se construiască la Târgovişte, având în vedere că prima fabrică de tunuri din Țara Românească fusese făcută în anul 1584 tot la Târgovişte, de domnitorul Petru Cercel. Consiliul de Miniştri a propus ca această fabrică să se amplaseze în incinta Curții Domneşti. Expertul militar francez Lamy a arătat că amplasamentul era necorespunzător şi a propus, şi ea s-a construit, în grădina fostului ansamblu al Mitropoliei. Proiectul a fost întocmit de inginerul francez Berthon, execuția a fost începută sub conducerea inginerului, de asemenea francez Godillot, preluată apoi de inginerul german Sendeker. Fabrica a intrat în funcțiune în 1872. În 1876 producția de tunuri, la cererea Rusiei, a fost transferată la Bucureşti iar fabrica de tunuri de la Târgovişte, numită „fonderie" după termenul francez desemnând „turnătorie de metale" a rămas numai ca „arsenal al armatei", unde se produceau piese de schimb pentru artilerie şi alte produse de tehnică de război, precum şi reparații de tehnică de luptă."* (arh. Corneliu Ionescu). Deci două repere: Petru Cercel şi Alexandru Ioan Cuza. Evident că primul care va crea o strategie modernă, europeană, a armatei române cu sediul la Târgovişte este Mircea cel Bătrân. Cei şase autori ale celor 36 de titluri, prin demersul lor, organizează pentru un viitor exeget materia primă a istoriei armatei române – Garnizoana Târgovişte – cu sediul în Cetatea de Scaun timp de 400 de ani, dar şi după Constantin Brâncoveanu până în zilele noastre trecând prin câteva mari evenimente: Revoluția de la 1821, condusă de Tudor Vladimirescu, Unirea Principatelor, Războiul de Independență 1877, Primul Război Balcanic 1912, Primul Război Mondial şi cel de-al Doilea Război Mondial. Astfel, armata română, prin celebrele sale formațiuni, este, prin demersul autorilor, imortalizată, fixată în conştiința poporului român prin bătăliile eroice repurtate împotriva adversarilor noştri. Modernizarea armatei române este un subiect urmărit cu atenție de cercetători: înființarea, p. 376, a Regimentului III Linie Dâmbovița, nr. 29 – loc de garnizoană Târgovişte ca urmare a vizitei în oraş, la 16 iunie 1866, a domnitorului Carol I, spune George Coandă, va fi punctul de plecare (victoriile răsunătoare în Războiul de Independență 1877) pentru continuarea tradiției armatei române: Războiul Balcanic, Primul Război Mondial, cel de-al Doilea Război Mondial. Înființarea de fabrici, crearea unui infrastructuri moderne prin constituirea Liceului Militar „Nicolae Filipescu" (1912), a regimentelor moderne de tancuri, Regimentul Care de Luptă (1919), cu tancuri franțuzeşti, apoi, în 1961, T-55, de fabricație sovietică, au contribuit la formarea unei şcoli militare româneşti de elită şi de înaltă bravură militară a soldaților români. Drapel, steag, monument, bătălie victorioasă – eveniment istoric, comandanți-ofițeri, combatanți – eroi, țărani, patrioți, intelectuali şi întreaga societate românească au, în şi prin, armata română sentimentul *integrității teritoriale, a nestricării ființei naționale*. Armata, aşa cum este ea prezentată în Enciclopedie... este fermentul creării statului român modern, a dezvoltării industriale a României, a dezvoltării unui segment de mare importanță, a culturii şi, în special, a ceea ce astăzi a căzut în desuetudine noțiunea de *Patrie* şi atributul ei sublim, *patriotism*.

INFO-CRONICĂ

Garnizoana Târgoviște a celebrat ziua istorică de 9 mai

Într-o vreme când taifunul globalizării loveşte adânc în sentimentul patriotic, iar bătălia electorală a luat cu asalt atenția publică, împlinirea a 135 de ani de la proclamarea / dobândirea Independenței de Stat a României la 9 mai a trecut obturată de umbra indiferenței. Cu atât mai mult este de apreciat şi de felicitat gestul Garnizoanei Târgovişte, care, în colaborare cu Filiala „Mihai Viteazul" Dâmbovița a Asociației Naționale „Cultul Eroilor – Regina Maria", a organizat în cazarma Batalionului 23 Transport Dâmbovița şi a Batalionului de Tancuri 114 „Petru Cercel" din cartierul Teiş un ceremonial de aducere-aminte şi de semnificare a zilei de 9 mai. Iată unele idei din alocuțiunile rostite cu acest prilej:

• Colonel ing. **Nicolae Antonie**, comandantul Garnizoanei Târgovişte: ***„Este adevărat că 9 mai reprezintă de peste o jumătate de secol sărbătoarea Europei. Dar nu trebuie să uităm că la 9 mai se sărbătoreşte şi ziua victoriei şi este, totodată, zi națională a Independenței de Stat a României. De aceea am organizat această ceremonie la Monumentul Eroilor Războiului de Independență din cazarma fostului Batalion 22 Dâmbovița, pentru că la victoria României din 1877-1878 o contribuție însemnată a adus-o şi fii Dâmboviței. Ei au participat la luptele din nordul Bulgariei în cadrul celebrului Regiment III Linie, regiment care, mai târziu, se va fi acoperit de glorie şi în bătăliile din triunghiul de foc de la Mărăşti, Mărăşeşti, Oituz din Primul Război Mondial. Următorul moment prielnic pe care românii l-au folosit în propriul interes a fost participarea lor, începând din luna august a anului 1944, la lupta Națiunilor Unite împotriva Germaniei Naziste în cel de al Doilea Război Mondial.***"

• Colonel dr. **Sorinel Enache**, comandantul Batalionului de Tancuri 114 „Petru Cercel": ***„Războiul de Independență al României a fost un pas important spre viitoarea unificare deplină a României. Folosindu-se în mod ingenios de interesele antagoniste ale marilor puteri din acel, România a reuşit să-şi îndeplinească unul dintre dezideratele naționale majore – independența națională, devenind astfel un actor important în Balcani."***

• Colonel **Valentin Sandu**, comandantul Batalionului 23 Transport Dâmbovița: ***„Mai mult decât în alte ocazii, ziua de 9 mai are o încărcături simbolică aparte, în contextul în care Uniunea Europeană a realizat cea mai amplă extindere din istoria sa, «Cei 15», care au aderat inițial au devenit «Cei 25» la 1 mai 2004 şi «Cei 27» în 2007 când România şi Bulgaria au aderat la Uniunea Europeană. Astăzi, fiecare țară care alege în mod democratic să adere la Uniunea Europeană îşi însuşeşte valorile sale fundamentale de pace şi solidaritate."*** *(Cronicar)*

Colonelul ing. Nicolae Antonie, comandantul Garnizoanei Târgovişte, rostindu-şi alocuțiunea omagială

MEMBRII DE ONOARE AI FILIALEI „MIHAI VITEAZUL" DÂMBOVIȚA A ASOCIAȚIEI NAȚIONALE „CULTUL EROILOR"

Col. ing. NICOLAE ANTONIE (Târgovişte), prof. VIORICA ARGHIR (Târgovişte), gl. bg. (r) PAVEL BABEU (Târgovişte), arh. DUMITRU BARBU (Târgovişte), gl. bg. (r) STAN BĂDICA (Târgovişte), dl. GHEORGHE BREBEANU (Runcu), jr. ADRIEAN BUDOIU (Fieni), IULIAN BUIBĂR (Răscăieți), dl. VIOREL CISMARU (Ocnița), dr. GEORGE COANDĂ (Târgovişte), dl. PETRE COMAN (Răzvad), col. (r) MANOLE COSTACHE (Târgovişte), d-na MARIA COSTACHE (Târgovişte), dr. MARIAN CURCULESCU (Târgovişte), mr. AURELIAN DRĂGAN (Târgovişte), jr. EMIL DRĂGHICI (Vulcana-Băi), ing. DRAGOŞ DUMITRU (Târgovişte), lt.-col. (r) MARIUS DUMITRU (Târgovişte), lt.-col. dr. ing. SORINEL ENACHE (Şotânga), mr. pr. MIHAI FLUTURE (Târgovişte), ing. IULIAN FURCOIU (Târgovişte), col. DAN GÎJU (Târgovişte), ing. SERGIU ILIE (Vişina), cpt. (r) AUREL IONESCU (Moreni), col. CRISTI IONESCU (Târgovişte), jr. dr. VASILE-IVAN IVANOFF (Târgovişte), CONSTANTIN MARICESCU (Aninoasa), lt.-col. VICTOR MARIN (Târgovişte), Î.P.S. dr. NIFON MIHĂIȚĂ (Târgovişte) col.(r) IULICĂ MATEI (Târgovişte), lt.-col. VIOREL DUMITRU MATEI (Târgovişte), dl. GHEORGHE MOCĂNESCU (Lucieni), gl.bg.(r)dr. NECULAE NĂBÂRJOIU (Târgovişte), pr. ALEXANDRU NEDELEA (Voineşti/Izvoare) gl. dvz. (r) VICTOR NEGULESCU (Runcu), cmdr. ing. (r) MARIAN PAVEL (Târgovişte), prof. MARIOARA PAVEL (Târgovişte), gl. mr. (r) NICOLAE PANĂ (Târgovişte), col. (r) EMIL-CORNEL PETRESCU (Târgovişte), conf. univ. dr. VICTOR PETRESCU (Târgovişte), ing. DANIEL PRIPU (Târgovişte) plt.-adj. Adrian ROBU (Târgovişte), col. VALENTIN SANDU (Târgovişte), col. GHEORGHE SÂRBU (Dărmăneşti), pr.prof. ION STAN (Târgovişte), prof. MIHAI STAN (Târgovişte), dr. SORIN STOICA (Târgovişte), col. (r) CONSTANTIN ŞERB (Voineşti/Izvoare), col.(r) GHEORGHE ŞERBAN (Târgovişte), col. ing. dr. FLOREA ŞTEFAN (Târgovişte), cpt. (r) CĂTĂLIN TĂNASE (Bucureşti), gl. bg. (r) CONSTANTIN TĂNASE (Târgovişte), dna MARIA TĂNASE (Târgovişte), col. (r) IFIM TROFIMOV (Târgovişte), prof. ALINA MAVRODIN-VASILIU (Târgovişte), dr. TEODOR VASILIU (Târgovişte), prof. CONSTANTIN VOICU (Târgovişte).

CONSILIUL DIRECTOR JUDEȚEAN AL FILIALEI „MIHAI VITEAZUL" DÂMBOVIȚA A ASOCIAȚIEI NAȚIONALE „CULTUL EROILOR"

Gl. bg. (r) CONSTANTIN TĂNASE – preşedinte, prof.dr. GEORGE COANDĂ – prim-vicepreşedinte, prof. CONSTANTIN VOICU, cmdr. ing. (r) MARIAN PAVEL, col. (r) GHEORGHE ŞERBAN – vicepreşedinți; col. (r) IULICĂ MATEI – secretar; col (r) EMIL-CORNEL PETRESCU, dr. MARIAN CURCULESCU, pr. vic. ION STAN, jr. EMIL DRĂGHICI, col. (r) IFIM TROFIMOV, mr. (r) MARIUS DUMITRU, prof. MARIOARA PAVEL, ec. MARIA TĂNASE – membri; gl. bg. (r) Pavel BABEU, gl. bg. (r) BĂDICA STAN, plt. adj. şef. ADRIAN ROBU, d-na MARIA COSTACHE – membrii supleanți.

COMISIA DE CENZORI: col. (r) COSTACHE MANOLE – preşedinte, col. GHEORGHE SÂRBU, mr. AURELIAN DRĂGAN – membri.

Filiala „Mihai Viteazul” Dâmbovița a Asociației Naționale ***CULTUL EROILOR – REGINA MARIA*** *şi revista sa nu urmăresc nici un fel de profit. Menirea noastră este doar aceea de a cinsti eroii patriei eterne, jertfa lor în numele dăinuirii sale în măreție şi demnitate.*

Filiala „Mihai Viteazul” Dâmbovița a Asociației Naționale CULTUL EROILOR – REGINA MARIA **aduce caldele sale sentimente de gratitudine tuturor celor care au fost alături de noi – şi sperăm să fie şi de acum încolo – în acțiunea patriotică, de înaltă conştiință românească, de cinstire a eroilor neamului, acordându-ne sprijinul financiar şi material în realizarea acelor acțiuni impuse de ridicarea sau refacerea unor monumente, cimitire ale eroilor, dar şi la apariția revistei *„EROICA”*.**

Facem un apel de suflet la toți cetățenii județului să ne acorde şi în viitor întregul lor sprijin pentru cinstirea eroilor neamului.

Opiniile exprimate în articole şi studiile publicate aparțin în exclusivitate autorilor

ISSN 1583-3771

Tehnoredactare computerizată: **Ioan Alexandru Muscalu**
Imprimare executată de: **SC BIBLIOTHECA SRL Târgovişte**

**Fostul Liceu Militar „Nicolae Filipescu”
de la Mănăstirea Dealu, cunoscut şi sub numele
de „Cuibul Şoimilor”**

**9 mai 2012. Moment, în Garnizoana Târgovişte,
de la ceremonialul închinat proclamării
Independenţei de Stat a României, victoriei
împotriva Germaniei naziste şi Zilei Europei**